

Nan Inggwa'inggwan Chanan Apostoles

Nan Mipangkop Sannaja Nibyu

Annaja nan tuyuy nan Whyuway Chamag gway illistan Lukas gway osaay manaakas gway nihuyohuyog an Pablo san nangwhaatana. Nauullit san annaja nibyu chanan mataakan gway inggwa'inggwan chanan apostoles ja nan nangipaakammugwancha san mipangkop san Whyuway Chamag ad Jerusalem, losanay Judea ja Samaria ingkana san losanay ailiili san luhung.

Whyugwon nan uchum gway agwakan nannaja nibyu as “Chanan Inggwa'inggwan Nan Ispilitun Apudyus” tan nan Ispilitun Apudyus nan nangichayan ja nangatod sasan apostoles san ayobhongan gway mangipaakammu ja manggwa san mataakan. Annaja nan aullitan nan nallukijan chanan namati an Hesu Kristu gway nalluki san ilin chanan Hudyu gway chummayait ingkana san losanay luhung. Pijaon ahos nan nangilista ipaagwat gway wha'on kus mihursu nan sachi pammati san mantuyajan nan Roma.

Nan apatkanay maila san annaja nibyu nan nangatchan nan Ispilitun Apudyus san ayobhongan sasan namati san Erkaw nan Pentecostes. Intuttuttuyuy nan Ispilitun Apudyus gway nangichayan ja nangipangu san losanay na'gwa ja nilista sannaja nibyu.

Chanan Hu'yona

Nan Nansakaan Chanan Apostoles Gway Mangipano'no' Mipangkop An Apu Hesus 1:1-26

Nan Nangipano'no'an Chanan Apostoles Mipangkop An Apu Hesus Ad Jerusalem 2:1-8:3

Nan Nangipano'no'an Chanan Apostoles Mipangkop An Apu Hesus Ad Judea Ja Samaria 8:4-12:25

Nan Nangipano'no'an Chanan Apostoles Mipangkop An Apu Hesus Sasan Uchumay Ailiili 13:1-28:31

a. Nan Ummunaay Nangwhaatan Cha Pablo Gway Umoy Nangipaakammu San Mipangkop An Apu Hesus 13:1-14:28

b. Nan Naamungan Chanan Mangipangpangu Sasan Namati 15:1-35

c. Nan Mi'adgwaay Nangwhaatan Cha Pablo 15:36-18:22

d. Nan Mi'atluway Nangwhaatan Cha Pablo 18:23-21:6

e. Nan Niwhayuchan Pablo Ad Jerusalem, Cesarea Ja Roma 21:7-28:31

Niwhawhagka Nan Ispilitun Apudyus

¹ Nachajaw gway Teofilo, sa'ad chay chamuway nibyu' inuullit'u nan losanay inggwa'inggwan Hesus ja chanan insuyusuyuna nalluki san chimpuway nangilukijana ² ingkana san erkaw gway nipangatuwan Hesus ad langit. Sa'ad san chaanna mipangatuwan pinuyungna chanan pinilinaay apostoles kapu san ayobhongan nan Ispilitun Apudyus.

³ Napping kunan natojana na'aya'ayasi nan in'amanna nampaipaila an chicha tot agwad mamatiyancha gway natakú as sija. Ummoy as opat puyuwáy erkaw nan nampaipailan Hesus sasan apostolesna. Ingwhakana an chicha nan mipangkop san Mantuyajan Apudyus.

⁴ Sa'ad san namingsanay naamungancha* pinuyung Hesus chicha gway manggwana, "Achi aju lumajaw ad asnaay Jerusalem gwon uyajonju jan nan atchon Ama an cha'aju gway chay ingwhaka' gway ingwhawhagkana an cha'aju. ⁵ Tan as Juan chanum nan inghonjagna san taku gwon wha'on kus mawhajag ad sa'ad as cha'aju mahonjakan aju san Ispilitun Apudyus gway nan pijaona anan ipaalina nan Ispilituna an cha'aju."

Nan Nipangatuwan Hesus Ad Langit

(Mateo 28:16-20; Mer'us 16:14-20; Lukas 24:36-53; Juan 20:19-23)

⁶ Sa'ad san naamungan chanan apostoles nan-imuscha an Hesus gway manggwana, "Apu, ad sana nan mangipagkulinam asin san mantuyajan chanan iJIsrael?"

⁷ Kun anan Hesus an chicha, "Sa'ad as cha'aju achi kun nipacha"an nan chimpuway ma'ma'gwa gway ahus ekas Ama as sillobhongay mang-gwa. ⁸ Gwon maatchan aju as ayobhongan san umaliyan nan Ispilitun Apudyus an cha'aju. Ad cha'aju nan mangipano'no' an sa'on sasan taku ad Jerusalem, Judea, Samaria ja ingkana san losanay ili san luhung."

* **1:4** 1:4 Sa'ad nan nilista san Griego "nanoo'anancha."

⁹ Nappingna kun iwhaka nan sachi nipangatu as sija ad langit. Gwot tinatangadchas sija ingkanas nalingwhan san hunot. ¹⁰ Mantatangadcha kunay mangiila san aysanan Hesus maag ekay nasani'ad san agwachancha nan chugwa laya'iyay nansisillup san puta'. ¹¹ Kun anancha, "Cha'ajuway iGalili, ka'ajuman masi'asi'ad gway mantatangad ad langit? Nan sachi Hesus gway nipangatu ad langit mana"ulin ahos as isun nan nangilanju san ummajana ad langit."

Mapili Nan Misu'at An Judas

¹² Kun nana"ulin chanan apostoles ad Jerusalem gway nerpu san whilig gway ma'gwaniyon Olibu. Osa kilometro nan aachajun nan sachiyay whilig san ili. ¹³ Hummu'nagcha kun ad Jerusalem ummoycha san nangngatuway ugwertun nan hoyoy gway iningkagwancha. Sa'ad chanan naayus cha Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Santiago gway ana' Alfeo, Simon gway Zelotes[†] ja Judas gway ana' Santiago. ¹⁴ Nannachaja losan patinajuncha manosossaanay mallugwayu. Nitapi ahos nan uchumay hubhuwhai ja as Maria gway inan Hesus ja chanan lallaya'iyay susunudna.

¹⁵ Iningkaw nan namingsanay naamung chanan namatiyay ummoy as singkasut ja chugwampuyu nan whilangcha kun summi'ad

[†] **1:13** 1:13 Sa'ad as Simon nitapi san osaay hungkuy nan Hudyu gway ma'gwaniyon Zelotes gway hummursu san agwi san iRoma gway nantuyay ad Israel.

as Pedro gway manggwana, ¹⁶ “Susunud, maserpuway tumuttuwa chay Ukud Apudyus gway impailistan nan Ispilitun Apudyus an Dabid mipangkop san ma'gwa an Judas gway chay nangipujut sasay nanpap an Hesus. ¹⁷ Sikud gway huyunmis sija gway apostol gway mansilsilwhi an Hesus.”

¹⁸ (Sa'ad as Judas illa'unas luta‡ nan tangchanna san lagwingay inggwana. Ad san sachi luta naotchag as sija gway ummuna nan wha'agna kun nabta' nan husugnaot nihu'allay nan whakisna. ¹⁹ Chingngorn kunan losanay takud Jerusalem nan na'gwa nginadnancha nan sachi luta as *Akeldama* gway nan pijaona anan, “Luta gway Nachayaan.”)

²⁰ Kun intuyuy Pedro gway manggwana, “Agwad nan nilista san nibyun nan Salmo gway ananaon,

‘Mawhaagwan otjan nan hoyoyna,

Ad maid kun ingkaw san chayo'na.’§

“Agwad ahos nan osa gway nilista gway anana, ‘Agwad otjan sawhali as mangaya san whijangna.’*

²¹⁻²² “Sija nan pumili ta'u otjan as osas michoka an chita'uguay nasagwayan as osa gway apostoles as mangipano'no' san natakuwan Hesus. Ad maserpu osa sasan huyun ta'uguay nansilwhi an Apu Hesus san losanay chimpuway iniingkgawan Hesus an chita'u manipud san namonjakan

‡ **1:18** 1:18 Mawhasa san Mateo 27:3-10. § **1:20** 1:20 Mawhasa san Salmo 69:25 * **1:20** 1:20 Mawhasa san Salmo 109:8

Juan an Hesus ingkana san nipangatuwanad langit.”

²³ Kun chugwaay laya'i nan ingwhakacha, as Jose gway ananchaon Barsabas gway mangn-gachan ahos as Justo ja as Matias. ²⁴ Gwot nal-lugwayucha gway manggwana, “Apudyus, si'a nan mangakammu san somsomo' nan losanay taku, ipailam an cha'ami nu ngachan nan pinilim sasan chugwaanna ²⁵ as mansilwhi as apostol gway misu'at an Judas san terwhasuway tinaynana tan ummoy san ingkagwanaay nijal-lana.” ²⁶ Kun nangwhiwhinnunutchao Matias nan napili kun sija nan nitapi sasan nasagwayan as osaay apostoles.

2

Nan Ummaliyan Nan Ispilitun Apudyus

¹ Sa'ad san hummu'nakan nan Pijasta gway ma'gwaniyon Pentecostes,* naayus losan chanan namati san osa hoyoy. ² Kun maag ekay in-ingkaw nan manawhawhayug gway nerpud lan-git gway amas awhayug nan napigsaay tungnin ad nagnor san intiluway chayo' nan hoyoy gway iningkagwancha ³ ja iningkaw chanan amas apuy gway ummoy nasinnossa nigwayas ja ummoy san gwaschi osa an chicha. ⁴ Kun ummoy nan Ispilitun Apudyus an chicha losan gwot illukichaay kuminga san uchumay na'aya'ayasi

* **2:1** 2:1 Osaay pijastan nan Hudyu gway tinagwonay ooncha as manjamanancha an Apudyus san whayu apitcha. Mawhasa san Levitico 23:15-21; Deuteronomio 16:9-11

apapat kapu tan inatchan nan Ispilitun Apudyus chicha as ayobhonganay manapapat.

⁵ Sa'ad san sachi chimpu iningkaw ahos ad Jerusalem chanan Hudyu gway mangikakadto' san pammaticha gway nerpu san na'aya'ayasiyay ili san luhung. ⁶ Chingngorcha kun chay awhayug nangwhinu'nag chanan angsanay taku san sachi hoyoy. Kun nataagcha losan tan gwaschi osa an chicha chongyoncha chachay namati gway manapaapat san ugwachay apapat. ⁷ Nataagchas amod gway manggwana, "Jo'o wha'on as iGalili nannatchaja asijaapapatay. ⁸ Kunja kamaangkay gwaschi osa an chita'uwon chochongyon ta'u chicha gway kuminga sasan apapat ta'u? ⁹ Agwad an chita'u chanan iPartia, iMedia, ijElam, iMesopotamia, ijudea, iCapadocia, iPonto ja ijAsia. ¹⁰ Anna ahos chanan iFrigia, iPamfilia, ijEgipto ja chanan nerpu san sa'upon nan Libya gway achan ad Cirene. Ja anna ahos chanan mangiliyay nerpud Roma gway Hudyu nan uchum ja wha'on kus Hudyu nan uchum gway nangngachan Hudyu. ¹¹ Nerpu ahos nan uchum ad Creta ja Arabia. Chochongyon ta'u chicha gway kuminga san apapat ta'u mipangkop san mataakan gway inggwa'inggwan Apudyus."

¹² Nataagcha losan ja achicha kun maagwatan nan na'gwa, sija nan nanisijimuschaay manggwana, "Ngachan nan pijaon nina anan?"

¹³ Gwon iningkaw nan uchumay nangamang sasay namati an Hesus gway manggwana, "Nahutong nannatchaja taku!"

Ipaagwat Pedro Nan Mipangkop San Umaliyan Nan Ispilitun Apudyus

¹⁴ Gwon summi'ad as Pedro ja chanan nasagwayan as osa apostoles kun tinowhagna kumminga gway manggwana, "Ailija'ay Hudyu ja cha'ajuway iningkaw ad asnaay Jerusalem! Chongyonju ad, ipaagwat'u an cha'aju nan pijaon nina anan! ¹⁵ Wha'on kus nahutong nannachaja taku tan amas agwad mahutong san suminer! ¹⁶ Gwon nan annajaay na'gwa, sijana nan tumuttugwaan nan ingwhakan profeta Joel san agwi gway anana:

¹⁷ 'Anan Apudyus: Amasna nan oo' nu takangay nan humu'nakan nan anungus nan erkaw. Nachayaa' gway mangatod san Ispilitu' san losanay taku.

Ad sa'ad chanan anana'ju ipaakammu' chanan paiwhaka' an chicha.

Ad sa'ad chanan whabwhawhayuju agwad nan mailacha gway ipaila' an chicha.

Sa'ad chanan man'amangorragju agwad nan ininponcha gway ipaininop'u an chicha.

¹⁸ Isun ahos chanan mudchachu' gway lallaya'i ja hubhuwhai,

Atcho' hos nan Ispilitu' an chicha

Ad impaakammucha nan paiwhaka' an chicha.

¹⁹ Agwad nan ipaila' gway mataakan ad langit.

Isuna hos san luhung gway agwad nan ipaila' gway mangimatunan gway chaya, apuy ja amochay asu'.

²⁰ Ad hummulingot nan init,

Ad chummayag nan huyanay amas chaya.

Ad asiyot humu'nag nan apatkan ja umma'allasi awhayugwanay erkaw gway umaliyan Apudyus.†

21 Ad ngachanna manay takuway man'ochaw san achakun Apudyus,‡ matakun.' "§

22 Kun intuyuy Pedro gway manggwana, "Susunud gway iJIsrael, chongyonju nan an-naja iwhaka'. Sa'ad as Hesus gway iNazaret impano'no' Apudyus an chita'u kapu sasan na'na'gwa gway mataakan ja chanan mangimatunan gway inggwan Apudyus kapu an sija. Akammuju tan na'na'gwa chachi san agwachan ta'u. 23 Ad nan sachiyay Hesus gway inatodna an cha'aju tan sachi nan sikud gway pangkop Apudyus, impailansaju sasan wha'on kus Hudyu san krus. Intoyyu as sija. 24 Gwon tinakun Apudyus as Hesus gway gwinajagwajaana san ayobhongan nan otoy tan maid kun ayobhongan nan otoy gway mangipaggwod an sija. 25 Tan ingwhakan Dabid san agwi nan mipangkop an Hesus gway anana,

'Akammu' gway patinajunay agwad as Apudyus gway iingkaw an sa'on tan anna as sija san machigwanan'u ad achiya' kun umogjat.

26 Sija nan nayagsa' nan somсомо"u ja mallaylajacha' gway manchaychajaw an si'a

† 2:20 2:20 Sa'ad nan nilista san Griego "erkaw gway umaliyan nan Apu." ‡ 2:21 2:21 Sa'ad nan nilista san Griego "Nu ngachanna manay man'ochaw san achaku kapu san ngachan nan Apu matakun." § 2:21 2:21 Mawhasa san Joel 2:28-32

tan anna nan namnamao' san longag'u.

27 Tan achim taynan nan alichodgwa' san ikaw nan natoy ja achim kuhos ijujaay mahuju' nan longag nan Mansilsilwhiyom gway maid whersuna.

28 Impaakammum an sa'on nan ininonay ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana. Mallaylajacha' tan anna'a an sa'on.' ”*

29 Kun intuyuy ahos Pedro gway manggwana, “Susunud, tuttuwa nannaja iwhaka' an cha'aju mipangkop an Dabid gway nerpugwan ta'u. Natoy as sija kun niilhon ad san sana sissija maila ta'u nan lohonna sannaja ikaw ta'u. 30 Kapu tan osa as sija gway profetan Apudyus akammuna nan ingwhawhagkan Apudyus an sija gway osa sasan kana'na nan mangngachan ali san umaliyay erkaw.† 31 Nipacha"an an Dabid nan ma'gwa gway matakun nan Kristu gway manaku sasan taku. Sachi nan inukudna gway ananaon, 'Achi' kun taynan as sija ad Hades gway ingkagwan nan natoy

ja achi kuhos mahuju' nan longagna.'‡

32 “Nan sachiyay Hesus tinakun Apudyus. Ad cha'ami losan nan nangila san natakuwana.

33 Ad kapu tan nipangatu as Hesus gwot agwad san machigwanan Apudyus chinagwatna nan merpu an Apudyus gway Amana nan Ispilitun Apudyus gway ingwhawhagkana. Kun impaalin Hesus gway ma'ayongag an cha'ami gway sachi nan inilaju ja chingngorju san sana. 34 Tan

* **2:28** 2:28 Mawhasa san Salmo 16:8-11. † **2:30** 2:30 Mawhasa san Salmo 132:11 ‡ **2:31** 2:31 Mawhasa san Salmo 16:10

wha'on kus Dabid nan ummoy ad langit gwon anan Dabid,

'Anan Apudyus san Apu'

tumu'chu'a san machigwanan'u

³⁵ ingkanas ipaawha''u an si'a chanan ahursum ad isucha nan layappangan nan i'im.'§ "

³⁶ Sachi kun anan Pedro, "Sija nan chita'u losanay ijIsrael maserpuway akammugwon ta'u gway sa'ad nan sachiway Hesus gway illansaju san krus, sija nan nangngachanon Apudyus as man'Apu ta'u ja sija ahos nan Kristu."

³⁷ Chingngorn ku chanan taku nan sachi nasakid nan somsomo'cha. Kun anancha an Pedro ja chanan uchum gway apostoles, "Susunud, ngachan maangkay oonmi?"

³⁸ Kun summungwhat as Pedro an chicha gway manggwana, "Manchu'kanju chanan whersuju ad nampahonjag nan gwaschi osa an cha'aju gway mangipaakammu gway Apuju as Hesu Kristu tot ligwatan Apudyus nan whersuju ad chagwatonju nan Ispilitun Apudyus gway atchona gway maid kun oyosna. ³⁹ Tan ingwhahagkan Apudyus ta'u nan sachi an cha'aju ja sasan kana'ju ja mitapi ahos losan chanan agwad sasan achajuway inailin chi ili san losanay ajakana."

⁴⁰ Angsan nan ingwhakawhakan Pedro gway mangipano'no' ja mangagwis an chicha gway manggwana, "Iligtasju nan longagju san chusa gway ma'gwa sasan lagwingay taku."

§ 2:35 2:35 Mawhasa san Salmo 110:1.

⁴¹ Ad sa'ad chachay namati san ingwhakan Pedro nampahonjagcha san sachiyay erkaw gwot ummoy as tuyu lihu chanan takuway nichoka sasan namati an Hesus. ⁴² Kun impapuutcha gway nanchongor san sussuyun chanan apostoles ja nanosossaancha san ooncha. Nallugwayucha ja na'api'pi"icha san tinapay gway nangan as manomsom'anacha an Hesus.

Nan Nanosossaan Chanan Namati

⁴³ Kun ummogjat nan gwaschi osa takuway manggwas lagwing kapu san inilachaay angsan gway mataakan ja mangimatunan gway impa'gwapa'gwan Apudyus sasan apostoles. ⁴⁴ Nanghuhuyun chanan losanay namati ja nangwhiwhinnachangcha gway losanacha naninnatod san agwad an chicha. ⁴⁵ Illa'ucha chanan tayuncha ja u'ugwacha kun whiniwhillaycha nan la'una insikun san maserpun nan gwaschi osa an chicha. ⁴⁶ Kun whinikatay maayuscha san sowhan nan Templo ja maasinut sasan hoyoy gway nampa'pa''ayus ja nampi'pi"i san tinapay as manomsom'anacha an Hesus gway asilayajad. ⁴⁷ Gwot patinajunchaay manchaychajaw an Apudyus kun nasom nan losanay taku an chicha. Kun whinikatay ichokan Apudyus an chicha chanan takuwona.

3

Hummayu Nan Osa Laya'iyay Napilay

¹ Osa kunay erkaw ummoycha Pedro an Juan san sowhan nan Templo san chimpun nan ilulugwayu san singwhattang as anchu. ² Aspur

hos gway iningkaw nan osa laya'iyay pilay manipud san nijana'ana gway chinangoycha iyoy san sowhan nan Templo. Whinikatay chang-
 ojoncha as sija ad iyoycha san sagwang gway ma'gwaniyon Whyuway Sagwang tot mampal-
 imus sasan lumno' san sowhan nan Templo.
³ Inilana kun cha Pedro an Juan gway lumno' san sowhan nan Templo nampalimus as sija an chicha. ⁴ Gwon intotollongcha as sija kun anan Pedro, "Ilam cha'ami." ⁵ Kun intotollongna chicha tan anana kunnu agwad atchoncha an sija. ⁶ Kun anan Pedro, "Maid kun pila'u * gwon atcho' an si'a nan agwad an sa'on. San ngachan Hesu Kristu gway iNazaret sumi'ad'a ad nanadchayan'a."

⁷ Kun inognan Pedro nan chigwananay imana gwot impasi'adna. Kun maag ekay ummontog nan i'ina. ⁸ Kun summi'achay tumattataud gway manadchadchayan. Kun na'erno' as sija ancha Pedro ja Juan san sowhan nan Templo gway tumattataud gway manadchadchayan gway nanchaychajaw an Apudyus. ⁹ Kun inilan chanan losanay taku as sija gway manadchadchayanay manchaychajaw an Apudyus. ¹⁰ Gwot naimatunancha kun gway sija chay mampalpalimus gway tummutu'chu san ma'gwaniyon Whyuway Sagwang nan Templo, nataagcha san na'gwa an sija.

Nanukud as Pedro Sasan Taku San Sowhan

* **3:6** 3:6 Sa'ad nan nilista san Griego "Maid kun wha'yaw gwinnu huyagwan'u." Amaschi nan pila'cha san chimpun cha Pedro an Juan.

Nan Templo

¹¹ Nijiigwid ku chay napilay ancha Pedro an Juan nanodcha' chanan taku gway ummoy ummachayug an chicha san agwachan nan ma'gwaniyon Portikun Solomon[†] tan nataagcha.

¹² Inilan kun Pedro chanan taku gway naayus anana an chicha, “Susunud gway iIsrael ka'ajuman mataag san annaja na'gwa? Kaman amasnat nan intottollongju an cha'ami? Ananju nina ekoon impachadchayanmi nan annaja taku kapu san ayobhonganmi ja kapu san inawhayumi. ¹³ Nan Apudyus gway chaychajagwon cha Abraham, Isaac, Jacob ja chanan nerpugwan ta'u,[‡] impailana nan inapatog Hesus gway nansilwhi an sija san luhung. Sija nan Hesus gway impachopapju gwot nilagwingjus sija san sangun Pilato ta'on nu nappung Pilato iwhaka gway payuhusana as sija.

¹⁴ Nilagwingjus sija gway Maid kun Whersuna ja Nalintog. Ad sija piniliju as payuhusan Pilato nan osaay manootoy. ¹⁵ Intoyyu nan merpugwan nan whijag gwon tinakun Apudyus. Ad cha'ami nan mangiwhaka san sachi tan inilami. ¹⁶ Ad kapu san pammati san ayobhongan Hesus, nannaja taku gway iniilajuway napilay, as Hesus nan nangipapigsa an sija. Nan ayobhongan Hesus ja nan pammati an sija nan nangipawhayu sannaja taku gway iillanju losan.

[†] **3:11** 3:11 Nan pijaona anan nan “Portikun Solomon” utup nan Templo gway naotpan gwon maid kun chingchingna gway nita'chur san ayad nan Templo. [‡] **3:13** 3:13 Mawhasa san Exodo 3:15.

17 “Ad san sana susunud akammu'ay maid kun akammuju san inggwa'inggwaju isun ahos chanan papangatju. 18 Gwon amasna nan tumuttugwaan nan impaiwhakan Apudyus sasan losanay profeta san agwi gway maserpuway mapalikatan nan Kristu gway pinilin Apudyus. 19 Sija nan manchu'kanju nan whersuju ja managkulin aju an Apudyus tot ligwatana chanan whersuju 20 tot mawhalinay atchona an cha'aju chanan chimpu as umillongan ad mawhalinay paaliyona as Hesus gway Kristu gway chinutu'anaay mangituyay an cha'aju.

21 “Gwon maserpuway iingkaw jan as sija ad langit ingkana san chimpuway mangipawhayugwan Apudyus san losan. Sachi nan ingwhakan Apudyus sasan mangikakadto'ay mansilwhi gway profetana san agwi. 22 Tan ingwhakan Moses gway anana, ‘Agwad nan ipaalin Apudyus gway profeta gway merpu san ailijanju gway isu' gway ingwhaunna. Maserpuway tutugwaonju nan losanay iwhakana. § 23 Ad nu ngachanna man sinatay achi mamati san sachiyay profeta misiyan sasan takun Apudyus as ingkaingkana.* ”

24 Kun intuyuy Pedro gway manggwana, “Sa'ad chachay losanay profeta gway kumminga maluki an Samuel ingkana sasay nisu'su'nub an sija, impaakammucha nan mipangkop san anachaja gway ma'ma'gwa san sana. 25 Cha'aju nan niwhilang san ingwhakan Apudyus sasan

§ 3:22 3:22 Mawhasa san Deuteronomio 18:15, 18. * 3:23 3:23 Mawhasa san Deuteronomio 18:19.

profeta san agwi ja nitapi aju hos san intuyag Apudyus sasan nerpugwanju san manggwanaan Apudyus an Abraham, 'Pawhayugwo' nan whijag chanan losanay taku sanna luhung kapu san kana'nu.'† ²⁶ Ummuna jan gway ingwhaun Apudyus an cha'aju nan pinilinaay mansilsilwhi an sija gway as Hesus tot pawhayugwona nan whijagju san mangipachu'kana an cha'aju san lagwingay ayanggwaju."

4

Nan Nawhayuchan Cha Pedro An Juan

¹ Sa'ad san nanukuchan cha Pedro an Juan sasan taku ummachayug an chicha chanan pachi, chanan Saduceo* ja nan apitan chanan mangijaachug san Templo. ² Amod nan lingucha kapu tan nansuyusuyu cha Pedro an Juan sasan taku. Impaakammucha gway agwad nan matakuan chanan natoy gway isun nan nipaila san natakuan Hesus. ³ Kun chimpapcha chicha gwot ingwhayudcha chicha ingkanas mawhikat kapu tan mummaschom. ⁴ Gwon sa'ad chachay nanchongor angshan an chicha nan namati san insuyun cha Pedro an Juan kun ummoy as lima lihu nan whilang chanan lallaya'i.

⁵ Mawhikat kun naayus ad Jerusalem chanan papangat nan Hudyu, chanan chacha'orn chanan Hudyus ja mangaagkammu san lintog. ⁶ Iningkaw cha Anas gway angatuwan gway

† **3:25** 3:25 Mawhasa san Genesis 22:18. * **4:1** 4:1 Osaay hungkuy nan pammati gway Hudyu gway achi kun mamati san matakuan nan matoy ancha agwad chanan ispilitu ja anghel.

pachi, Caifas, Juan ja Alejandro ja chanan uchumay ahumerjan nan angatuwanay pachi.

⁷ Kun impasangucha an chicha cha Pedro an Juan kun nanimuscha gway manggwana, “Ngachan nan ininonjuway nanggwa san amaschi? Ngachan nan sin'ayobhongan gwinnu singngachan san inuserju?”

⁸ Kun nanterwhasu nan ayobhongan nan Ispilitun Apudyus an Pedro kun summungwhat as sija gway manggwana an chicha, “Cha'ajuway papangat chanan taku ja chacha"orn nan ili!

⁹ Nu masumerja ami san sanaay erkaw kapu san whayuway na'gwa san annaja pilay ja nu ngachan nan ininonaay nan hummayu,

¹⁰ maserpuway akammugwonju losan ja nan losanay taku san Israel gway sa'ad nannaja laya'i gway summisi'ad sannaja, hummayu kapu san ayobhongan nan ngachan Hesu Kristu gway iN-azaret gway impailansaju san krus gwon tinakun Apudyus.

¹¹ ‘As Hesus nan whatu gway nilagwingjuway mamanggwa san hoyoy gwon nangngachan as sija kadto'ay nisaachan nan hoyoy.’†

¹² “Maid kun uchum as manaku an chita'u. Tan sa'ad san intiluway luhung ahus nan ngachan Hesus as naatod as manaku an chita'u.”

¹³ Inilacha kunan tuyodcha Pedro an Juan ja inakammuchaay kakangaycha ekajay taku ja achicha kun nangusgwila, nataagcha. Ad inakammuchaay nihuyohuyogcha an Hesus san agwi. ¹⁴ Ad kapu tan iillancha gway summisi'ad

† 4:11 4:11 Mawhasa san Salmo 118:2.

san cherragcha Pedro an Juan chay laya'iyay hummayu, maid kun maiwhakacha as mihursu an chicha.

¹⁵ Sija nan impayagwacha cha Pedro an Juan san Sanhedrin‡ kun losancha nanuukud ¹⁶ gway manggwana, “Ngachan nan oon ta'u sannachajaay taku? Akammun nan losanay taku ad Jerusalem nan amochay mataakan gway inggwacha ad achi ta'u kun ma'iisulib. ¹⁷ Gwon sa'ad tot achi migwayas nannaja sasan taku gwerningan ta'u chicha tot achicha kun asinon apapaton san whayangnaay taku nan ngachan Hesus.”

¹⁸ Gwot imperno'cha hos cha Pedro an Juan kun pinuyungcha chicha gway achicha kun manapapat gwinnu mansuyu san mipangkop san ngachan Hesus. ¹⁹ Gwon sinungwhatan cha Pedro an Juan chicha gway manggwana, “Iwhakajuud nu ngachan nan ustu san mangilan Apudyus, cha'aju nan chongyonmi gwinnu as Apudyus? ²⁰ Tan achimi kun mawhalinay ijakay gway mangiwhaka sasan inilami ja chingngormi.”

²¹ Gwot gwinerningancha kus amod cha Pedro an Juan asichaot ipayagwa chicha. Maid kun ininonchaay mamalikat an chicha tan losan chanan taku nanchajaw an Apudyus kapu san na'gwa. ²² Sa'ad chay laya'iyay hummayu san

‡ **4:15** 4:15 Sa'ad nan Sanhedrin, sija nan apatkanay u'um nan Hudyu ad Jerusalem. Ahus chanan natatokay chamag gwinnu asus nan ukuchoncha. Naatchanchas ayobhonganay mallodchong merpu san tuyay nan iRoma.

mataakan gway na'gwa nasuyu' as opat puyu nan tagwonna.

Illugwayun Chanan Namati Gway Tumuyodcha

²³ Napayuhusan kun cha Pedro an Juan umoycha sasan huhuyuncha kun impachamagcha an chicha nan ingwhakan chanan papangat nan papachi ja chanan chacha"orcha. ²⁴ Chingngorn ku chanan huhuyuncha nan sachi nanosossaan-chaay nallugwayu an Apudyus gway manggwana, "Apu gway nanggwa san langit ja luta, san whaywhay ja losan gway ingkaw sannachaja, ²⁵ kapu san Ispilitum nanapapat'a say nerpugwanmiyay Dabid gway mansilsilwhiyom san nanggwanaanaon:

'Kaman nalingu as amod chanan wha'on kus Hudyu?

Kaman manomsomo' chanan taku gway manggwa san maid kun kutu'na?

²⁶ Nansakanachaay ma'akuwhat chanan ali san annaja luhung,

Naayus chanan papangat
gway humursu an Apudyus ja san Kristuna.'§

²⁷ "Tan tuttuwaay ad asna Jerusalem naayus gway nanuukud cha Herod an Poncio Pilato, nitapi ahos chanan aachugwan gway wha'on kus Hudyu ja chanan ijIsrael. Whinursuchas Hesus gway mansilsilwhiyom gway maid whersuna gway sija nan pinilim as Kristu.

§ 4:26 4:26 Nan nilista san Griego "gway humursu an Apu ja san nilankana." Mawhasa san Salmo 2:1-2.

28 Inggwacha nan losanay pinangkopnu san agwi gway ma'gwa kapu san ayobhongam ja sachi nan whinayum. 29 Ad san sana Apu, ilam chanan inggwachaay ogojat an cha'ami gway mansilsilwhi an si'a. Atcham cha'ami as amod as tuyod gway mangiwhaka san ukudnu. 30 Ipailam nan ayobhongam tot humayu chanan nasa'it ja ijujam gway ma'gwa chanan mataakan san ngachan Hesus gway mansilsilwhiyom gway maid whersuna."

31 Nappingcha kun mallugwayu nijukajug nan hoyoy gway naayusanha. Gwot naatchanha losan san ayobhongan nan Ispilitun Apudyus kun tummayodchaay nan mangiwhaka san ukud Apudyus.

Nangwhiwhinnachang Chanan Namati

32 Kun nanosossaan chanan losanay namati san somsono'. Maid kun osa as manggwanaon ugwana nan losanay u'ugwana. Nangwhiwhillajancha nan losan gway agwad an chicha. 33 Ad san amochay ayobhonganay naatod an chicha intuyuy chanan apostoles gway mangipano'no' san mipangkop san natakuwan Apu Hesus. Kun amod nan inawhayun Apudyus gway impailana an chicha losan. 34 Maid kun man'uyanganha losan. Ad sa'ad chanan anna nan hoyoy ja tayunna illa'ucha kun iyoycha nan la'una 35 inatod sasan apostoles. Kun whiniwhillaycha sasan manserpu.

36 Iningkaw nan osa laya'i gway mangngachan Josep gway iCyprus gway kana' Levi gway nginadnan chanan apostoles as Bernabas (gway

sa'ad nan pijaona anan, "Osa gway mangipapigsa san somso")". ³⁷ Illa'una nan tayunna kun iyoyna nan la'una sasan apostoles.

5

Cha Ananias An Safira

¹ Iningkaw nan osa laya'i gway Ananias nan ngachanna ad Safira nan asagwana. Illa'ucha nan tayuncha. ² Intayun Ananias nan uchumay la'un nan tayuncha gway tinachunan asagwana kun asinaot atchon nan nahunan sasan apostoles.

³ Gwon anan Pedro, "Ananias, ka'aman paituyay an Satanas gway tinuliyam nan Ispilitun Apudyus ja intayum nan uchumay la'un nan tayunnu?" ⁴ Sa'ad san chaannu mangila'uwan san tayunnu ugwam. Kun illa'um pun ugwam ahos nan la'una. Ngachamma sinumyo' san somso'nu gway oom nan amaschi? Wha'on kus taku nan tinuliyam, as Apudyus nan tinuliyam!"

⁵ Chingngorn kun Ananias nan ingwhakan Pedro natugwad as sija kun natoy. Kun amod nan ogjat chanan losan gway nangngor san na'gwa.

⁶ Kun nilumno' chanan whabwhawhayu kun whinunguncha nan lachagna kun illagwachaot inilhoncha.

⁷ Lumma'pus ad as tuyu uyas, nilumno' as Safira. Maid kun akammuna san na'gwa an asagwana. ⁸ Kun anan Pedro an sija, "Iwhakamud an sa'on, annaja ekay la'un nan tayunju?"

"Oon," anan nan huwhai, "sanat nan la'una."

⁹ Kun anan Pedro, "Kajuman mantuyakanay manasagwa gway mamadpadchas san Ispilitun

Apudyus? Chongyom nan annatchaja alichas nan i'i, annatchaja san sagwang chanan lallaya'iyay nangilhon an asagwam. Umali cha'a hos ipayagwa.”

¹⁰ Kun maag ekay natugwad as Safira san whatug nan i'in Pedro kun natoy. Nilumno' kun chanan whabwhawhayu inilacha as Safira gway natoy. Sija nan impayagwachaot inilhoncha san cherrag nan lohon asagwana. ¹¹ Kun amod nan ogjat chanan losanay maayuayusay namati ja chanan losanay nangngor san na'gwa.

Chanan Mataakan Gway Inggwan Chanan Apostoles

¹² Sa'ad san sachiyay chimpu angsan chanan mangimatunan ja mataakan gway inggwa'inggwan chanan apostoles san sangun chanan taku. Maayuayus chanan losanay namati san ma'gwaniyon Portikun Solomon. ¹³ Maid kun nangituyod gway mijamung an chicha gwon amod whyu nan mangilan chanan taku an chicha. ¹⁴ Kun ummachaachu chanan nichokaay namati an Apu gway chachamaay lallaya'i ancha hubhuwhai. ¹⁵ Ad kapu san inggwa'inggwan chanan apostoles gway mataakan iyoy ahos chanan taku chanan nasa'it sasan ersa. Impabogcha chicha sasan oogkan ja ohog tot lumaus ad as Pedro miwhatug lagwa san uchum nan aninigwana. ¹⁶ Kun chachama hos chanan taku gway naasinut gway nerpu sasan serronaay ailiili san Jerusalem gway nangijoy sasan nasa'it ja nilno' chanan chimunju. Kun hummayucha losan.

Nan Napalikatan Chanan Apostoles

¹⁷ Ad sa'ad nan angatuwanay pachi ja chachay nihuyog an sija gway hungkuy nan Saduceo amod nan aposcha kun nanuukuchancha nu ngachan nan ooncha.

¹⁸ Impachopapcha chachay apostoles kun ingwhayudcha chicha.

¹⁹ Gwon san sachi gway lawhi inigkat nan osaay anghel Apudyus nan onob nan whawhalluchan kun impayagwana chanan apostoles. Kun anana an chicha, ²⁰ "T'aju san sowhan nan Templo ad ingwhakaju sasan taku nan losan gway mipangkop san ma'awhijakan an Apudyus as ingkaingkana."

²¹ Kun tinuttuwan chanan apostoles nan sachi gwot mawhikat kun san chaan chumungit nan init, nilumno'cha san sowhan nan Templo kun nansuyucha.

Hummu'nag kunan angatuwanay pachi ja chanan huhuyunna impaajagcha chanan Sanhedrin ja losanay chacha'orn chanan iJisrael gwot asichaot ipaajag chachay apostoles san whawhalluchan tot sumerjaoncha chicha.

²² Gwon hummu'nag ku chanan mangijaachug san Templo gway mangaya an chicha san whawhalluchan, maid kun chachay apostoles. Kun nanulinchaot ummoycha impaakammu

²³ gway manggwana, "Hummu'nag ami kun san whawhalluchan inilamiyay naongwhan nan onob ja gwachagwad chanan mangijaachug. Gwon inigkatmi kun maid kun inchasanmi as taku ad chayo!"

²⁴ Chingngorn kunan apitan chanan mangijaachug san Templo ja chanan papangat nan papachi nan ingwhakacha, nataagcha san na'gwa

sasay apostoles kun simsimmo'cha nu ngachan nan na'gwa sasay apostoles. ²⁵ Kun hummu'nag nan osa laya'i kun ingwhakana an chichaay manggwana, "Chongyonju! Agwad san sowhan nan Templo chachay lallaya'iyay ingwhayudju. Agwadcha mansuyusuyu sasan taku."

²⁶ Lummiggwat kunan apitan ja chanan mangi-jaachug san Templo inayacha chachay apostoles. Gwon whayu nan in'amanchaay nangajag an chicha tan umogjatcha as tugwakay whintukon chanan taku chicha. ²⁷ Iyoycha kun chachay apostoles san Sanhedrin nanimus nan angatuwanay pachi gway manggwana, ²⁸ "Tan inammanmi kay cha'aju puyungonay achiju isuyu nan mipangkop an Hesus ja! Ilanju nan-naja inggwaju! Nigwayas nan insuyusuyuju san intiluway Jerusalem kun whayugwonju hosay pawhasuyon cha'ami san natojana."

²⁹ Kun summungwhat as Pedro ja chanan uchumay apostoles gway manggwana, "Maserpuway as Apudyus nan chongyonmi, wha'on kusan taku. ³⁰ Sa'ad as Apudyus gway chinaychajaw chanan nerpugwan ta'u san agwi tinakuna as Hesus gway intoyyu san nangipailansanju an sija san krus. ³¹ Sa'ad as Hesus impangatun Apudyus gway impatu'chunas sija san machigwananna as Mangipanguyu ja Manaku tot magwajaan ta'uway ijIsrael gway manchu'kan ta'u chanan lagwing gway o'oon ta'u tot ligwatan Apudyus chanan whersu ta'u. ³² Ad cha'amiyay nangila nan mangipano'no' sina ja nan Ispilitun Apudyus gway inatodna sasan chumngor an sija."

³³ Chingngorn kunan Sanhedrin nannaja amod nan huchu'cha kun whayugwonchaay otojon chachay apostoles. ³⁴ Gwon summi'ad nan osa Pariseo gway nitapi san Sanhedrin gway mangngachan Gamaliel gway osaay mistuyun nan lintog gway whigwhikon chanan losanay taku. Kun ingwhakanaay ipayagwacha jan chanan apostoles. ³⁵ Nipayagwa kun chachay apostoles nanukud gway manggwana, "Susunud gway iJIsrael ammanju ilan nu ngachan nan oonju sannachajaay taku. ³⁶ Sa'ad san sinerkagwan iningkaw as Teodas gway nangnangwa gway ananaon napatog as sija. Ummoy as 400 chanan lallaya'i gway summuyut an sija. Gwon intoycha kus sija nasibsibta' chanan pasuyutna kun mummaid chay nilukijana inggwa. ³⁷ Awni kun iningkaw ahos as Judas gway iGalili san chimpun nan sinsus kun angshan ahos chanan inagwisna. Intoycha kuhos as Judas nasibsibta' ahos chanan pasuyutna.

³⁸ "Sija nan san sana annaja nan iwhaka' an cha'aju, 'Achiju whijangan chicha. Ainnugwancha! Tan sa'ad nu nerpu san somsono' nan taku nan annaja o'oncha maid kun mangwhanakana. ³⁹ Gwon sa'ad nu nerpu an Apudyus achiju kun mawhalinay awha'on chicha. Achiju husuyon chicha tan tugwakay as Apudyus nan hushusuyonju!' "

Kun inajunanchas sija. ⁴⁰ Impaajagcha kun asin chachay apostoles impasaplitcha chicha. Ingwhakacha an chichaay achicha mansuyu san ngachan Hesus. Napping kun pinerjawcha chicha.

⁴¹ Nallaylajad as amod chanan apostoles gway lummajaw san agwachan nan Sanhedrin tan whinigwhig Apudyus chicha as miwhilang gway mallikat san miwhawhainan kapu an Hesus. ⁴² Kun whinikatay ituttuttuyuychaay umoy san sowhan nan Templo ancha hohoyoy gway mangipaakammu ja mangisuyu san Whyuway Chamag gway sa'ad as Hesus sija nan Kristu.

6

Mapili chanan Pitu Gway Humachang Sasan Apostoles

¹ Ad sa'ad san sachi chimpu gway umachaachu nan whilang chanan pasuyut Hesus, nallili chanan Hudyu gway Grinego nan apapatcha sasay Hudyu gway Aramaic nan apapatcha gway iJerusalem tan wha'on kus patinajunay magwayasan san inerkaw gway lasjun chanan nawhayu.

² Kun inajakan chanan nasagwayan as chugwaay apostoles nan losanay pasuyut Hesus kun anancha, "Lagwing nin nu ijakaymiyay mangipaakammu ja mangisuyu san ukud Apudyus tot sija ekay oonmi nan mangigwayas sasan pila' ja lasjun. ³ Sija nan susunud, mampili ajus pitu gway lallaya'i as merpu an cha'aju gway whyu nan achamakanha, nalaing ja anna nan ayobhongan nan Ispilitun Apudyus an chicha. Chicha nan chutu'an ta'us manggwa sannaja. ⁴ Sa'ad as cha'ami sija ekay ipapuutmi oon nan mallugwayu ja mangipaakammu san ukud Apudyus."

⁵ Kun nayagsa'an chanan amod gway taku san ingwhakan chanan apostoles. Kun pinilicha as Esteban gway osaay laya'i gway ipapatina nan pammatina ja anna nan ayobhongan nan Ispilitun Apudyus an sija. Pinilicha hos cha Felipe, Procoro, Nicanor, Timon, Parmenas ja as Nicolas gway osaay wha'on kus Hudyu gway ijAntiokia gway summuyut san pammatin nan Hudyu.

⁶ Impayangcha chicha sasan apostoles kun asinot chanan apostoles ipatay nan imachaay mangilugwayu an chichaay nachutu'an.

⁷ Kun nantuttuttuyuy nan nigwerna'an nan ukud Apudyus. Kun ummachaachu as amod chanan pasuyut Hesus ad Jerusalem ja angan sasan papachi gway Hudyu nan summuyut gway namati an Hesus.

Nan Nadpapan Esteban

⁸ Sa'ad as Esteban gway cha'or nan tuyung ja ayobhongan gway inatod Apudyus an sija, amod nan inggwa'inggwana gway mataakan ja mangimatunan sasan taku.

⁹ Gwon in-inkaw nan uchum gway nitapi san sinagogan chanan Hudyu gway ma'gwaniyon Nagwajag-wajaanay Mudchachu gway iCirene, ijAlejandria, chanan uchum gway iSilicia ja ijAsia gway na'asinsinnungwhat an Esteban.

¹⁰ Gwon achicha kun lobhongay awha'on as sija kapu san laingna gway inatod nan Ispilitun Apudyus an sija gway manukud.

¹¹ Kun pinasu'su'ancha chanan uchum gway lallaya'i as manggwanaon, "Chingngormi as

Esteban gway nanapapat as lagwing san mipangkop san lintog Moses ja an Apudyus.”

¹² Kinakayachaay palingugwon chanan taku an Esteban uyay chanan chacha"orn chanan Hudyu ja mangaagkammu san lintog. Kun ummoycha chimpap as Esteban asichaot ijoy san Sanhedrin.

¹³ Kun nangipooycha as mantutulli as manggwanaon, “Achi kun mampatingka nan annaja taku gway manapapat as lagwing san ikaw gway Nat'on as Ingkagwan Apudyus ja san lintog gway inatodna an Moses. ¹⁴ Tan chingngormi gway ananaon igwa'in Hesus gway iNazaret nan Templon Apudyus ad inghosna chanan ukali gway impatagwid Moses an chita'u.”

¹⁵ Intotollong kun chachay losanay tumutu'chu gway agwad san Sanhedrin as Esteban inilachaay amas hosern nan anghel nan hoserna.

7

Nan Nanukuchan Esteban

¹ Kun inimus nan angatuwanay pachi an Esteban gway manggwana, “Ad tuttuwa nannachaja ipawhersucha an si'a?”

² Kun summungwhat as Esteban gway manggwana, “Aamma ja susunud! Chongyona' ad. As Apudyus gway machaychajaw, nampaila an Abraham gway nerpugwan ta'u ad Mesopotamia san chaanna humyojan ad Haran.* ³ Anana an Abraham, ‘Taynam nan ilim ja chanan chochogkam ad ummoy'a san ili gway ipaila' an si'a.’

* **7:2** 7:2 Mawhasa san Genesis 12:1.

⁴ Sachi kun tinaynana nan ilin chanan iCaldeo[†] kun ummoy whinumyoy ad Haran. Natoy kunan amana asinot Apudyus iwhaun as sija gway manatun sanna ili gway agwachanju san sana.

⁵ “Kun maid ekay impappaya'sun Apudyus an sija uyay sinali'agwog gway luta san sachi ili.[‡] Gwon ingwhawhagkana gway atchona an sija ja sasan kana'na nan u'ugwana ta'on nu maid ana'na. ⁶ Amasna nan ingwhawhagkan Apudyus an Abraham,[§] 'Mangngachan mangili chanan kana'nu san sawhaliyay ili. San sachiyay ili mangngachancha mudchachu ja mapalikatancha as opat kasutay tagwon. ⁷ Gwon chusao' chanan taku gway mammudchachu an chicha. Awni ad lummajawcha san sachiyay ili ad china-jagwa' sannaja ili.’

⁸ “Kun intuyag Apudyus an Abraham gway suglitana nan ana'na gway lallaya'i as mangimatunan san tuyakancha.* Sija nan iyana' kun Abraham as Isaac sinuglitana san mi'agwayu san erkawna manipud san nijana'ana. Ad sa'ad as Isaac iyana'na hos as Jacob. Kun as Jacob nangngachan aman chanan nasagwayan as chugwa lallaya'iyay mawhigwhigwhig gway nerpugwan ta'u.

⁹ “Kapu san apos chanan anana' Jacob an Josep gway sunudcha illa'uchas sija gwot niijoy as

[†] **7:4** 7:4 Sa'ad nan ilin nan iCaldeo sija ahos nan ma'gwaniyon Mesopotamia. Mawhasa san Genesis 11:31; 12:4. [‡] **7:5** 7:5 Mawhasa san Genesis 12:7; 13:15; 15:18; 17:8. [§] **7:6** 7:6 Mawhasa san Genesis 15:13-14; Exodo 3:12. * **7:8** 7:8 Mawhasa an Genesis 17:10-14; 21:2-4.

mudchachu ad Egipto.† Gwon whinadngawhadngan Apudyus as sija. ¹⁰ Whingadngan Apudyus as sija san losanay likatna ja inatchanas sija as laing ja whayuway ukali ta masom nan Faraon gway alin nan Egipto. Chinutu'an Faraon as Josep as kuwhinnachurn nan Egipto ja mangaygwan san losanay wherjanna.

¹¹ “Awni kun hummu'nag nan uyat‡ san in-tiluway Egipto ja Canaan sija nan nalikatan ekas amod chanan nerpugwan ta'u ja maid kun ma'an as maanapancha. ¹² Gwot chingngorn kun Jacob gway agwad nan ma'an ad Egipto ingwhaunna chanan ana'na gway nerpugwan ta'u. Annaja nan chamu ummajancha ad Egipto. ¹³ Ad sa'ad nan mi'adgwa ummajancha impaakam-mun Josep nan inatatakuna sasan susunudna kun naakammugwan nan Faraon nan Egipto nan mipangkop san ahumerjanna.§ ¹⁴ Kun impaajag Josep as Jacob gway amana ja chanan chochogkana ad Egipto, pitumpuyu ja lima nan amungcha losan.* ¹⁵ Kun ummoy as Jacob ad Egipto† kun aschi nan natojana uyay chanan nerpugwan ta'u. ¹⁶ Ad sa'ad chanan lachagcha nipagkulin‡ niijoy ad Sikem kun niilhoncha san nilijangay loyobhonan gway nila'uan Abraham as pila' sasan ana' Hamor san agwi ad Sikem.

¹⁷ “Takangay kunan chimpu gway mangi-

† **7:9** 7:9 Mawhasa san Genesis 37:11-28; 39:2, 21. ‡ **7:11** 7:11 Mawhasa san Genesis 42:1-5. § **7:13** 7:13 Mawhasa san Genesis 45:1-16. * **7:14** 7:14 Mawhasa san Genesis 45:9-10, 17-18; 46:27. † **7:15** 7:15 Mawhasa san Genesis 46:1-7; 49:33. ‡ **7:16** 7:16 Mawhasa san Genesis 23:3-16; 50:7-13; Josue 24:32.

patungpayan Apudyus san ingwhawhagkana an Abraham ummachaachu' amod chanan nerpugwan ta'u ad Egipto^{§ 18} ingkanas nisu'at nan osa ali gway nantuyay ad Egipto gway achina kun akammu as Josep. ¹⁹ Sini'apana chanan nerpugwan ta'u ja pinilitna chicha gway mangiwhallu sasan a'ijana'ay ana'cha tot matoycha.

²⁰ “Sa'ad san sachi chimpu, nijana' as Moses gway whawhalluwanay ana'. Tuyung huyan nan nanakiwhiyan nan sinana' an sija. ²¹ Napilitan cha kunay taynan as sija inchasan nan huwhaiyay ana' nan Faraon kun impacha'orna as manana'na.* ²² Kun nasuyuwana as Moses san losanay inalaing nan ijEgipto kun nangngachan nalaingay manukud ja manggwa san losanay o'ona.

²³ “Man'opat puyu kunan tagwon Moses nanomsomo'ay umoyna kagka'ajon chanan ailijanaay ijIsrael. ²⁴ Inilana kunan osa ailijana palikatan nan osaay ijEgipto ummoyna insaya' asinaot iwhayus gway intoyna chay ijEgipto. ²⁵ Anan ekay Moseson naagwatan nan ailijana gway sija nan usayon Apudyus as mangiligtas an chicha gwon annaotay achicha kun naagwatan.

²⁶ “Asin kun mawhikat inilana nan chugwaay ijIsrael gway manajam kun umoyna otjan tugkiyan chicha gway manggwanaon, ‘Susunud, anna kajay man'ailijan aju ja ka'ajuman manajam?’

§ 7:17 7:17 Mawhasa san Exodo 1:7-22. * 7:21 7:21 Mawhasa san Exodo 2:2-10.

27 “Gwon sa'ad chay osa laya'i gway nangajam san huyunna, intu'judnas Moses gway manggwana, ‘Ngachan nan saadnuway mangilintog ja mangu'um an cha'ami?’ 28 Adja pijaom ahosay otojon as sa'on isun nan nangtojam san ijEgipto ad kallab.’† 29 Chingngorn kun Moses na sachi ummagwid ad Midian gwot na'aumili ad aschi. Kun nangasagwa ad aschi gwot ummana' as chugwaay laya'i.‡

30 “Lummaus kunan opat puyuway tagwon nampaila an Moses nan osaay anghel Apudyus san kumikillaub gway whanwhanokay aju san luta gway maid kun ingkaw as taku gway achani san whilikay Sinai. 31 Inilan kun Moses nataag as sija. Anna kunay umoyna achayukon ilan chingngorna nan kingan Apudyus 32 gway manggwana, ‘Sa'on nan Apudyus chanan nerpugwam gway cha Abraham, Isaac ja Jacob.’ Kun namajogpog as Moses san ogjatna gwot achi kun ma'ituyod gway mangitollong.

33 “Kun anan Apudyus an sija, ‘Aanom nan sinilasnu tan sa'ad nannaja summisi'acham niit'on an Apudyus. 34 Tuttuwa iniila' nan amochay palikat chanan taku' ad Egipto ja chingngor' nan ajuwongcha kun ummaliya' gway mangiligtas an chicha. Gwaynu ta si'a nan iwhaun'u ad Egipto.’§

35 “Sachi Moses nan nilagwing chanan ijIsrael san manggwanaanchaon, ‘Ngachan nan saadnuway mangilintog ja mangu'um an cha'ami?’

† 7:28 7:28 Mawhasa san Exodo 2:14. ‡ 7:29 7:29 Mawhasa san Exodo 18:3-4. § 7:34 7:34 Mawhasa san Exodo 3:1-10.

Sija nan ingwhaun Apudyus gway mangituyay ja mangiligtas an chicha kapu san whachang nan anghel gway nampaila an sija san kumikillaub gway whanwhanokay aju. ³⁶ Illagwana chicha ad Egipto. Inggwana chanan mataakan ja mangimatunan ad aschi Egipto san ma'gwaniyon 'Chayakay Whaywhay' ja san luta gway maid kun ingkaw as taku san unog nan opat puyu gway tagwon.

³⁷ "Sachi Moses nan manggwana sasan ijIsraelon, 'Umiwhaun as Apudyus as osaay profeta an cha'aju gway ailijanju as isun nan nangiwhaunana an sa'on.'* ³⁸ San naayusan chanan taku san luta gway maid kun ingkaw as taku san whilig gway Sinai, as Moses nan na'aapapatan nan anghel kun asinot Moses iwhaka sasan nerpugwan ta'u. Kun inagwatna nan mawhiwhijakay ukud Apudyus tot ichalisna an chita'u.†

³⁹ "Gwon achin ku chanan nerpugwan ta'u tinuttuwa as sija. Nilagwingchas sija ja simsimmo'chaay managkulin ad Egipto ⁴⁰ gway manggwana an Aaron, 'Tgwaan cha'ami as sinang'apudyus as mangipangu an cha'ami. Achimi kun akammu nu ngachan nan na'gwa an Moses gway nangilagwa an chita'u ad Egipto.' ⁴¹ Nanggwacha as sinang'apudyus as isun nan uyhun nan wha'a. Kun nanchatuncha san sinang'apudyus ja nilagsa'ancha nan sachiyay inggwacha. ⁴² Sachi nan nanchu'kan Apudyus an chicha. Iyujana chichaay sija chaychajagwoncha

* **7:37** 7:37 Mawhasa san Deuteronomio 18:15, 18. † **7:38** 7:38 Mawhasa san Exodo 19:20-25; Deuteronomio 5:1-33.

nan whituwon ad langit gway isun nan nilista
 san nibyun chanan profeta gway ananaon:
 'Cha'ajuway ijIsrael!

Wha'on ku an sa'on nan nangatchanju sasan
 pinertiju

ja inchatunju san opat puyu tagwonay in-
 ingkagwanju san luta gway maid kun
 ingkaw as taku.

43 Kun inta"ita"ikadju nan hoholloy nan
 sinang'apudyusay Moloch

ja nan whituwon gway mangipayang san
 sinang'apudyusju gway Refam

gway inggwaju as manchaychajagwanju.

Sija nan ijoy'u cha'aju san ili gway achaju san
 Babilonia.[‡]

44 "Inta"ita"ikad chanan nerpugwan ta'u nan
 turcha gway iigkagwan nan tuyag Apudyus san
 luta gway maid kun ingkaw as taku. Na'gwa
 nannaja san nangiwhagan Apudyus an Moses
 gway oona as issuissun nan kaob nan impailan
 Apudyus an sija. 45 Awni kun illa'sun chanan
 nerpugwan ta'u nan turchan nan tuyag Apudyus
 sasan aamma ta'u. Kun inta"ita"ikadcha san
 nihuyokancha an Josue gway namyos san lutan
 chanan taku gway pinerjaw Apudyus. Kun
 iniingkaw nan sachi san ili ta'u ingkana san
 chimpun Dabid.

46 "Nasom as Apudyus an Dabid kun ing-
 whakan Dabid an Apudyus nu ijujanaay mang-
 gwas sija as hoyoy as ingkagwan nan Apudyus
 Jacob. 47 Gwon as Solomon nan nanggwa san
 ingkagwan Apudyus.

‡ 7:43 7:43 Mawhasa san Amos 5:25-27.

48 “Gwon wha'on kun as ingkaw nan angatuwanay Apudyus sasan ingkaw gway ingwan nan taku gway isun nan anan nan profetaon,

49 ‘Langit nan tumu'chugwa' gway mantuyay ad luta nan layappangan nan i'i'.

Ngachan nan ayasin nan hoyoy'u pata'choyonju?’

Anan Apudyus,

‘Jo'o manserpuwa' as umillonga'.

50 Jo'o wha'on an sa'on nan nanggwa san losan ta?’§

51 “Hummatu nan somsomo'ju! Nasu'il aju ja tutullongonju nan ukud Apudyus, inagwatju chanan nerpugwanju! Patinajunay ingingaonju nan Ispilitun Apudyus. 52 Jo'o agwad profeta as achin chanan nerpugwanju pinalikatan. Intoycha chanan ingwhaun Apudyus san agwiyyay ummali nangipakaammu san umaliyan nan Nalintokay Mansilsilwhi. Kun anna ahosay iyiwitju ja intoyyus sija. 53 Cha'aju nan nangagwat san lintog Apudyus gway impaijatodna sasan a'anghelna gwon achiju kun pinati.”

Nan Namintukancha An Esteban

54 Sa'ad san nangngoyan chanan Sanhedrin san ingwhakan Esteban amod nan huchu'cha kun mangngilngiltoncha ekay whawhacha.

55 Gwon as Esteban gway nanterwhasu nan ayobhongan nan Ispilitun Apudyus an sija, nantangad ad langit gwot inilana nan inachajaw Apudyus ja as Hesus gway summisi'ad san machigwanan Apudyus. 56 Kun anana, “Ilanju,

§ 7:50 7:50 Mawhasa san Isaias 66:1-2.

inila' gway niibwhat ad langit ja nan Ana' nan Taku gway as Hesus gway summisi'ad san machigwanan Apudyus!"

⁵⁷ Gwon impupcha nan ingacha gway nampo'aw as towhag kun nakabhuurchaay ummoy an sija. ⁵⁸ Kun ingkudchas sijaot iyoycha san lasin nan syudad kun whininwhintugchas sija. Ad sa'ad chanan namano'no' san na'gwa tinaynancha nan kotap nan silupcha san osaay mernusay whawhayu gway mangngachan Saulo.

⁵⁹ Anna kunay whinwhintukoncha as Esteban nallugwayu gway manggwanaon, "Apu Hesus, agwatom nan alichodgwa'." ⁶⁰ Kun nansalli'on ku puwogna ni'ulin gwot nampa'uy gway mangwana, "Apu, achim otjan ipawhersu an chicha nannaja." Nappingna kun iwhaka chi natoy as sija.

8

¹ Sa'ad as Saulo tinachunana nan nangtojancha an Esteban.

Nan Namalikatan Saulo Sasan Maayuayusay Namati

Ad san sachi erkaw nalluki nan amochay mamalpalikatancha sasan maayuayusay namati ad Jerusalem. Ad losancha nansississiyen san losanay ili gway sa'upon nan Judea ja Samaria maya'sig sasan apostoles. ² Kun iningkaw nan uchumay mangipapatiyay mangapudyus gway nangilhon an Esteban kun amod nan simo'cha ja nangiwihlancha an sija.

³ Ad sa'ad as Saulo kinuyuna chanan maayuayusay namati. Kun ummoy ahos san

hohoyoycha kun whinuthutna chanan lallaya'i ja hubhuwhai gwot impawhayudna chicha.

Nipaakammu Nan Whayuway Chamag Ad Samaria

⁴ Sa'ad chanan nansissisiyanay namati, umoycha impaakammu nan Whayuway Chamag mipangkop an Hesus san aililiyay ummajancha. ⁵ Ad sa'ad as Felipe ummoy san syudad nan Samaria kun impaakammuna ad aschi nan mipangkop an Kristu. ⁶ Kun inamman chanan amochay taku nanosossaanay nanchongor san ingwhakan Felipe san chingngorcha ja inilacha chanan mataakan gway inggwa'inggwana. ⁷ Tan asipapa'uy chanan chimunju gway lummagwa san angsanay taku gway nilumno'ancha. Kun angsan ahos chanan napalalais ja chanan napilay gway hummayu. ⁸ Sija nan nallaylajad as amod chanan taku san sachiay syudad.

⁹ San sachi syudad iningkaw nan osa takuway mangngachan Simon. Sikuchay mansayusayumang'a as sija ad kapu san inggwa'inggwana nataag chanan takud Samaria. Maningaingati as sija gway anna nan amochay ayobhongana. ¹⁰ Ad losanay taku, whawha'nang ja whawha'sigwot san sachi syudad inammacha nanchongor an sija. Kun anancha, "Sa'ad nannaja taku agwad an sija nan ayobhongan Apudyus gway ma'gwaniyon Amochay Ayobhongan." ¹¹ Kun naagwischa an sija gway nanchongor tan nawhajakay nataagcha san sayumang'a

gway inggwa'inggwana. ¹² Gwon namaticha kusan Whayuway Chamag gway impaakammun Felipe gway mipangkop san Mantuyajan Apudyus ja san ngachan Hesu Kristu, nampahonjagcha losan gway lallaya'i ja hubhuwhai. ¹³ Uyay as Simon namati hos kun nahonjakan kun nitunud an Felipe. San nangillana san mangimatunan ja amochay mataakan gway inggwa'inggwan Felipe nataag as sija.

¹⁴ Chingngorn ku chanan apostoles ad Jerusalem gway inagwat chanan taku ad Samaria nan ukud Apudyus, ingwhaunchas Pedro ja Juan an chicha. ¹⁵ Hummu'nagcha kun illugwayuwancha nan losanay namati tot agwatoncha hos nan Ispilitun Apudyus. ¹⁶ Tan chaan kun umoy nan Ispilitun Apudyus an chicha. Nahonjakancha ekay san ngachan Apu Hesus. ¹⁷ Kun impatay cha Pedro an Juan nan imacha an chicha gwot inagwatcha nan Ispilitun Apudyus.

¹⁸ Inilan kun Simon gway naatod nan Ispilitun Apudyus sasan namati san nangipatajan chanan apostoles san imacha an chicha, inayayyu'ana cha Pedro an Juan san pila'. ¹⁹ Kun anana, "Atchonju hos an sa'on nannaja ayobhongan tot ngachan ad nan mangipataja' san ima' agwatona hos nan Ispilitun Apudyus."

²⁰ Gwon anan Pedro an sija, "Mitapi otjan nan pila'nu an si'a miwhallu ad ingwhilnu tan anam punnu la'uwam san pila' nan atchon Apudyus. ²¹ Maid kun whijangnu gwinnu alintokam san terwhasumi tan lagwing nan somsono'nu san

mangilan Apudyus. ²² Manchu'kam nan sanatay inergwing nan somsono'nu ad nallugwayu'a an Apudyus tot tugwakay lagwa ligwatana nan whersum kapu san lagwingay pangkop nan somsono'nu. ²³ Tan maila' gway amod nan aposnu ja niwhawhayud'a san whersu."

²⁴ Kun summungwhat as Simon gway mangwana, "Ilugwayuwana' an Apudyus ta maid ma'gwa an sa'on sanchichaja ingwhakaju."

²⁵ Napping kun cha Pedro an Juan ipaakammu ja ipano'no' nan ukud Apudyus, nana"ulincha ad Jerusalem. Kun impapaakammucha nan Whayaway Chamag san angsanay ilin nan iSamaria gway nilausancha.

As Felipe Ja Nan Pangat Gway ijEtiopia

²⁶ Kun anan nan osa anghel Apudyus an Felipe, "Lumiggwat'a ta i'a san apot ad apyay gway ersaay merpud Jerusalem gway umoy ad Gaza." Sa'ad nannaja ersa maid kun mangmangoy.

²⁷ Lummiggwat kus Felipe ummoy. Awni kun iningkaw nan inahotna gway ijEtiopia gway na'apun gway osa pangat gway mamangchon san inawha'nang nan ma'gwaniyon Candace gway huwhaiyay mangituyay ad Etiopia. Nerpu chay ijEtiopia ad Jerusalem gway ummoy nanchaychajaw an Apudyus gway lumajaw ad Etiopia. ²⁸ Nalluyukan kus sija san lukanna gway awhaju nan mangujud whasawhasaona nan ukud Apudyus gway illistan profeta Isaias.

²⁹ Kun anan nan Ispilitun Apudyus an Felipe, "T'a achayukon nan sachi lukan."

³⁰ Kun nanodcha' as Felipe gway ummachayug kun chingngorna chay pangat gway mangwhasawhasa san nibyuway illistan Isaias. Kun inimus Felipe ananaon, "Adja maagwatam nan whasawhasaom?"

³¹ Kun anan chay pangat gway sumungwhat, "Inino'ay mangagwat nu maid mangipaagwat an sa'on?" Kun inajakanas Felipe ta ma'ayukan an sija. ³² Annaja nan whasawhasaonaay Ukud Apudyus gway chay ananaon,

"Isun nan kenero gway miijoy san perpertiyan gwinnu uyhun nan kenero gway ikikinno'na san pu'isanchas sija ad achi kun mantongaa'."

³³ Niwhawhain as sija ja wha'on kus ustu nan in'amanchaay nangu'um an sija. Maid kun manguullit san mipangkop san kana'na tan nappungon nan whijagna ad asna luta."

³⁴ Kun anan chay pangat an Felipe, "Ngachan nan ukuukuchon nannaja profeta, nan longagna gwinnu sawhali taku?" ³⁵ Kun illukin Felipe gway manukud malluki say niwhasaay illistan Isaias kun impaagwatna nan Whyuway Chamag gway mipangkop an Hesus.

³⁶ Ad sa'ad san nalluyugkanancha niwhatugcha san chanum kun anan chay pangat an Felipe, "Ilam ad, anchiya nan chanum. Achi

* **8:32** 8:32 Mawhasa san Isaias 53:7-8.

mawhalinay honjakana'?" 37 † 38 Kun impasinong chay pangat nan lukan gwot ummoychaay chugwa san chanum. Kun whinonjakan Felipe as sija.

39 Lummosgwacha kusan chanum illajaw nan Ispilitun Apudyus as Felipe gwot maid kun nangilan asin chay pangat an Felipe. Kun lum-majaw chay pangat gway mallaylajad! 40 Awni kun inakammun Felipe gway agwad as sija ad Azoto. Kun impaapaakammuna nan Whyuway Chamag san losanay ili nangojana ingkana kum-matong ad Cesarea.

9

Nan Namatiyan Saulo An Hesus (Apostoles 22:6-16; 26:12-18)

1 Sa'ad as Saulo intuttuyunaay nangogogjat ja mangipaotoy sasan pasuyut Hesus. Ummoy as sija san angatuwanay pachi 2 kun nampa'gwas suyat tot umoyna ipaila sasan sinagogan chanan Hudyu ad Damasco tot agwad ad ochasana sasan sumuyut san ma'gwaniyon Mangojan, laya'i man gwinnu huwhai agwad ayobhonganaay manpap an chicha ad iyoyna chicha ad Jerusalem.

3 Ad sa'ad san nangwhaatana gwot takangay chumakus ad Damasco maag ekay nampali'gwas an sija nan amod sumiling gway nerpud langit.

4 Natugwad kus Saulo san luta chinggorna nan

† 8:37 8:37 Sa'ad san uchumay chachaanay nilistaancha in-tapicha ilista nan v. 37 gway anana: Anan Felipe, "Mawhalinay mahonjakan'a nu mamati'a san losanay somsomo'nu." "Oon, mamatiya," summungwhat chay unsiser.

kinga gway manggwana, “Saulo, Saulo, kamman palpalikatan as sa'on?”

⁵ Kun anan Saulo, “Ngachan'a, Apu?”

Kun anan chay kinga, “Sa'on as Hesus gway palpalikatam. ⁶ Sumi'ad'a ta i'a san syudad gway Damasco ad asi miwhaka an si'a nan oom ad aschi.”

⁷ Sa'ad chachay lallaya'i nihuyog an Saulo summisi'adchaay natataag tan chingngorcha nan kinga gwon maid kun mailas taku. ⁸ Kun hum-mangon as Saulo gwot manchiyat kun achi kun ma'aila. Kun inigwidchas sija iyoy ad Damasco. ⁹ Na'uyap as sija san tuyu erkaw ad achi kun nangnangan ja ummininum.

¹⁰ Iningkaw nan osaay pasuyut Hesus ad Damasco gway mangngachan Ananias. Kun nampaila as Hesus an sija san isun chi ininop gway manggwana, “Ananias!” Kun anan Ananias, “Apu, annaa' sina.”

¹¹ Kun anan Apu Hesus an sija, “Sumi'ad'a ta i'a san ersa gway ma'gwaniyon Linchong. I'a san hoyoy Judas ad inimusnu nan osaay laya'i gway mangngachan Saulo gway iTarso. Agwad as sija gway mallugwayugwayu. ¹² Agwad nan impaila' an sija san isun chi ininop gway osa laya'i gway mangngachan Ananias gway nilumno' san agwachana kun impatayna nan imana an sija tot mansubli nan ilana.”

¹³ Gwon anan Ananias, “Apu, angsan nan nangngoya' san mipangkop sannaja taku. Amochay lagwing nan inggwa'inggwana sasan takum ad Jerusalem. ¹⁴ Ad anna ummalid asna Damasco gway inatchan chanan papangat

nan papachi as ayobhonganay manpap sasan manchaychajaw an si'a."

¹⁵ Gwon anan Apu Hesus an sija, "T'a, tan pinili' as sija as mansilwhi an sa'on tot ipaakammuna nan ngachan'u sasan wha'on kus Hudyu, sasan ali ja an cha'aju gway ijIsrael. ¹⁶ Ipaila' an sija nan amochay maserpu mapalikatana tot mipaakammu nan ngachan'u."

¹⁷ Kun ummoy as Ananias nilumno' san hoyoy gwot impatayna kunan imana an Saulo anana, "Sunud gway Saulo, sa'ad as Apu Hesus gway nampaila an si'a san chayan san umaliyam ad asna, ingwhauna' tot mansubli nan ilam ja manterwhasu nan Ispilitun Apudyus an si'a."

¹⁸ Kun maag ekay najagjag nan amas assip nan i'an san atan Saulo kun nanagkulin nan ilana. Kun summi'ad gwot whinonjakan Ananias. ¹⁹ Nangan kus sija nansubli nan pigsana.

Ipaakammun Saulo Nan Mipangkop An Hesus Ad Damasco

Kun iningkaw as Saulo as amanaay erkaw sasan pasuyut Hesus ad Damasco. ²⁰ Kun ummoy sasan sinagoga gwot illukina gway mangipaakammu san mipangkop an Hesus gway manggwana, "Sija nan Ana' Apudyus."

²¹ Kun losanay nangngor an sija nataag kun asi'aananchaon, "Jo'o wha'on sannaja taku nan namalpalikat sasan takud Jerusalem gway manchaychajaw an Hesus. Tan sija kay nin umaliyanad asna nan umalina chopapon chanan namati ad iyoyna chicha sasan papangat nan papachi ja?"

²² Gwon ummamochot pummigsa as Saulo gway mangipano'no' san mipangkop an Hesus gway sija nan Kristu. Ad sa'ad chanan Hudyuway iingkaw ad Damasco achicha kun ma'asungwhat an sija.

²³ Lummaus kunan angsan gway erkaw pinangkop chanan Hudyu gway otojon as Saulo. ²⁴ Gwon naakammugwan Saulo nan pangkopcha. Inerkaw ja nilawhi whawhangngawhangancha nan aayyon gway lumno' san syudad tot otojonchas sija. ²⁵ Gwon osa kunay lawhi inayan chanan pasuyutna as sija kun inigkacha san isun nan allung kun asichaot ursuuson san hoyaat nan ayad nan syudad.

Nan Nanagkulinan Saulo ad Jerusalem

²⁶ Hummu'nag kus Saulo ad Jerusalem pinachasna umoy mijamung sasan pasuyut Hesus. Gwon ummogjatcha losan an sija tan achicha kun mamati gway osaay pasuyut Hesus as sija. ²⁷ Gwon ummoy Bernabas inajakan as sija kun iyoyna sasan apostoles. Kun inuullit Bernabas an chicha nan ininon Saulo gway nangila an Apu Hesus san chayan ja nan na'aapapatan Apu Hesus an sija ancha ininon nan tuyodnaay nangipaakammu san mipangkop an Hesus ad Damasco.

²⁸ Sachi kun nijamung as Saulo an chicha gway nangagka'ay ad Jerusalem gway natuyochay nangipaapaakammu san mipangkop an Apu Hesus. ²⁹ Na'aapapat ja na'asinsinnungwhat ahos sasan Hudyuway Grinego nan apapatcha gwon whayugwonchaay otojon as sija.

³⁰ Inakammun ku chanan susunud san pammati nan pangkopcha iyoychas Saulo ad Cesarea kun impooychas sija ad Tarso.

³¹ Ad sa'ad chanan maayuayusay namati san ailiili ad Judea, Galili ja Samaria nijakay nan napalpalikatancha kun pummigsacha. Nawhijagchaay hummain an Apudyus ja kapu san whachang nan Ispilitun Apudyus um-machaachucha.

Nan Ummajan Pedro Ad Lidda Ja Joppe

³² Sa'ad san nangkagkakagka'ajan Pedro san ailiili gway ummoyna nilagwa chanan namati, ummoyna hos nilagwa chanan takun Apudyus gway iningkaw ad Lidda. ³³ Kun inchasana san sachi ili nan osa takuway Eneas nan ngachanna. Napalalais as sija gway inuumhog ekay san gwayu tagwon.

³⁴ Kun anan Pedro an sija, "Eneas! Pawhayugwon cha'a an Hesu Kristu! Humangon'a ad sinikkutnu nan ohognu!"

Kun nawhanangon as Eneas. ³⁵ Inilan kunan losanay umili ad Lidda ja Sarona as Eneas, namaticha an Apu Hesus.

³⁶ Sa'ad ad Joppe iningkaw nan osa huwhaiyay pasuyut Hesus gway mangngachan Tabita. (Dorcac nan ngachanna san Grinego ad na pi-jaona anan, "ugsa.") Patinajunay oona nan whayu san uchum ja humachawhachang san whawha'sigwot. ³⁷ Ad sa'ad san sachi chimpu nasa'it as Dorcas kun natoy. Inamoscha kunan lachagna asichaot iwhanat san mangngatuway ugwertu.

³⁸ Sa'ad tan achani nan Lidda san Joppe naakammugwan ku chanan pasuyut Hesus ad Joppe gway agwad as Pedro ad Lidda, nangi-whaunchas chugwas laya'i as umoy mangiwhaka an sijaay kanasona otjanay umoy ad Joppe.

³⁹ Kun lummiggwat as Pedro gwot nihuyog an chicha. Hummu'nagcha kun iyoychas Pedro san mangngatuway ugwertu. Asijiwhil chanan nawhayu gway nasi'asi'ad san cherrag Pedro kun impailacha an sija chachay silup gway inahorn Dorcas san matattakuwana. ⁴⁰ Gwon impayagwan kun Pedro chicha losan nampalintumongay nallugwayu. Napping kun nansakung san lachag gway manggwana, "Tabita, humangon'a." Kun nanchiyat as Dorcas kun inilana kus Pedro, tummu'chu. ⁴¹ Kun inognan Pedro nan imana gwot impasi'adna. Inajakana ku chanan takun Apudyus ja chanan nawhayu gway agwad san sowhan, impailanas Dorcas gway matattaku.

⁴² Kun nanchinamag san ailiili ad Joppe nan-naja na'gwa kun ansan chanan namati an Apu Hesus. ⁴³ Kun iningkaw as Pedro ad Joppe as ansanay erkaw san hoyoy Simon gway manggwawas layat.

10

Nan Nangajakan Cornelio An Pedro San Hoyoyna

¹ Iningkaw ad Cesarea nan osa laya'i gway mangngachan Cornelio gway osaay apitan nan singkasut gway surchachun nan Roma gway nitapi san ananchaon "Batalyun gway

ijItalia.”* ² Mangapudyus as sija ja ikakadto'naay manchajaw an Apudyus mitapi ahos nan losanay wherjanna. Nachayaay mangatod sasan whawha'sigwot ja patinajunay mallugwayu an Apudyus. ³ Osa kunay erkaw san singwhattang as anchu iningkaw nan impailan Apudyus an Cornelio. Inilanaay nilumno' san hoyoyna nan osa anghel Apudyus gway manggwana an sija, “Cornelio!”

⁴ Kun ummogjat as Cornelio gway nangitotollong san anghel kun anana, “Ngachan nich, Apu?”

Kun anan chay anghel, “Chingngorn Apudyus chanan lugwayum ja inilana chanan whachangnu sasan whawha'sigwot sija nan sosom'on cha'a. ⁵ Ad san sana mangiwhaun'a as umoy ad Joppe tot ajakanha nan osa takuway mangngachan Simon gway ananchaon Pedro ⁶ gway mangilin Simon gway mamangguas layat. Agwad nan hoyoyna san ikid nan whaywhay.”

⁷ Lummajaw kun chay anghel gway na'aapat an sija inajakan Cornelio nan chugwaay whawha"unona ja osa surchachunaay mangapudyus gway osa sasan mansilsilwhi an sija. ⁸ Ingwhakan kun Cornelio an chicha nan losanay na'gwa ingwhaunna chicha ad Joppe.

⁹ Mawhikat kun san agwachan chachay nawhaun san chayanay takangay ad Joppe, nijaspur ahos gway ummoy as Pedro san huhung nan hoyoy san takangay as mamatu' tot malugwayu. ¹⁰ Nawhitil kun pijaonaay mangan.

* **10:1** 10:1 Sa'ad nan “Batalyun nan ijItalia” 600 nan surchachuna.

Gwon anna kunay misakasakana nan anona, in-
ingkaw nan impailan Apudyus an sija gway amas
ininop. ¹¹ Kun inilanaay niibwhat nan langit
kun iningkaw nan isun chi ergwa uyos gway
chumo"ocho"oya san luta gway napachunan nan
opatay sunguna. ¹² Ad iningkaw san sachi uyos
nan losanay ayasin nan ajam ja chanan umachap
san luta ja chanan mammanu'.

¹³ Kun anan nan osa kinga, "Pedro, lumigg-
wat'a ad ummoy'a pummerti as ischam."

¹⁴ Gwon anan Pedro, "Achi' kun ma'gwa nat,
Apu. Puyus gway achiya' kun nansidsicha san
miwhilangay aisaw ja mijachiyay maischa."

¹⁵ Kun summungwhat ahos chay kingaay
manggwana, "Achim mangngagnon aisaw nan
ingwhilang Apudyus as nachayus." ¹⁶ Namitlu
na'gwa nan sachi kun maag ekay nipangatu ad
langit chay inilana.

¹⁷ Anna kunay som'osom'on Pedro nan pijaona
anan chay inilana, naakammugwan chachay
laya'i gway ingwhaun Cornelio nan hoyoy Si-
mon. Kun ummoycha san sagwang chay hoyoy
summi'ad. ¹⁸ Nampo'awchaay nanimus nu ag-
wad as Simon gway ananchaon Pedro.

¹⁹ Som'osom'on kun Pedro nu ngachan nan
pijaona anan chay inilana, kumminga nan Ispili-
tun Apudyus an sija gway manggwana, "Pe-
dro! Agwad chanan tuyu lallaya'i mangimus
an si'a. ²⁰ Lumsa'a ad nihuyog'a gway achi'a
manchugwachugwa tan sa'on nan nangiwhaun
an chicha."

²¹ Kun nilumsa as Pedro kun anana sasay
lallaya'i, "Sa'on nan imusonju, kamanay?"

²² Kun summungwhatcha gway manggwana, “Ingwhaun cha'ami an Cornelio gway apitan chanan surchachu. Osa takuway nalintog, mangapudyus ja whigwhikon nan losanay Hudyu. Ingwhakan nan anghel Apudyus gway ajakan cha'a san hoyoyna ta chongyona nu ngachan nan iwhakam.”

²³ Kun imperno' Pedro chicha as mangilina.

Mawhikat kun lummiggwat as Pedro gway nihuyog an chicha. Whinurnan chanan uchumay susunud san pammati gway iJoppe. ²⁴ Asin kun mawhikat kummatongcha ad Cesarea. Inuullay Cornelio chicha ama ahos chanan inajakana gway chochogkana ja chanan hubuyunna.

²⁵ Anna kunay lumno' as Pedro san hoyoy inahot Cornelio kun nampalintumong san sanguna gway manchajaw an sija.

²⁶ Gwon impasi'ad Pedro as sija gway manggwana, “Sumi'ad'a tan takuwa' ahos gway isum!”

²⁷ Ma'aapaapat kus Pedro an sija san lumno'ancha inilana nan angsanay taku gway naayus. ²⁸ Kun anan Pedro an chicha, “Aagkammuju gway mijachi san lintogmiyay Hudyu nan mijamung ja mangkagka'ay sasan wha'on kus Hudyu. Gwon impailan Apudyus an sa'on gway achi' kun iwhilang nan ngachamman sinatay taku as aisaw ja mijachiyay mijamung. ²⁹ Sija nan impaajag nu kus sa'on naanaliya' anna. Ad imuso'ud nu kajuman ipaajag as sa'on?”

³⁰ Kun anan Cornelio gway summungwhat, “Mi'apat kunay erkaw san amasna uyas mallugwaywayuwa' ad asna hoyoy mi san singwhat-

tang as anchu. Awni kun maag ekay summi'ad nan osa laya'i gway sumiling nan silupna san sakkang'u ³¹ gway manggwana, 'Cornelio, chingngorn Apudyus nan lugwayum ja inilana chanan whachangnu sasan whawha'sigwot. ³² Humaun'a as umoy ad Joppe mangajag san osa takuway Simon gway ananchaon Pedro gway mangilin Simon gway mamangguas layat. Agwad nan hoyoyna san ikid nan whaywhay.'

³³ "Sija nan naniwhaun'u san umali mangajag an si'a kun whayu tan inanusamay ummali. Ad san sana gwachagwad ami losan gway akammumiyay anna as Apudyus an chita'u. Manuullay amiyay manchongor san ingwhakan Apudyus an si'a gway ipaakammum an cha'ami."

Nan Impaakammun Pedro An Cha Cornelio

³⁴ Kun illukin Pedro gway nanukud gway manggwana, "Tuttuwaay maila' san sanaay manisugwon Apudyus nan taku. ³⁵ Tan uyay ngachamman sinatay taku san ailiili gway umogjat an Apudyus ja manggwa san ustu masom as Apudyus an sija. ³⁶ Akammuju nan ukud Apudyus sasan iIsrael gway impaakammunaay Whyuway Chamag san mipangkop san ma'aosossanan ta'u an Apudyus kapu an Hesu Kristu gway Apun nan losanay taku. ³⁷ Akammuju nan na'na'gwa san losanay Judea manipud ad Galili san napping Juan intudtuchu nan mipangkop san honjag.

³⁸ "Akammuju nan mipangkop an Hesus gway iNazaret san namiliyan Apudyus an sija ja nangipaaliyana san Ispilituna ja nangatchana san

ayobhongana an sija. Ummoy as Hesus san ailiili nanggwa san whayu ja impawhayuna chanan pinalikatan Chijabyu tan anna as Apudyus an sija. ³⁹ Ad cha'ami nan mangipano'no' san inilami gway inggwa'inggwana san ilin chanan Hudyu ja ad Jerusalem. Intoycha gway il-lansachas sija san krus. ⁴⁰ Gwon tinakun Apudyus as sija san mi'atluway erkaw kun impailanas sija sasan taku ⁴¹ gwon wha'on kusan losanay taku, ahus as cha'ami gway pinilin Apudyus as mangipano'no' gway na'a'an ja na'iinum an sija san natakuwana. ⁴² Kun ing-whilinna an cha'amiyay umoy mangipaakammu ja mangipano'no' sasan takuway sija nan chin-utu'an Apudyus gway mangu'um sasan matat-taku ja natoy. ⁴³ As sija nan ipano'no' chanan losanay profeta gway kapu an sija ligwatan Apudyus chanan whersun nan losanay mamati an sija.”

Nan Nangagwatan Chanan Wha'on Kus Hudyu San Ispilitun Apudyus

⁴⁴ Sa'ad san manapaapatan Pedro, ummoy nan Ispilitun Apudyus san losanay nanchochongngor san ukud Apudyus. ⁴⁵ Kun nataag chanan Hudyu gway namati an Hesus gway nihuyog an Pedro tan uyay ahos sasan wha'on kus Hudyu naatod ahos nan Ispilitun Apudyus an chicha. ⁴⁶ Tan chingngorcha gway asikikingacha san ayasi apapat gway achi kun maagwatan ja chinaychajawcha as Apudyus.

Kun anan Pedro, ⁴⁷ “Anna achay inagwatches hos nan Ispilitun Apudyus gway isun nan nan-gagwatan ta'u, adja agwad osa an cha'aju as mangijachi gway mahonjakancha san chanum?”
⁴⁸ Sachi kun ingwhilinna an chicha gway pahonjagcha san ngachan Hesu Kristu. Gwot ingwhakacha an Pedro gway ingkaw jan an chicha as amana erkaw.

11

Nan Impachamag Pedro Sasan Maayuayusay Namati Ad Jerusalem

¹ Sa'ad chanan apostoles ja nan losanay susunud san pammati ad Judea chingngorcha gway tinuttuwan chanan wha'on kus Hudyu nan ukud Apudyus. ² Gwon ummoy kus Pedro ad Jerusalem inamujuwan chanan Hudyu gway namati an Hesus as sija ³ gway manggwana, “Ka'a umoy ma'a'an sasan achi kun nasuglitan?”

⁴ Sija nan illukin Pedro nangiturturpu gway nanguullit san na'gwa gway manggwana, ⁵ “Osa achay erkaw san iniingkagwa' ad Joppe, mallugwayugwayuwa' kun impailan Apudyus an sa'on nan isun chi ininop gway chumo"ocho"oya gway nerpu langit gway amas ergwaay uyos gway napachunan nan opatay sunguna kun ummali san agwacha'. ⁶ Amma' kun ilan nan sachi, inila' chanan na'aya'ayasiyay ajam gway atap, chanan umachap ja chanan mammanu'. ⁷ Kun chingngor' nan kinga gway manggwana an sa'on, 'Pedro, lumiggwat'a ad ummoy'a pummerti as ischam.'

⁸ “Gwon ana'ay summungwhat, ‘Achi’ kun magwa nat, Apu! Puyus gway achiya’ kun nan-sidsicha san miwhilangay aisaw ja mijachiyay maischa.’ ⁹ Kun summungwhat ahos chay kingaay nerpuḍ langit gway manggwana, ‘Achim mangngagnon aisaw nan ingwhilang Apudyus as nachayus.’ ¹⁰ Namitlu na'gwa nan sachi kun nipangatu nan losan ad langit.

¹¹ “Sachi kun ekay hummu'nag nan tuyu lallaya'i san hoyoy gway iningkagwanmi gway nerpu ad Cesarea gway mangajag an sa'on. ¹² Kun ingwhakan nan Ispilitun Apudyus an sa'onay achiya' manchugwachugwaay mitunud an chicha. Nihuyog ahos nannachaja onomay susunud san pammati kun ummoy amid Cesarea. Kun nilumno' ami losan san hoyoy Cornelio.

¹³ “Kun ingwhakan Cornelio an cha'ami nan nangillana san osa anghel gway summisi'ad san hoyoyna gway manggwana an sija, ‘Humaun'a as umoy ad Joppe mangajag san taku gway mangngachan Simon Pedro. ¹⁴ Ad ingwhakana an si'a nan ininon Apudyus gway manaku an si'a ja san losanay wherjannu.’

¹⁵ “Lukija' kun gway manapapat ummoy an chicha nan Ispilitun Apudyus as isun chay um-maliyana an chita'u san chamu. ¹⁶ Kun sim-simmo"u chay anan Apu Hesuson, ‘Nanghonjag as Juan san chanum gwon mahonjakan aju san Ispilitun Apudyus.’

¹⁷ “Nu Apudyus nan nangatod an chicha san isun nan inatodna an chita'u san namatiyan ta'u

an Apu Hesu Kristu, ngachan'u manay manipod an Apudyus.”

¹⁸ Chingngorcha kun chi kummino'cha. Kun chinajawcha as Apudyus gway manggwana, “Nu amasnat inatod ahos Apudyus sasan wha'on kus Hudyu nan chimpuway manchu'kancha chanan whersucha ta ma'awhijagcha an Apudyus as ingkaingkana.”

Chanan Maayuayusay Namati Ad Antiokia Ad Siria

¹⁹ Sa'ad chanan namati gway nasississiyen kapu san palikat gway natojan Esteban chummakus nan uchum ad Fenicia, Cyprus ja Antiokia. Impaakammucha nan ukud gway mipangkop an Hesus sasan Hudyu ekay. ²⁰ Gwon iningkaw nan uchumay lallaya'i namati gway iCyprus ja iCirene gway ummoy ad Antiokia. Kun impaakammucha hos nan mipangkop an Apu Hesus sasan Hudyuway Grinego nan apapatcha. ²¹ Agwad an chicha nan ayobhongan Apudyus sija nan angsan nan namati gwot summuyutcha an Apu Hesus.

²² Chummakus ad Jerusalem sasan maayuayusay namati nannaja chamag kun ingwhauncha as Bernabas ad Antiokia. ²³ Hummu'nag kun as sijaot inilana nan ininon Apudyus gway nangipaila san inawhayuna an chicha, nayagsa'an as sija. Kun impapigsana nan somсомо'cha losan gway ipapuutcha ja ituttuyuychaay sumuyut an Apu Hesus. ²⁴ Sa'ad as Bernabas whayuway taku ja anna nan ayobhongan nan Ispilitun Apudyus an sija ja

napigsa nan pammatina. Sija nan angsanay taku nan naagwis gway nichoka sasan namati an Apu Hesus.

²⁵ Kun ummoy as Bernabas ad Tarso gway nanganap an Saulo. ²⁶ Inchasana kun as sija iyoyna ad Antiokia. Nasintagwon gway na'akimukimungcha sasan maayuayusay namati ad aschi kun angsan chanan takuway sin-uyuwancha. Ad Antiokia nan ummunaay ngi-nadnanchas Krischanu chanan namati.

²⁷ Ad sa'ad san sachi chimpu ummoy ad Antiokia chanan profetaay nerpud Jerusalem. ²⁸ Osa an chicha gway mangngachan Agabo nan summi'ad kapu san ayobhongan nan Ispilitun Apudyus. Kun ingwhakanaay humu'nag nan amod gway uyat san intiluway luhung. (Na'gwa nannaja san chimpun Claudio gway Emperadorn nan Roma.)

²⁹ Kun simsimmo' chanan pasuyut Hesus gway mangatod as whachang insikun san lobhong nan osa atchon sasan susunud san pammati gway ingkaw ad Judea. ³⁰ Kun inggwacha nannaja kun asichaot ipagwit ancha Bernabas an Saulo nan whachangcha sasan mangipangpangu sasan namati ad Jerusalem.

12

Nan Natojan Santiago Ja Niwhayuchan Pedro

¹ Sa'ad san sachi chimpu pinalikatan Ali Herod chanan uchumay maayuayusay namati. ² Kun impakungsumna as Santiago gway sunud Juan.

³ Inilana kunay nasom chanan Hudyu impad-papna hos as Pedro. Na'gwa nannaja san chimpun nan pijasta gway ma'gwaniyon Tina-pay gway Maid Kun Yeastna. ⁴ Nappingna kun pachopap as Pedro impawhayudna kun asinaot pajachug san nasagwayan as onomay surchachu gway nasinnoppacha nampas-supassu gway nangijachug an sija. Tan pangkop Herod gway sumerjaon as Pedro san sangun chanan taku nu mappung nan Pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus. ⁵ Sija nan iningkaw as Pedro san whawhalluchan. Gwon impapatin chanan maayuayusay namati gway mangilug-wayugwayu an sija an Apudyus.

Nan Lummagwaan Pedro San Whawhalluchan

⁶ Sa'ad san lawhi san chaan Herod ipawhijang as Pedro sasan taku, nanassuy as sija san kagwan nan chugwa surchachu gway natata'od nan imana san chugwa ayuwhing'i. Ad iningkaw ahos chanan surchachu nangijaachug san sawang nan whawhalluchan. ⁷ Awni kun iningkaw nan nampailaay osa anghel Apudyus kun napaadchaan nan whawhalluchan. Kun kinichun nan anghel nan huti' Pedro tot whangonona gway manggwana, "Humangon'a! Kanasom!" Kun na'aan nan ayuwhing'iyay ta'od nan iman Pedro. ⁸ Kun anan nan anghel an sija, "Ortom nan silupnu ad nansinilas'a." Gwot tinuttuwan Pedro. Kun anan ahos chay anghel "Igakam nan kotap nan silupnu ad nitunud'a an sa'on."

⁹ Kun tinunud Pedro chay anghel gway lummagwa san whawhalluchan. Achina kun

akammu gway tuttuwa nan inggwan chay anghel. Anana kunnu nanininop as sija. ¹⁰ Nilausancha ku chanan umuna ja mi'aggwaay mangijaachug hummu'nagcha san akaay sagwang gway umoy san syudad. Kun maag ekay niibwhat nan sagwang kun lummagwacha. Gwot nangoycha san osa ersa kun maag ekay maid chay anghel.

¹¹ Kun naagwatan Pedro nan na'gwa an sija kun ananaon, "Ah, akammu'ay tuttuwa tuwaay ingwhaun Apudyus nan anghelnaay ummali nangiligtas an sa'on san ayobhongan Herod ja nan losanay pangkop chanan Hudyu gway oon an sa'on."

¹² Simsimmo'na kunan sachi ummoy san hoyoy Maria gway inan Juan gway mangngachan ahos as Mer'us. Aschi nan iningkagwan nan angsanay taku naayus gway mallugwayugwayu.

¹³ Nan'ab'ab kus Pedro san onob nan sagwang, ummoy tinwhern nan osa huwhaiyay mudchachu gway mangngachan Roda. ¹⁴ Illasinna kunan kingan Pedro amod nan lagsa'na gwon achina kun inibwhat nan onob. Sijaot inggwana nan nanodcha'ay nanagkulin ad chayoy kun ingwhakanaay agwad as Pedro san sowhan. ¹⁵ Gwon anancha an sija, "Tingangnu nat." Gwon impapilitnaay tuttuwa nan ingwhakana. Kun ananchaon, "Anghel nin gway mangijaachug an sija."

¹⁶ Gwon patho' ekas Pedro man'ab'a'ab'ab. Inigkatcha kun nataagcha san inilacha gway sija tuwa. ¹⁷ Kun timpapna chichaot inuullitna an chicha nan ininon Apudyus gway nangipayagwa

an sija san whawhalluchan. Kun anana, “Ullitonju hos nannaja an Santiago ja sasan susunud ta'u san pammati.” Kun aysan san sawhaliyay ili.

¹⁸ Mawhikat kun nakuyu chanan surchachuway mangijaachug nu ngachan nan na'gwa a Pedro. ¹⁹ Impaanap kun Herod as Pedro gwot maid inchasancha an sija, sinumerjana chachay surchachu kun asinaot ipaotoy chicha. Napping kun chi ummoy as Herod ad Cesarea gway nerpud Judea kun iningkaw ad aschi.

Nan Natojan Herod

²⁰ Sa'ad san iniingkagwan Herod ad Cesarea amod nan linguna sasan iTiro ja iSidon. Sija nan nanosossaan chanan uchumay iTiro ja iSidon gway umoy an sija. Ummunacha jan inagwis as Blasto gway osa sasan nangatu pangat nan palasyun Herod ta humachang an chichaay ma'aosossaan an Herod. Merpuwot sija nan anoncha sasan iliyay sa'upon Herod.

²¹ Hummu'nag kunan erkaw gway whintong Herod gway manukuchana inigkana nan an-gangkana gway usern nan ali kun tummu'chu san tukawna gwot nanukud sasan takuway naayus. ²² Kun nampa'uy chanan taku gway manggwana, “Kingan Apudyus nannaja, wha'on kus kingan nan taku!” ²³ Kun nanipalikat nan anghel Apudyus an Herod tan iyujanaay chajagwon chanan takus sija gway wha'on ku an Apudyus. Naogsan kun natoy.

²⁴ Gwon nantuttuttuyuy gway nigwerna' nan ukud Apudyus gwot ummachaachu chanan namati.

²⁵ Napping kunan inggwan cha Bernabas an Saulo ad Jerusalem nanagkulincha ad Antiokia gway inghuyogchas Juan gway mangngachan ahos Mer'us.

13

Cha Bernabas An Saulo Nan Napili Ja Niwhaun

¹ Sa'ad chanan maayuayusay namati ad Antiokia iningkaw chanan uchumay profeta ja mangisussuyu san ukud Apudyus gway cha Bernabas, Simeon gway ma'gwaniyon Negro, Lucio gway iCirene, Manaen gway hubuyun Kuwhinnachur Herod san awhanogna ja as Saulo. ² Sa'ad san manchaychajagwancha an Apudyus ja nallaunancha, ingwhakan nan Ispilitun Apudyus an chicha gway manggwana, "Chutu'anju cha Bernabas an Saulo tan pinili' chicha gway manggwa san ipa'gwa' an chicha."

³ Nappingcha kun nallaun ja nallugwayu impataycha nan imacha an Bernabas ja Saulo kun asichaot iwhaun chicha.

Nan Ummajan Cha Bernabas An Saulo Ad Cyprus

⁴ Sachi kun impooy nan Ispilitun Apudyus cha Bernabas an Saulo ad Seleucia gwot nama-purchaay ummoy ad Cyprus. ⁵ Hummu'nagcha kun ad Salamina gway sa'up nan Cyprus impaakammucha nan ukud Apudyus sasan sinagogan chanan Hudyu. Inghuyogcha as Juan

gway mangngachan ahos Mer'us tot humachang an chicha.

⁶ Kinagka'aycha kunan ailiiliyay sa'up nan Cyprus ingkanad Pafos inaspuyancha nan osa takuway mansayusayumang'a gway mangngachan Bar Hesus gway osa Hudyu gway wha'wha"onay profeta. ⁷ Hubuyun Sergio Paulo gway kuwhinnachur ad Cyprus gway osaay nalaing gway taku. Impaajag nan kuwhinnachur cha Bernabas an Saulo tan whayugwona manchongor san ukud Apudyus. ⁸ Gwon sa'ad as Bar Hesus (Elimas nan ngachanna san Grinego gway nan pijaona anan mansayusayumang'a) pinachasnaay ijachi nan kuwhinnachur manchongor an Bernabas ja Saulo tan whayugwon-aay mijachaju nan kuwhinnachur san pammati. ⁹ Ad sa'ad as Saulo gway mangngachan ahos Pablo nanterwhasu nan ayobhongan nan Ispilitun Apudyus an sija kun intotollongna as Bar Hesus ¹⁰ gway manggwana, "Si'aay ana' nan Chijabyu, ahursun nan losanay nalintog! Amod ekay laingnu mangallilaw ja manggwas lagwing. Patinajunay pi'tutom nan tuttuwaay mipangkop an Apudyus! ¹¹ Ad chongyom na! Chusaon cha'a an Apudyus ad na'uyap'a ad achim pun maila nan padchan nan init ingkana san hotong nan erkaw gway ma'aila'a."

Nawhanulingot nan ilana kun man'apu'apu'ap gway mananap as mangigwid an sija. ¹² Inilan kun chay kuwhinnachur nan na'gwa namati as sija tan nataag san sussuyu mipangkop an Apu Hesus.

Nan Ummajan Cha Pablo An Bernabas Ad Antiokia Ad Pisidia

¹³ Namapur kus Pablo ja chanan huyunna ad Pafo, ummoycha ad Perge gway osaay syudad nan Pamfilia. Gwon tinaynan Juan Mer'us chicha ad aschi gwot nanagkulin ad Jerusalem. ¹⁴ Nangoycha kud Perge ummoycha ad Antiokia gway sa'up nan Pisidia.

Ad sa'ad san Erkaw gway Umillongan nilumno'cha san sinagoga kun tummu'chucha. ¹⁵ Napping kun niwhasa nan Lintog Moses ja insuyat chanan profeta nangiwhaun chanan mangipangpangu san sinagoga an chicha gway manggwana, "Susunud, nu agwad iwhakaju sasan taku as mangipapigsa san somsomo'cha iwhakaju."

¹⁶ Summi'ad as Pablo kun nantajakay nangi-pakino' an chicha gway manggwana, "Susunud gway ijIsrael ja cha'aju gway wha'on kus Hudyu gway mangapudyus, manchongor aju! ¹⁷ Sa'ad as Apudyus gway chaychajagwon ta'uway ijIsrael, pinilina chanan nerpugwan ta'u. Kun whinadngana chicha gwot ummadadchuwancha san iniingkagwanchad Egipto. Kapu san impailanaay napigsaay ayobhongana illagwana chicha san sachi ili. ¹⁸ San unog nan opat kasut gway tagwon inanusana chicha san iniingkagwancha san luta gway maid kun ingkaw as taku. ¹⁹ Inawha'na kunan pituway ili ad Canaan, inatodna nan luta sasan takuna gway ijIsrael as man'ugwacha. ²⁰ Na'gwa chana losan san unog nan opat kasut ja limampuyu tagwon.

“Napungpung kun chachi nanchutu' as Apudyus an chicha as nampassupassuway nangilintog an chicha ingkana an profeta Samuel. ²¹ Gwot nan'ochawcha as ali kun nan'aliyon Apudyus as Saulo gway ana' Kis gway nerpu san kana' Benjamin. Nantuyay as Ali Saulo as opat puyuway tagwon. ²² Awni kun inaan Apudyus as Saulo san ina'alina kun insu'atna as Dabid as nan'alicha. Amasna nan anan Apudyus san mipangkop an Dabid, 'Inila' as Dabid gway ana' Jesse gway masoma' as amod an sija. Mamatpati as sija san losanay whayugwo.'

²³ “Nerpu san kana' Dabid nan ingwhawhagkan Apudyus gway impaalina as manaku sasan iJIsrael gway as Hesus. ²⁴ Sa'ad san chaan Hesus iluki gway mansuyu naahus Juan gway manghohonjag ipaakammu sasan losanay iJIsrael gway maserpu manchu'kancha chanan whersucha ad nampahonjagcha. ²⁵ Takangay kun mappung nan niwhaunan Juan anana sasan taku, 'Ananju ninaon sa'on nan ingwhaun Apudyus gway manaku an cha'aju? Wha'on, agwad nan umali mipasu an sa'on ad achiya' kun miwhilang as mansilwhi an sija uyay mangaan san sinilasna.'

²⁶ “Susunud gway kana' Abraham ja cha'ajuway wha'on kus Hudyu gway mangapudyus, chita'u nan nangatchan Apudyus san ukudnaay mipangkop san manakuwana an chita'u! ²⁷ Tan sa'ad chanan takuway ingkaw ad Jerusalem ja chanan papangatcha, achicha kun whinigwhig gway as Hesus nan

ingwhaun Apudyus. Achicha kuhos naagwatan nan ingwhakawhakan chanan profeta gway miwhasawhasa san gwaschi Erkaw gway Umillongan. Gwon kapu an chicha tummuttuwa chay ingwhakan chanan profeta san agwi gway lodchongancha gway matoy as Hesus. ²⁸ Ta'on nu maid inchasancha as kapun nan mangipaotojanca an Hesus, impapilitchaay ipaotoy Pilato as sija.

²⁹ “Inggwacha kunan losanay nilista san Ukud Apudyus gway mipangkop an sija, impascha nan lachagna san krus kun iyoycha san lijangay loyobhonan. ³⁰ Gwon tinakun Apudyus as sija. ³¹ Kun nampaipaila as sija as angsanay erkaw sasay nihuyohuyog an sija manipud ad Galili ingkana ad Jerusalem. Ad san sana chicha nan mangipanopano'no' san mipangkop an sija sasan taku.

³² “Kun ipaakammumi an cha'aju nan Whayuway Chamag gway ingwhawhagkan Apudyus sasan nerpugwan ta'u. ³³ Tinungpern Apudyus nan sachi ingwhawhagkana sasan kana'cha gway chita'u san nanakuwana an Hesus. Isun nan nilista san mi'aggwaay Salmo gway anan Apudyus,
'Si'a nan Ana''u,

san sana erkaw nangngachana' Amam.'*

³⁴ “Ad kapu tan tinakun Apudyus as Hesus achi kun puyus mahuju'. Amasna nan ingwhakan Apudyus gway ananaon,
'Oo' gway oon an cha'aju nan

* **13:33** 13:33 Mawhasa san Salmo 2:7.

ingwhawhagka' an Dabid gway oo'.[†]

³⁵ “Sija nan agwad ahos nan uchumay nilista san Salmo gway ananaon:

‘Achim pun puyus ijujaay mahuju' nan Mansil-silwhiyom gway maid whersuna.’[‡]

³⁶ “Sa'ad as Dabid impatungperna kunan pangkop Apudyus an sija san chimpuna, natoy gwot niilhon san niilhonan chanan nerpugwana kun nahuju' nan lachagna. ³⁷ Jon sa'ad as Hesus gway tinakun Apudyus achi kun nahuju' nan lachagna. ³⁸⁻³⁹ Sija nan susunud, akammugwonju otjan gway mipaakammu an cha'aju gway ligwatan Apudyus chanan whersu ta'u kapu an Hesus. Akammugwonju hos gway losanay mamati an sija magwasgwas nan losanay whersuna gway achin kunan Lintog Moses lobhong gwasgwason. ⁴⁰ Ad ammanju ilan ta achi ma'gwa an cha'aju nan impaiwhakan Apudyus sasan profeta gway manggwana,

⁴¹ ‘Chongyonju, cha'ajuway nan manamaamamang!

Mataag aju san oo' ad awni ad natoy aju!

Tan anna nan oo' san chimpuju

gwon achiju kun puyus patiyon

uyay nu agwad mangipaagwat an cha'aju.’

”§

⁴² Anna kunay lumagwa cha Pablo an Bernabas san sinagoga nampa'pa"aasi chanan taku an chicha ta iwhakacha asin nan insuyucha san umali Erkaw gway Umillongan. ⁴³ Nahu'er

[†] **13:34** 13:34 Mawhasa san Isaias 55:3. [‡] **13:35** 13:35 Mawhasa san Salmo 16:10. **§** **13:41** 13:41 Mawhasa san Habakuk 1:5.

ku chanan taku san sinagoga nihuyog an cha Pablo ja Bernabas chanan angsanay Hudyu ja chanan wha'on kus Hudyu gway summuyut san pammatin chanan Hudyu. Kun inamman cha Pablo iwhaka an chichaay ituttuyuycha mawhi-jag kapu san inawhayun Apudyus.

⁴⁴ Asin kunay Erkaw gway Umillongan takan-gay masinumili chanan takuway naayus tot manchongorcha san ukud Apudyus. ⁴⁵ Gwon inilan ku chanan uchumay Hudyu nan amochay taku amod nan aposcha kun sinuplingcha nan ingwhakan Pablo. Kun pinawhainancha hos as Pablo. ⁴⁶ Gwon natuyod cha Pablo an Bernabas gway nanukud gway manggwana, "Maserpu umuna janay mipaakammu an cha'aju nan ukud Apudyus. Gwon sa'ad tan achiju kun patiyon ja ipailajuway achi aju kun miwhilangay ma'awhi-jag an Apudyus as ingkaingkana, tay-nanmi cha'aju ad ummoy ami sasan wha'on kus Hudyu. ⁴⁷ Tan annaja nan ingwhilin Apudyus an cha'ami gway manggwana:

'Chinutu'a' si'a as isun chi silaw gway mamadcha san somsono' chanan wha'on kus Hudyu tot ipaakammum nan matakuan chanan taku san intiluway luhung.' "*"

⁴⁸ Chingngorn ku chanan wha'on kus Hudyu nannaja nayagsa'ancha ja nerjadcha san ukud Apudyus. Kun losanay pinilin Apudyus gway ma'awhi-jag an sija as ingkaingkana, namaticha.

⁴⁹ Kun nigwerna' nan mipangkop an Apu Hesus san ailiili ad Antiokia. ⁵⁰ Gwon kinuyun

* **13:47** 13:47 Mawhasa san Isaias 42:6; 49:6

chanan papangat nan Hudyu chanan mangapudyus gway wha'on kus Hudyu gway hubhuwhai mawhigwhigwhig ja chanan mangipangpanguway lallaya'i san sachi syudad. Kun ilukichaay mamalikat an Pablo ja Bernabas kun pinerjawcha chicha san sachiyay syudad. ⁵¹ Sija nan pinu'pu'an cha Pablo an Bernabas nan chapur san i'icha as mangakammugwancha gway lagwington Apudyus nan inggwacha ja chusaona chicha. Kun ummoy cha Pablo an Bernabas ad Iconio. ⁵² Ad sa'ad chanan pasuyut Hesus gway natchay ad Antiokia amod nan lagsa'cha ja anna nan ayobhongan nan Ispilitun Apudyus an chicha losan.

14

Nan Ummajan Cha Pablo An Bernabas Ad Iconio

¹ Isuna hos nan na'gwa ad Iconio gway ummoy cha Pablo an Bernabas san sinagogan chanan Hudyu nansuyu kun angan chanan Hudyu ja wha'on kus Hudyu gway namati an Apu Hesus.

² Gwon sa'ad chanan Hudyu gway achi kun mamati kinuyucha chanan wha'on kus Hudyu ja pinalingucha chicha ta kuyaoncha chanan susunud san pammati. ³ Sija nan nawhajagcha Pablo an Bernabas gway iniingkaw ad aschi.

Natuyodchaay mangiwhaka san mipangkop an Apu Hesus. Impano'no' Apu Hesus gway tuttuwa nan iwhakawhakacha mipangkop san inawhayuna san nangatchana an chicha san ayobhonganay manggwa san mangimatunan ja mataakan. ⁴ Gwot achi kun naninnayaan chanan

taku san sachi syudad. Anna chanan ummamhuyuy sasan Hudyu ja sa'ad chanan uchum ummamhuyuycha sasan apostoles.

⁵ Sachi kun nanuukud chanan wha'on kus Hudyu ja chanan Hudyu gway nitapi ahos chanan papangatcha tot palikatancha ja whinwhintukoncha chanan apostoles.

⁶ Naakammugwan ku chanan apostoles nan pangkopcha, ummoycha lummajaw sasan syudad nan Listra ja Derbe gway sa'upon nan Liconia ja sasan serronchaay ili. ⁷ Kun impaakammucha nan Whayuway Chamag ad aschi.

Nan Ummajan Cha Pablo An Bernabas Ad Listra

⁸ Iningkaw ad Listra nan osa laya'i gway tummutu'chu gway achi kun ma'achayan. Sikuchay pilay as sija san nijana'ana. ⁹ Nanchochongngor as sija an Pablo. Intotollong kun Pablo gwot inilana gway anna nan pammatinaay humayu, ¹⁰ tinowhagnaay nan manggwana, "Sumi'ad'a!" Tummaud chay laya'iyot nanadchadchayan.

¹¹ Inilan ku chanan amochay taku nan ingwan Pablo impa'uycha san niLiconian gway manggwana, "Lummajug chanan apudyus gway ummali an chita'u gway isun chanan taku!"

¹² Kun nginadnancha as Bernabas as Zeus ja sa'ad as Pablo nginadnancha as Hermes tan sija nan mangiiwhaka san iwhakacha. ¹³ Sa'ad nan templon nan sinang'apudyuschaay Zeus agwad san lasin nan syudad kun iyoy nan pachin nan templo ja chanan taku san sagwang gway luyumno'an san syudad chanan toroway wha'a

ja tabwha' gway mijongong sasan ajam tan whayugwonchaay ichatun sasay apostoles.

¹⁴ Gwon naakammugwan kun chachay apostoles gway cha Bernabas an Pablo nan pangkopcha, whiniswhis'icha nan silupcha* kun nanu'yuschaay ummoy sasan naayusay taku. ¹⁵ Kun nampo'awchaay manggwana, "Huhuyun, kajuman oon nan amasna? Taku ami hosay isuju. Umalimi ipaakammu an cha'aju nan Whayuway Chamag tot ijakayyu sannachajaay maid kutu'na ad sija chajagwonju nan mawhiwhijag gway Apudyus gway nanggwa san langit, luta, whaywhay ja losanay ingkaw sannachaja. ¹⁶ Sa'ad san agwi iyujan Apudyus chanan losanay taku gway nanggwa san whayangna whayugwonchaay oon. ¹⁷ Gwon ta'on nu amaschi achina kun iyuja gway maid maillan nan ina'apudyusna tan inggwa'inggwana nan whayu. Inatchana cha'aju as uchan ja angsanay apit san ustu'ustuguay chimpu kun pinonno'na cha'aju san ma'an ja lagsa' san somсомо'ju." ¹⁸ Ta'on nu ingwhakan cha Pablo an Bernabas nan amasna, nampasikabchaay mangijachi sasan takuway mangatod as chatun an chicha.

¹⁹ Gwon hummu'nag chanan uchumay Hudyu gway nerpu ad Antiokia ja Iconio. Inagwischa ku chanan takuway naayus whininwhintugcha as Pablo gwot ingkayadcha san lasin nan syudad

* **14:14** 14:14 Sa'ad nan ukalin nan Hudyu whis'iyoncha nan silupcha tan sachi nan mangipailancha sasan taku gway lumagwing nan somсомо'cha gwinnu malingucha tan lagwingonchaay michajaw.

tan anancha kunnu natoy. ²⁰ Gwon whinalig-wonggwongan ku chanan pasuyut Hesus as Pablo, hummangon kun nana"ulin san syudad. Mawhikat kun lummajawcha an Bernabas gway ummoy ad Derbe.

Nan Nanulinan Cha Pablo An Bernabas Ad Antiokia

²¹ Impaakammun cha Pablo an Bernabas nan Whayuway Chamag ad Derbe gwot angstan nan inagwischaay nangngachan pasuyut Hesus. Kun nana"ulincha ad Listra, Iconio ja Antiokia ad Pisidia. ²² Impapigsacha nan somсомо' chanan pasuyut Hesus ja tinudtuchugwancha chicha tot sumissija nan pammaticha. Kun anancha, "Maserpuway angstan nan mapalikatan ta'u ad asi ta'uwoť mitapi sasan takuway ituyajan Apudyus." ²³ Nanchutu' cha Pablo an Bernabas as mangipangpangu sasan losanay maayuayusay namati. Nappingcha kun nallugwayu ja nallaun impawhijangcha chicha an Apu Hesus gway nantayo'anča.

²⁴ Nangoy kun cha Pablo an Bernabas ad Pisidia hummu'nagcha ad Pamfilia. ²⁵ Impaakammucha kunan ukud Apudyus ad Perge ummoycha ad Atalia ²⁶ gwot namapurcha gway nanagkulin ad Antiokia gway ad aschi nan nangitayo'an chanan maayuayusay namati an chicha an Apudyus tot whadngana chicha san terwhasucha gway appupungpungcha.

²⁷ Hummu'nagcha kud Antiokia inayuscha chanan maayuayusay namati. Kun ingwhakacha nan losanay inggwa'ingwan Apudyus kapu an

chicha ja ininonaay namachang an chicha tot mamati hos chanan wha'on kus Hudyu. ²⁸ Gwot nawhajakay iniingkawcha sasan pasuyut Hesus san sachi ili.

15

Nan Nanuukuchan Chanan Mangipangpangu Sasan Namati Ad Jerusalem

¹ Iningkaw chanan uchumay lallaya'i gway nerpud Judea gway ummoy ad Antiokia. Kun nansuyucha sasan susunud san pammati gway mangwana, "Nu achi aju pasuglit tan sija nan anan nan lintog gway inatod Apudyus an Moses, achi aju kun matak." ² Kun na'aishi' as amod ja na'asinsinnungwhat cha Pablo an Bernabas an chicha. Sija nan ingwhauncha cha Pablo an Bernabas ja nan uchumay namati ta umoycha ad Jerusalem tot manuukudcha sasan apostoles ja chanan mangipangpangu sasan namati ad aschi mipangkop sannaja insuyucha.

³ Pinayungud ku chanan maayuayusay namati chicha nangoycha ad Fenicia ja Samaria gway nangipaakammu san namatiyan chanan wha'on kus Hudyu kun nallaylajad as amod chanan susunud san pammati gway nangngor. ⁴ Hummu'nagcha kud Jerusalem minangilin chanan maayuayusay namati, chanan apostoles ja chanan mangipangpangu sasan namati chicha. Kun inuullitcha losan nan inggwan Apudyus an chicha. ⁵ Gwon summi'ad chanan uchumay namati gway nitapi san hungkuy

chanan Pariseo gway manggwana, “Maserpuway masuglitan chanan wha'on kus Hudyu ja miwhaka an chicha gway chumngorcha san Lintog Moses.”

⁶ Kun naayus chanan apostoles ja chanan mangipangpangu sasan namati tot manuukudcha san mipangkop sannaja. ⁷ Nawhajagcha kunay nansinsinnungwhat summi'ad as Pedro gway manggwana an chicha, “Susunud, akamuju gway sa'ad san agwi osaa' gway pinilin Apudyus an cha'aju gway mangipaakammu san Whayuguay Chamag sasan wha'on kus Hudyu ta chongyoncha ja mamaticha. ⁸ Ad as Apudyus gway mangakammu san somsono' nan losanay taku, impano'no'na sasan wha'on kus Hudyu gway namati kapu san nangatchana san Ispilituna an chicha gway isun nan nangatchana an chita'u. ⁹ Ad manisisugwon Apudyus chita'u ja chicha tan chinayusana nan somsono'cha kapu san pammatica. ¹⁰ Kunja kajuman padpadchason as Apudyus? Kajuman pa'gwa sasan pasuyut Hesus nan achin chanan nerpugwan ta'u lobhong oon gway isu ta'u hosay achi ta'u kun ma'a'gwa? ¹¹ Gwon kapu san inawhayun Apu Hesus mamati ta'uguay matak ta'u as isun nan manakuwana an chicha.”

¹² Kun nakinokino' chanan losanay naayus gway nanchochongngor an cha Pablo an Bernabas gway nanguullit sasan mangimatunan ja mataakan gway inggwan Apudyus sasan wha'on kus Hudyu kapu an chicha.

¹³ Napping kun, kumminga hos as Santiago gway manggwana, “Susunud, chongyona'

ad! ¹⁴ A'ipaagwat Simon Pedro nan chamuway nangipailan Apudyus san nangipatokana sasan wha'on kus Hudyu kapu san namiliyana an chicha as mangngachan takuna. ¹⁵ Nijunud ahos nan annaja san ingwhakan chanan profeta gway anancha,

¹⁶ 'Anan Apudyus, "Tapin ad chi erkaw man-agkulina'
ad ipagkulin'u nan natangkaanay mantuyajan Dabid.

Ipagkulin'u nan nigwa"i ad pinawhayu',

¹⁷ tot sa'ad chanan uchumay taku san luhung anaponcha as sa'onay Apu,
mitapi nan losanay wha'on kus Hudyu gway pinili' as mantaku."

¹⁸ Amasna nan impaakammun Apudyus san agwaagwi.' "*"

¹⁹ Kun intuyuy Santiago gway manggwana, "Nan maiwhaka' achi ta'u palikatan chanan wha'on kus Hudyu gway mamati an Apudyus.

²⁰ Gwon suyatan ta'uwot chicha ta achicha mangan sasan ma'anay ijachin Apudyus gway nichatun san sinang'apudyus. Achicha manggwas whayangna awhawhain ja ina'aisaw gway pijaon nan longag. Achicha mansicha san ajamay achi kun nipachaya ja achicha hos ischa nan chaya. ²¹ Tan nalluki sasan namanguway lunap san agwi gway nipaapaakammu san losanay syudad nan Lintog Moses tan niwhasawhasa sasan sinagoga san gwaschi Erkaw gway Umillongan."

* **15:18** 15:18 Mawhasa san Amos 9:11-12.

Nan Suyat Sasan Namati Gway Wha'on Kus Hudyu

²² Kun nanosossaan chanan apostoles, chanan mangipangpangu san namati ja chanan losanay maayuayusay namati ta mampilicha san lallaya'iyay merpu an chicha ad ingwhauncha chicha gway mihuyog an cha Pablo an Bernabas gway umoy ad Antiokia. Kun ingwhauncha nan chugwaay whigwhikon chanan namati gway as Judas gway mangngachan ahos Barsabas ja as Silas. ²³ Amasna nan anan nan impagwitchaay suyat an chicha:

“Sa'ad as cha'ami gway susunudjuway apostoles ja mangipangpangu sasan namati ad Jerusalem, nanuyat ami an cha'ajuway susunudmiyay wha'on kus Hudyu ad asnatay Antiokia, Siria ja Silicia. Ininon nan whijagju!

²⁴ “Chingngormi gway ummali ad asnat nan uchumay lallaya'iyay huyunmi nerpud asna kun kinuyucha cha'aju kapu san ingwhakacha gwot nakuyu nan somsono'ju. Gwon maid kun ingwhakami an chichaay amaschi nan ooncha. ²⁵ Sija nan nanosossaan amiyay nampili as iwhaunmi an cha'aju gway mihuyog an cha Bernabas an Pablo gway ipatpatogmi. ²⁶ Inatodcha nan whijagcha gway uyay ekay i'atoycha kapu san mansilwhiyancha an Apu ta'uway Hesu Kristu. ²⁷ Sija nan iwhaunmi hos cha Judas an Silas tot iwakacha hos an cha'aju nan mipangkop san annaja suyatmi.

²⁸ “Tan na'aosossaan ami san Ispilitun Apudyus gway achimi cha'aju pachagsonan

san ukalimi. Ahus nan annachaja whilin nan maserpuway suyutonju gway ²⁹ 'Achi aju manggan san ma'anay nichatun san sinang'apudyus. Achi aju mansicha san chaya. Achi aju mansicha san ajamay achi kun nipachaya. Achi aju manggwas whayangna awhawhain ja ina'aisaw gway pijaon nan longag. Ustu nan o'oonju nu achiju oon nan annachaja. Ahus chi.' "

³⁰ Impayungudcha ku chachay niwhaun umoycha ad Antiokia. Inayuscha ku chanan losanay namati inatodcha an chicha nan suyat.

³¹ Whinasan ku chanan taku nan suyat, amod nan lagsa'cha kapu tan pummigsa nan som-somo'cha san sachi suyat. ³² Sa'ad cha Judas an Silas gway profeta hos, angstan nan ingwhakachaay nangipapigsa san som-somo' chanan susunud san pammati kun pummigsacha. ³³ Iningkawcha kud aschi as amanaay erkaw, pinayungud chanan susunud san pammati chicha gway manggwana, "Ammanju umoy." Kun nanagkulincha sasan nangiwhaun an chicha ad Jerusalem. ³⁴ †

³⁵ Gwon sa'ad cha Pablo an Bernabas, natchaycha ad Antiokia gway nansuyusuyu ja nangipaa-paakammu san Whayuway Chamag mipangkop an Apu Hesus. Huyuncha hos nan angstanay namati gway hummachang an chicha.

Nan Nanisi'an Cha Pablo An Bernabas Kun Nansiyancha

† **15:34** 15:34 Sa'ad san uchumay manyuskriptu intapicha nan v. 34 gway amasna: "Whinayun Silas gway matchay ad aschi."

³⁶ Naya'pus kunan amanaay erkaw anan Pablo an Bernabas, “Inta kagka'ajon chanan susunud san losanay syudad gway nangipaakammugwanta san mipangkop an Apu Hesus ta ilanta nu ininon nan whijagcha.”

³⁷ Whayugwon Bernabas gway ihuyogcha hos as Juan gway mangngachan ahos Mer'us. ³⁸ Gwon simsimmo' Pablo gway whayu nu achicha ihuyog as sija tan tinaynana chicha ad Pamfilia ja achina kun intuyuy gway na'aterwhasu an chicha. ³⁹ Kun nanisi' cha Pablo an Bernabas, sija nan nansiyancha. Inghuyog Bernabas as Mer'us kun namapurchaay ummoy ad Cyprus. ⁴⁰ Gwon pinilin Pablo as Silas as huyunna. Illugwayuwan ku chanan susunud san pammati chicha tot whadngan Apudyus chicha, aysancha. ⁴¹ Kun ummoycha kinagka'ay nan intiluway Siria ja Silicia kun impapigsacha nan somsono' chanan maayuayusay namati.

16

Mihuyog As Timoteo Ancha Pablo An Silas

¹ Kun hummu'nag ahos as Pablo ad Derbe ja Listra. Kun iningkaw nan osaay pasuyut Hesus gway mangngachan Timoteo. Hudyu nan inanaay namati gwon Griego nan amana. ² Whayu nan iwhakawhakan chanan susunud san pammati ad Listra ja Iconio san mipangkop an Timoteo. ³ Whayugwon Pablo gway ihuyog as Timoteo. Inajakana kus sija, sinuglitana tan akammun chanan Hudyuway ingkaw san chachi ili gway Griego nan amana. ⁴ Ad san losanay ili

umajancha, inchunchuncha impaakammu sasan namati nan whilin gway ingwhakan chanan apostoles ja mangipangpangu sasan namati ad Jerusalem gway maserpuway ooncha. ⁵ Sija nan pummigsa nan pammatin chanan maayuayusay namati ja whinikatay umachaachucha.

Nan Impailan Apudyus An Pablo Ad Troas

⁶ Kun nangoy cha Pablo ja nan huhuyunna san sa'upon nan Frigia ja Galacia tan iyachin nan Ispilitun Apudyus chicha gway mangipaakammu san ukud Apudyus ad Asia. ⁷ Hummu'nagcha kun san ikad nan Misia, umoycha otjan ad Bitinia gwon achin kuhos nan Ispilitun Hesus iyuja chicha. ⁸ Sija nan nangoycha ekay ad Misia gway ummoy ad Troas.

⁹ Gwot lawhi kun, iningkaw nan impailan Apudyus an Pablo. Inilana nan osa laya'iyay iMacedonia gway summisi'ad gway mampa'pa"aasi an sija gway manggwana, "Umali'aud ad Macedonia tot whadngam cha'ami!" ¹⁰ Nappungna kun ilan na sachi, nerniggwat amiyay umoy ad Macedonia tan inakammumi gway inajakan Apudyus cha'ami gway mangipaakammu san Whayuway Chamag sasan takud aschi.

Nan Namatiyan Lydia Ad Filipos

¹¹ Namapur ami kunay nerpuud Troas, in-chagkusmi ad Samotracia. Mawhikat kun kumatong ami ad Neapolis. ¹² Nerpu ami kud aschi, ummoy amid Filipos gway osaay cha'or syudad gway sa'upon nan Macedonia gway osa ahosay

sa'upon nan tuyay nan iRoma. Iningkaw ami san sachiya syudad as amanaay erkaw.

¹³ San Erkaw gway Umillongan, lummagwa ami san sagwang gway luyumno'an san ili kun ummoy ami san ikid nan gwanggwang gway ananmi kunnu agwad luyuwwayuwan. Tummu'chu ami kun na'aapat ami sasan hub-huwhaiyay naamung san sachi. ¹⁴ Ad sa'ad nan osa huwhaiyay nanchochongngor gway mangngachan Lydia gway iTiatira, malla'ya'u san man'apapatokay luput ja osa ahosay manchaychajaw an Apudyus. Inigkat Apu Hesus nan somomo'na kun inamana chongyon chanan ingwhakawhakan Pablo.

¹⁵ Nahonjakan kus sija ja chanan ahumerjanna, iyagwisna ananon, "Nu iwhilangju as sa'on gway tuttuwa namati an Apu Hesus, umali ajuud manchagwos san hoyoy'u." Aadchina ekajay umoy ami.

Nan Niwhayuchan Cha Silas An Pablo Ad Filipos

¹⁶ Sa'ad ahos san osa erkaw gway ummanmi san luyuwwayuwan, inahotmi nan osa mudchachu gway whawhallas. Nilno' nan chimunju as sija gway anna nan ayobhonganaay manawhig. Angsan nan pila'ay ayaayan chanan simmudchachu an sija kapu san manawhikana. ¹⁷ Kun tinuntunudna cha'ami ancha Pablo gway ip'aip'awna gway manggwana, "Sa'ad nannachaja taku mansilsilwhicha san Angatuwanay Apudyus! Ipaakammucha an cha'aju nan ininonjuway matakul!"

18 Angsanay erkaw nan nangiwhagawhagana san amasna. Gwot nappog kus Pablo, nansakung san whawhallas kun anana san chimunju, “Sa ngachan Hesu Kristu, lumagwa'a san annajaay huwhai!”

Kun nernagwa chay chimunju say huwhai.

19 Inilan ku chanan simmudchachu an sijaay mummaid nan mamila'ancha, chimpapcha cha Pablo an Silas. Kun whinuthutcha chicha iyoy san agwachan nan susummerjaan san sangun chanan mantutuyay san ili. 20 Iyoycha kun chicha sasan mantutuyay, anancha, “Hudyu chana ad kuyukuyugwoncha nan syudad ta'u. 21 Isuyucha chanan ukaliyay mijachi san lintog ta'uway achi kun mawhalinay agwaton gwinnu oon ta'uway iRoma.”

22 Kun inuhuwan chanan taku cha Pablo an Silas. Whinis'in chanan mantutuyay nan silupcha kun impaabchoycha chicha. 23 Napping kunan naabchaabchojancha, ingwhayudcha chicha kun pinuyungcha nan mangijaachug tot ammana chicha ijachug. 24 Nappingcha kun puyungon as sija, iyoyna chicha san u'u' nan whawhalluchan kun insamangna inipit nan i'icha san chugwa chagsonay aju gway nakigwa'an.

25 Sa'ad san kagwan nan lawhi, mallugwayug-wayu ja man'anta'anta cha Pablo an Sila gway manchaychajaw an Apudyus. Gwot mancho-chongngor an chicha chanan uchumay whayud.

26 Kun maag ekay nangita as amod sija nan nijukajug nan whawhalluchan. Kun maag ekay niibwhat chanan losanay onob ja na'aan nan

ayuwHING'iyay nita'od sasan losanay whayud. ²⁷ Nawhangon ku chay mangijaachug gwot inilina gway niibwhat nan onob nan whawhal-luchan, nilu'pusna nan ispadana gway otojona otjan nan longagna tan anana kunnu ummagwid chanan whayud. ²⁸ Gwon nampo'aw as Pablo gway manggwana, "Kamma otojon nan longagnu? Gwachagwad ami losan!"

²⁹ Nampaaya kun chay mangijaachug san silaw, nernano' san agwachan cha Pablo. Kun nampalintumong as sija gway mamaypajogpog san sangun cha Pablo an Silas. ³⁰ Sachi kun impayagwana cha Pablo an Silas. Kun anana, "Ngachan nan maserpu oo' ta matakawa?"

³¹ Kun anancha, "Mamati'a an Apu Hesus ad nataku'a ja chanan ahumerjannu." ³² Kun ingwhakacha nan ukud gway mipangkop an Apu Hesus an sija ja san losanay taku gway agwad san hoyoyna. ³³ Sa'ad san sachi lawhi, inajakana chicha san agwachan nan chanum. Inuyasana chanan najaman an chicha kun nampahonjag as sija ja chanan ahumerjanna. ³⁴ Gwot inajakana cha Pablo an Silas ad chayoy' nan hoyoyna kun pina'anana chicha. Nayagsa'cha losanay singwherjan san namatiyancha an Apudyus.

³⁵ Mawhikat kun, ingwhilin chanan mantutuyay sasan pulis gway iwhakacha sasan mangijaachug gway ipayagwacha chachay taku. ³⁶ Sija nan ingwhakan chay mangijaachug an Pablo gway manggwana, "Ingwhilin chanan mantutuyay gway mapayuhusan aju. Sija nan i'aju ad ammaanjuway umoy."

³⁷ Gwon anan Pablo sasan pulis, “Impaabchoy cha'ami san sangun chanan taku ta'on nu chaan ami masumerja gway nan iRoma ami! Kun impawhayudcha cha'ami! Sana kunja ija-gagka'awchaay mamerjaw an cha'ami? Achi ku ma'gwa nat! Maserpu umali chanan mantutuyay gway mangilagwa an cha'ami!”

³⁸ Kun impachamag chanan pulis nan ingwhakan Pablo sasan mantutuyay san ili. Gwot ummogjatcha san chingngorcha gway iRoma cha Pablo an Silas. ³⁹ Sija nan ummoycha whinawhagwi nan inggwacha an chicha. Kun impayagwacha chicha san whawhalluchan asichaot iwhaka an chichaay lumajawcha san sachi syudad. ⁴⁰ Lummagwa kun cha Pablo an Silas san whawhalluchan, ummoycha san hoyoy Lydia. Naninni"ilacha sasan susunud san pammati kun impapigsacha nan somsomo'cha gwot lummajawchad aschi.

17

Nan Kuyu Ad Tesalonica

¹ Nangoy kun cha Pablo an Silas ad Amfipolis ja Apolonia, hummu'nagchad Tesalonica gway agwachan nan sinagogan chanan Hudyu. ² Kun ummoy as Pablo san sinagoga gway isun nan sikud gway o'ona. Ad san tuyuway chumingku san gwaschi Erkaw gway Umillongan, nanukud as sija sasan taku mipangkop san Ukud Apudyus. ³ Impaagwatna ja impano'no'na gway maserpu matoy nan Kristu ad natak. Kun anana, “Sa'ad as Hesus gway ipaakammu' an cha'aju, sija

nan Kristu gway manaku sasan taku.”⁴ Anna nan uchum gway namati san ingwhakana gwot nitapicha ancha Pablo an Silas, isun ahos chanan angsanay wha'on kus Hudyu gway manchaychajaw an Apudyus ja angsanay mawhigwhig gway hubhuwhai.

⁵ Gwon naapos ku chanan uchumay Hudyu gwot inajakancha chanan langkatanay mawhachuur san syudad, inayuscha chicha kun illukichaay kuyugwon nan ili. Sillo'chana nan hoyoy Jason tan anaanaponcha cha Pablo an Silas ta ipayangcha sasan taku.

⁶ Gwon sa'ad tan achicha kun inchasan chay chugwa, whinuthutcha as Jason ja chanan uchumay susunud san pammati gwot impayangcha sasan mantutuyay san syudad. Kun impa'uycha gway manggwana, “Annachaja chanan takuway kumukuyu san losanay ajanchaay ili. Kun anna ummalicha hos san ili ta'uwanne.”⁷ Ad sa'ad as Jasonanna, minangilina chicha. Suplingoncha losan chanan lintog nan Emperador. Iwhakawhakacha gway agwad nan sawhali ali gway manggachan Hesus.”

⁸ Kun nakuyu chanan naayusay taku ja chanan mantutuyay san syudad san chingngorcha nan ingwhakacha. ⁹ Nappingcha kun mangwhajachon cha Jason ja chay huhuyunna, impayagwacha chicha.

Nan Ummajan Cha Pablo An Silas Ad Berea

¹⁰ Lummawhi kun naniperjaw chanan susunud san pammati cha Pablo an Silas gway umoy ad Berea. Hummu'nagcha kun ad aschi, ummoycha san sinagogan chanan

Hudyu. ¹¹ Sa'ad chanan Hudyu ad Berea, whayugwoncha ekajay manchongor san Ukud Apudyus nu chanan Hudyu ad Tesalonica tan amod nan lajadchaay nangagwat san ukud Apudyus. Whinikatay ammancha whasaon tot ilancha nu tuttuwa chanan iwhakawhakan Pablo. ¹² Sija nan angsan an chicha nan namati an Apu Hesus, nitapi chanan angsanay wha'on kus Hudyu gway mawhigwhig gway hubhuwhai ja lallaya'i.

¹³ Gwon chingngorn ku chanan Hudyu ad Tesalonica gway impaakammun ahos Pablo nan ukud Apudyus ad Berea, ummoycha hos ad aschi kun sinugsukancha chanan taku. ¹⁴ Kun naniperjaw chanan susunud an Pablo tot umoy san ikid nan whaywhay gwon natchay cha Silas an Timoteo. ¹⁵ Sa'ad nan uchum intuyudcha as Pablo san ikad ad Atenas. Kun impuyung Pablo an chicha gway manggwanaon, "Achi mampatho' cha Silas an Timoteo ta umalicha an sa'on." Kun aysancha nanulin.

Nan Ummajan Pablo Ad Atenas

¹⁶ San iningkagwan Pablo ad Atenas gway manguullay an cha Silas an Timoteo, lummagwing as amod nan somsomo'na san nangilana san angsanay sinang'apudyus san sachi syudad. ¹⁷ Sija nan ummoy as sija san sinagoga na'augugkud sasan Hudyu ja sasan wha'on kus Hudyu gway manchaychajaw an Apudyus. Ad whinikatay ma'augugkud as sija sasan takuway umoy san merket. ¹⁸ Agwad ahos chanan uchumay mimistuyu gway ma'gwaniyon Epicureo ja

Estoico gway na'augugkud an sija. Ad anan nan uchum an chicha, “Ngachamma anu pijaon nannaja manukuukud eka' otom ananay?”

Anan ahos nan uchum an chicha, “Ama ekas ayasi apudyus nan iwhakawhakana” kapu tan impaakammun Pablo nan Whayuway Chamag mipangkop an Hesus ja nan matakuan nan matoy.

¹⁹ Inajakancha kus sija gwot iyoycha san maallusan chanan mangipangpangu san ili gway ma'gwaniyon Areopago, anancha, “Whayugwon-miyay akammugwon nan assahu sussuyu gway iwhakawhakam. ²⁰ Tan iyalim nan achimi kun chingchingngor gway ukud. Sija nan whayugwon-miyay akammugwon nan pijaon nina anan.”

²¹ (Sa'ad chanan ijAtenas ja chachay ikaja' gway iningkaw ad aschi, maid kun sawhali as ooncha nu achi ahus nan ukuukuchoncha gwinnu manchochongorcha san assahuway sussuyu.)

²² Summi'ad kus Pablo san agwachan chanan taku san Areopago, anana, “Cha'aju gway ijAtenas, maila' san losanay oonju gway ipapati-juway manchajaw sasan apudyusju. ²³ Tan nangkagka'aja' kun san syudad gwot inamma' ilan chanan chaychajagwonju, inila' ahos nan chachattunan gway nilista nan, ‘SAN APUDYUS GWAY ACHIMI KUN AKAMMU.’ Sija nan achiju ad akammu nan chaychajagwonju, annaja ipaakammu' an cha'aju.

²⁴ “Nan Apudyus gway nanggwa san luhung ja losanay iningkaw, sija nan Apun nan langit ja luta ad wha'on kus ingkaw san templo gway inggwan nan taku. ²⁵ Ad achi kuhos maserpuway

pawhachang san taku as sija tan maid kun man'uyangana. Tan sija nan mangatod san whijag ja angos nan losanay taku ja losanay maserpu ta'u. ²⁶ Inggwan Apudyus nan osa taku san chamuchamu kun sija nan nerpugwan nan losanay ayasin nan taku san luhung. Sija nan simpangkop gway namtong san chimpun nan ingkagwancha ja ikad nan lutaay ikawcha. ²⁷ Inggwana nannachaja tot anaponchas sija ad ochasancha lagwa as sija san manganapancha an sija tan wha'on kus achaju as Apudyus san gwaschi osa an chita'u. ²⁸ Tan agwad nan nangiwhakaay manggwana,

'Kapu an sija mawhiwhijag ta'u,
mangkidkidchu ta'u ja anna ta'u.'

"Isuna hos gway anan nan uchumay nalaingay manangchangu an cha'aju,

'Anana'na hos chita'u.'

²⁹ "Ad kapu tan anana' chita'u an Apudyus, achi ta'u otjan ananon mijisu nan ina'Apudyusna san tagtagku gway na'gwa san huyagwan, wha'yaw gwinnu whatu. Nannachaja inggwan chanan taku kapu san laing ja somsono'cha. ³⁰ Impayaus Apudyus nan chimpu gway maid kun akammun chanan taku san inggwa'inggwacha. Gwon san sana, impaakammuna sasan taku san losanay ili ta manchu'kancha chanan lagwingay o'ooncha. ³¹ Tan whintongna nan erkaw gway mangu'umana san losanay taku san luhung san inalintogna kapu san osa takuway pinilina. Impailana nan mangipano'no' sasan losanay taku kapu san nanakuwana san sachiyay taku."

³² Sa'ad san nangngoyancha san nangiwahagan Pablo san matakuan chanan natoy, inamamang nan uchum as sija gwon anan nan uchum, "Whayugwonmiyay manchongor an si'a asin san mipangkop san annaja." ³³ Sachi kun tinaynan Pablo chicha. ³⁴ Gwot sa'ad chanan uchumay ummamhuyuy an sija, namaticha. Mitapi an chicha as Dionisio gway osaay u'um san Areopago ja osa huwhai gway mangngachan Damaris ja chanan uchum ahos gway namati an Apu Hesus.

18

Nan Ummajan Pablo Ad Corinto

¹ Sachi kun, lummajaw as Pablo ad Atenas kun ummoy ad Corinto. ² Kun inchasana ad aschi nan osa Hudyu gway mangngachan Akila gway nijana' ad Ponto. Apperpu cha Akila an Priscila gway asagwana ad Italia tan pinerjaw Emperador Claudio nan losanay Hudyu ad Roma. Kun ummoy Pablo nilagwa chicha. ³ Kapu tan manisisu nan terwhasuchaay mamanggwachas turcha, iningkaw an chicha na'aterwhasu. ⁴ Umuumoy as sija san sinagoga ma'aug'ugkud sasan taku san gwaschi Erkaw gway Umillongan ta agwisona chanan Hudyu ja wha'on kus Hudyu.

⁵ Hummu'nag kun cha Silas an Timoteo ad Corinto gway nerpuud Macedonia, sija ekay o'oon Pablo san whinikat nan ipaakammuna ja ipano'no'na sasan Hudyu gway sa'ad as Hesus sija nan Kristu. ⁶ Gwon sa'ad tan suplingon

chanan Hudyus sija ja pergwingonchas sija, pinu'pu'ana nan chapur san silupna* kun anana, "Nu chusaon Apudyus cha'aju, cha'aju nan singwhersu! Maid kunon whijang'u. Ad malluki san sana tayna' cha'aju ad ummoja' sasan wha'on kus Hudyu."

⁷ Gwot tinaynana chicha kun ummoy nansuyu san hoyoy nan osaay taku gway mangngachan Ticio Justo gway wha'on kus Hudyu gway manchaychajaw an Apudyus. Cherrag nan sinagoga nan hoyoyna. ⁸ Sa'ad as Crispo gway mangipangpangu san sinagoga, namati an Apu Hesus ja chanan ahumerjanna. Angsan ahos sasan iCorinto gway nanchongor an Pablo nan namati ja nahonjakan.

⁹ Kun nampaila as Apu Hesus san isun chi ininop an Pablo san osa lawhi gway manggwana, "Achi'a umogjat. Ituyuyunu gway mangiwhaka ja achim ikino'. ¹⁰ Tan annaa' an si'a. Maid kun manggwas lagwing an si'a tan angsan nan taku' sannaja syudad." ¹¹ Gwot iningkaw as Pablo ad Corinto as osa ja koggwaay tagwon gway nangisuyu san ukud Apudyus sasan taku.

¹² Nanguwhinnachur kus Galion ad Acaya, nanosossaan chanan Hudyu gway namursu an Pablo gwot chimpapchas sija ijoy san uu"uman ¹³ gway manggwanaon, "Nannajaay taku agwaagwisona chanan taku tot manchajawcha an Apudyus gway mihursu san lintogmi."

* **18:6** 18:6 Sa'ad nan ukalin nan Hudyu pu'pu'ancha nan chapur san silupcha as mangipaila gway achin na taku pawhasuyon chicha.

¹⁴ Anna kunay kuminga otjan as Pablo, anan Galion sasan Hudyu, “Nu mipangkop san lumagwingan ja humasuyan san lintogmiyay iRoma chongyo' otjan nan liliju. ¹⁵ Gwon sa'ad tan iisi' ekay gway mipangkop sasan ukud ja ngadngachan ja nan lintogju, cha'aju nan mangunun. Lagwingo'ay mangu'um sinat.”

¹⁶ Kun pinerjawna chicha san uu"uman. ¹⁷ Chimpap ku chanan taku as Sostenes gway mangipangpangu san sinagoga, sinaplitanchas sija san sangun nan uu"uman gwon achin kun Galion whinijangan.

Nan Nanagkulinan Pablo Ad Antiokia

¹⁸ Iningkaw as Pablo ad Corinto san angsanay erkaw. Awni kun nampayang sasan susunud ad aschi kun namapur gway ummoy ad Siria gway huyunna cha Priscila an Akila. Hummu'nagcha kun ad Sencrea, nampapu'yang as Pablo tan anna nan ingwhawhagkana an Apudyus. ¹⁹ Hummu'nagcha kun ad Efeso, tinaynan Pablo cha Priscila an Akila. San chaanna lumajagwan nilumno' jan as sija san sinagoga na'augukud sasan Hudyu. ²⁰ Tagwichancha otjan gway ingkaw as mawhajag gwon achi kus sija. ²¹ Nampayang kunay lumajaw anana, “Asiya' managkulin ad asna nu ijujan Apudyus.”

Kun namapur gway lummajaw ad Efeso. ²² Hummu'nag kun ad Cesarea, ummoy ad Jerusalem kun ummoyna nilagwa chanan maayuayusay namati gwot ummoy ad Antiokia. ²³ Iningkaw kun ad aschi san amanaay erkaw, lummajaw kun ummoy san ailiili gway sa'upon

nan Galacia ja Frigia gway umoy mangipapigsa san somsono' chanan losanay pasuyut Hesus.

Nan Nansuyuwana Apolos Ad Efeso Ja Corinto

²⁴ Hummu'nag ad Efeso nan osaay taku gway Apolos nan ngachanna gway osaay Hudyu gway nijana' ad Alejandria. Nalaing gway manukud ja angso nan akammuna san mipangkop san ukud Apudyus. ²⁵ Natudtuchugwan nan osa takuwanna san ma'gwaniyon Mangojan gway intudtuchun Apu Hesus. Nakakot as sija gway mansuyu ja tuttuwa nan isuyuna mipangkop an Hesus. Gwon ahus nan honjag Juan as akammuna. ²⁶ Natuyod gway nanukud san sinagoga. Chingngorn kun cha Priscila an Akila as sija, inajakancha kun impaagwacha an sija nan ustuway chaanna akammugwon mipangkop san ma'gwaniyon Mangojan gway intudtuchun Apudyus. ²⁷ Simsimmo' kun Apolos gway umoy ad Acaya, ummajun chanan namati ad Efeso. Gwot nanuyatcha sasan pasuyut ad aschi tot agwatonchas sija. Sa'ad san agwachanad aschi, cha'or nan ingwhachangna an chicha gway namati kapu san inawhayun Apudyus. ²⁸ Kapu tan nalaingay ma'asinsinnungwhat sasan Hudyu inawha'na chicha. Impano'no'na kapu san nilista Ukud Apudyus gway sa'ad as Hesus sija nan Kristu.

19

Nan Nanagkulinan Pablo Ad Efeso

¹ Sa'ad san iningkagwan Apolos ad Corinto, nangoy as Pablo sasan whibilig gway ili tot umoy

manosog ad Efeso. Hummu'nag kud aschi in-chasana chanan uchumay pasuyut Hesus. ² Kun anan Pablo an chicha, "Inagwatju nan Ispilitun Apudyus san namatiyanju?"

Kun anancha an sija, "Achimi, maid kun chingchingngormi gway agwad nan Ispilitun Apudyus."

³ Gwot anan Pablo an chicha, "Ad ngachamma nan ayasin nan honjag gway inagwatju?"

Ananchaay summungwhat, "Nan honjag gway insuyun Juan."

⁴ Kun anan Pablo, "Sa'ad nan nanghonjakan Juan, sija nan mangillan san manu'ukancha san lagwingay o'ooncha. Ingwhakawhakana gway maserpu tuttugwaoncha nan umali mipasu an sija gway as Hesus."

⁵ Chingngorcha kunan sachi, nahonjakancha san ngachan Apu Hesus. ⁶ Impatay kun Pablo nan imana san wha"agcha, ummoy nan Ispilitun Apudyus an chicha. Kun kummingacha san na'aya'ayasiyay apapat ja ingwhakacha nan impaiwhakan Apudyus an chicha. ⁷ Nan whilangcha ummoy as nasagwayan as chugwaay lallaya'i.

⁸ San tuyuway huyan ummuummoy as Pablo san sinagoga gway natuyochay ma'asinsinnungwhat ja managwis sasan taku san mipangkop san Mantuyajan Apudyus.

⁹ Gwon anna chanan uchum an chichaay achi kun mammingat ja achi kun mamati gway impergwingchaot chanan sumuyut san ma'gwaniyon Mangojan san agwachan nan amochay taku. Tinaynan Pablo chicha

gwot inghuyogna chanan pasuyut Hesus. Kun whinikatay na'asinsinnungwhat san mansusulluwan Tirano. ¹⁰ Nantuttuyuy nan amaschi san chugwa tagwon sija nan losan chanan Hudyu ja wha'on kus Hudyu gway iningkaw ad Asia, chingngorcha nan ukud Apudyus.

Chanan Lallaya'i Gway Anana' Seva

¹¹ Kun nanggwananggwa as Apudyus sasan amochay mataakan kapu an Pablo ¹² gway uyay chanan panju gwinnu luput gway inuserna, ni-ijoy ku sasan nasa'it, hummayucha ja lummajaw ahos chanan chimunju an chicha. ¹³ Pinachas hos chanan uchumay Hudyu mangka'aka'ay gway mamerjaw sasan chimunju gway usayoncha nan ngachan Apu Hesus. Anancha sasan takuway nilno' chanan chimunju, "San ngachan Hesus gway impaakammun Pablo, lumajaw aju!" ¹⁴ Iningkaw chanan pitu lallaya'iyay ana' Seva gway osa pangat nan pachin chanan Hudyu gway o'ooncha nan amaschi. ¹⁵ Gwon summungwhat nan chimunju an chicha gway manggwana, "Akammu' as Hesus ja akammu' ahos as Pablo. Gwon ngachan ajuma hos?"

¹⁶ Tummaud kun chay takuway nilno' nan chimunju, inajamna chicha kun illogna chicha losan. Sija nan nampoponnascha ja najamajamancha gway ummagwid gway lummagwas hoyoy. ¹⁷ Gwot naakammugwan chanan losanay Hudyu ja wha'on kus Hudyu gway iingkaw ad Efeso nan annaja na'gwa kun losancha ummogjat. Kun chinaychajawcha as Apu Hesus kapu

san ayobhongana. ¹⁸ Angsan ahos sasan namati nan ummoy nangipudnu san lagwingay ing-gwa'inggwacha. ¹⁹ Ad sa'ad chanan uchumay namati an Apu Hesus gway sikuchay mansayusayumang'a, inasinutcha chanan nibyuway uus-sayonchaay mansayumang'a kun singkobcha san sangun chanan taku. Whinilangcha kunnan katadna, ummoy as limampuyu lihuway wha'yaw gway pila'.* ²⁰ Amaschi kunan na'gwa, amamochay nigwerna' nan ukud Apudyus mipangkop an Hesu Kristu kun umachaachu chanan namati.

Nan Kuyu Ad Efeso

²¹ Napping kun chanan na'gwa, simsimmo' Pablo gway mangoy ad Macedonia ja Acaya ad asiyot umoy ad Jerusalem. Anana, "Sa'ad nu merpuwa' ad Jerusalem, maserpu iya' hos lagwaon ad Roma." ²² Ingwhaunna kun chanan chugwa atuyungana gway cha Timoteo an Erasto ad Macedonia, nanto'chay as sina'itan as sija ad Asia.

²³ Sa'ad san sachiyay chimpu, na'gwa nan amochay kuyu ad Efeso mipangkop san ma'gwaniyon Mangojan. ²⁴ Iningkaw nan osa takuway mangngachan Demetrio gway manghohoser san wha'yaw gway manggwamanggwa as whana'iyutay whina'yaw gway temtemplon Artemis.† Angsan nan

* **19:19** 19:19 Sa'ad nannaja wha'yaw gway pila', sijana nin nan drakmas gway pila' nan Griego gway sa'ad nan osa drakmas whatug nan sinumerkaw gway labhun nan mallayabhu san chimpun Pablo. † **19:24** 19:24 As Artemis, osa huwhai sinang'apudyus chanan Griego.

labhun chanan mallabhu an sija. ²⁵ Inayus kun Demetrio nan losanay mallabhuwona ja chanan uchumay isunaay manghohoser, anana an chicha, "Akammujuway sa'ad nan terwhasu ta'uwan na sija nan humma'nangan ta'u. ²⁶ Kun inilaju ja chingngorju gway sa'ad nan sachiyay Pablo, angsan nan takuway inagwisna wha'on kus ahus ad asna Efeso gwon takangayna pay ichungpus nan losanay ailiili san Asia. Ingwhakawhakanaay sa'ad nannaja o'oon ta'u wha'on kus tuttuwaay apudyus. ²⁷ Aamama' as mipergwing nannaja terwhasu ta'u wha'on kus ahus nannaja gwon uyay ahos nan templon Artemis maigjan ja sa'ad as Artemis mismu gway apudyus ta'uway machaychajaw gway chaychagwon nan losanay ili san Asia ja san intiluway luhung, achicha kun chajagwon."

²⁸ Chingngorcha kunan sachi, nalingucha' amod kun nampa'uycha gway manggwana, "Machaychajaw as Artemis gway apudyus chanan ijEfeso!"

²⁹ Gwot nakuyu losan nan taku san syudad gway asipapa'uy. Kun nakabhuurchaay ummoy nanpap ancha Gayo an Aristarco gway iMacedonia gway huyun Pablo san mangka'aka'ajana. Kun iyoycha chicha san aallusan nan taku.

³⁰ Whayugwon otjan Pablo gway umoy san sangun chanan takuway naayus gwon achin ku chanan pasuyut Hesus iyuja as sija. ³¹ Ad sa'ad ahos nan uchumay papangat san ailiili san Asia gway hubuyunna, nangwhauncha as ummoy nampa'pa"aasi an Pablo tot achi umoy mampaila san aallusan chanan taku.

³² Nakuyu nan amung chanan taku. Nan'inayasi nan ipa'uycha ad nan aachugwan an chicha maid kun akammucha nu kachaman naayus sichi. ³³ Kun intu'jud chanan Hudyu as Alejandro gway nerpu san naamung gway impasangucha sasan taku. Gwot impajapay Alejandro nan imana gway pakin'ona chicha ta kuminga otjan sasan taku. ³⁴ Gwon inakammucha kunay Hudyu as sija, nanossosaanchaay nampa'uy as ummoy as chugwa uyas gway manggwana, "Machaychajaw as Artemis gway apudyus chanan ijEfeso!"

³⁵ Awawni kun pinakino' nan osa nawhilinan san ili chicha gway manggwana, "Ailija' gway ijEfeso, akammuju losan gway sa'ad nan syudad ta'u sija nan mangijaachug san templon Artemis gway machaychajaw ja san whatuway naotchag gway nerpu langit gway mijalig an sija. ³⁶ Maid kun mangisulib sannaja, sija nan maserpuway kumino' aju ad achi aju manga"agway. ³⁷ Iyaliju nannachajaay chugwa laya'i ad asna ta'on nu maid ina'awchas templo ja maid ingwhakacha as lagwing san apudyus ta'u. ³⁸ Ad sa'ad nu agwad ichayum cha Demetrio ja chanan huhuyunna manghohoser sasan whayangnaay taku, agwad chanan uu"uman. Ad agwad chanan mantutuyay gway manguu'um ad sachi nan mangisa'yangancha. ³⁹ Ad nu agwad pay uchum as pangkopju, maserpuway maukud san maayusan chanan umili. ⁴⁰ Tan mawhalinay michayum ta'u losan sasan mantutuyay as nangkuyu san sana erkaw. Tan maid kun kapun nannaja kuyu as mawhalin as ustuguay lasun as

isungwhat ta'u." ⁴¹ Nappingna kun iwhaka nan sachi, whinu'erna chanan naayusay taku.

20

Umoy As Pablo Ad Macedonia Ja Acaya

¹ Kummino' kunan kuyu, impaajag Pablo chanan pasuyut Hesus. Impapigsana nan som-somo'cha gwot nampayang an chicha gway umoy ad Macedonia. ² Kinagka'ayna kun chanan ailiili ad aschi gwot angan nan ingwhakawhakanaay nangipapigsa san som-somo' chanan namati, umoy ad Grecia.* ³ Iningkaw as sija ad aschi san tuyuway huyan. Na'asakana otjan as sijaay mamapur umoy ad Siria gwon inakammuna kunan lagwingay pangkop chanan Hudyu an sija, simsimmo'naay managkulin gway mangoy ad Macedonia. ⁴ Kun nihuyog an sija as Sopatro gway ana' Pirro gway iBerea. Nihuyog ahos chanan iTesalonica gway cha Aristarco an Segundo, as Gayo gway iDerbe ja as Timoteo ja chanan iAsia gway cha Tikiko an Trofino. ⁵ Ummunacha kun inuyaycha cha'ami ad Troas. ⁶ Napping kunan Pijastan nan Tinapay Gway Maid Kun Yeastna,† namapur amiyay nerpuḍ Filipos kun inchananmi chicha ad Troas san mi'alima erkaw. Kun iningkaw amid aschi as pitu erkaw.

* **20:2** 20:2 Sa'ad nan Grecia anancha hoson Acaya. † **20:6** 20:6 Annaja nan pijasta gway misu'nub san Pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus ad san pituway erkaw ahus nan tinapay gway maid kun yeastna as anon chanan Hudyu.

Nan Naotchakan Eutico Ad Troas

⁷ San lawhin nan Sawhachu san naayusanmiyay mami'pi'i san tinapay as manom-som'anmi an Apu Hesus, whinajag Pablo gway nanukud sasan taku ingkana san kagwan nan lawhi tan lumajaw san mawhikat. ⁸ Angsan nan silaw san mi'aggwa katun nan hoyoy gway naayusanmi. ⁹ Iningkaw nan osa whawhayuway mangngachan Eutico gway tummutu'chu san tagwa. Manchu'jochu'jop as sija san nawhajakay manukuukuchan Pablo. Nailo' kun naotchag ad choya gway nerpu san umatluway katun nan hoyoy. Gwot intangoychas sija gway natoy. ¹⁰ Nanosog kus Pablo, whina'gwerna as sija gway manggwana, "Achi aju machanakan tan achi kun natoy!" ¹¹ Summangat kus Pablo pini'pi'icha nan tinapay asichaot nampa'pa"ayus. Na'aapaapat as sija an chicha ingkana san chumungit nan init kun asiyot lumajaw.

¹² Kun iyoycha chay natakuway whawhayu san hoyoycha gwot amod nan lagsa'cha.

Nan Ummajan Cha Pablo ad Mileto

¹³ Ummuna ami ku lummiggwat namapur, ummoy ami ad Asson tan merpud aschi as Pablo gway chakasonmi. Amaschi nan ingwhakana tan whayugwonaay manadchayan gway umoy ad Asson. ¹⁴ Inahot cha'ami kud Asson, na'apapur an cha'ami gwot ummoy ami ad Mitilene. ¹⁵ Intuyuyimiyay namapur gwot mawhikat kun niwhatug ami san chomang nan Chio. Asin ku mawhikat niwhatug ami ad Samos. Asin kuhos mawhikat chummakus ami

ad Mileto. ¹⁶ Pinangkop Pablo gway achi mangoy ad Efeso tot achi mata'ta' ad Asia tan kanasona tot chumakus ad Jerusalem tot ochasana otjan nan Pijasta gway ma'gwaniyon Pentecostes.

Nampayang As Pablo Sasan Mangipangpangu Sasan Maayuayusay Namati ad Efeso

¹⁷ Sa'ad san agwachan Pablo ad Mileto, impaajagna chanan mangipangpangu sasan maayuayusay namati ad Efeso. ¹⁸ Ummoycha kun an sija, anana an chicha, "Akammuju nan whijag'u san iniingkagwa' an cha'aju san ikad nan chamuway ummaliya' ad Asia. ¹⁹ Nansilwhiya' an Apudyus gway impawhawha' nan somsono'u san losanay taku. Pinachas'u gway choo maniwhil ja nalliglikata' kapu sasan lagwingay pangkop nan Hudyu san whijag'u. ²⁰ Akammuju gway achi' kun inimitanay nangipaakammu an cha'aju san humayugwanju ja nangisuyu an cha'aju san sangun chanan taku ja sasan hohoyoyyu. ²¹ Ingwhakawhaka' sasan Hudyu ja wha'on kus Hudyu gway maserpuway manchu'kancha chanan whersucha ad nanagkulincha an Apudyus ja mamaticha an Apu ta'uway Hesu Kristu.

²² "Ad san sana kapu tan whinilin nan Ispilitun Apudyus as sa'on, iya' ad Jerusalem ta'on nu achi' akammu nan ma'gwa an sa'on ad aschi. ²³ Ahus as akammu' nan impaakammun nan Ispilitun Apudyus an sa'on gway sa'ad san losanay syudad gway umaja', miwhayucha' ja mapalikatana'.

²⁴ Gwon achi' kun iwhilang nan whijag'u as

napatog an sa'on tot mawhalinay pungpungo' nan ipa'gwan Apu Hesus an sa'on gway mangipano'no' san Whyuway Chamag mipangkop san inawhayun Apudyus.

²⁵ “Ad san sana, chongyonju! Sa'ad as cha'aju losanay ummoy'u nangipaakammugwan san mipangkop san Mantuyajan Apudyus, akammu'ay maid kun mangillanju asin an sa'on.

²⁶ Sija nan san sana erkaw iwhawhagka' gway sa'ad nu agwad sumiyan an cha'aju, machusa ad wha'on kus whersu'.

²⁷ Tan achi' kun iyimut gway nangipaakammu an cha'aju san losanay pangkop Apudyus.

²⁸ Ad ammanju ilan nan whijagju ja chanan losanay maayuayusay namati gway impaijachug nan Ispilitun Apudyus an cha'ajuway mangipangpangu.

Aygywananju chanan maayuayusay namati an Apudyus gway sina'ana kapu san chayan nan Ana'na.

²⁹ Akammu'ay sa'ad nu tayna' cha'aju, umali an cha'aju chanan wha'wha'onay mangisuyu ad tangkaancha chanan takun Apudyus gway ijaachugju.

³⁰ Ad agwad nan merpu an cha'aju gway lumosgwa lallaya'iyay iwhakawhakacha nan tuli tot agwisoncha gway sumuyut an chicha chanan pasuyut Hesus.

³¹ Sija nan ammanju ilan. Sosom'onju nan tuyu tagwonay nilawhi ja inerkaw gway amod nan likat'u kapu tan ipatpatog'u cha'aju gway achi' kun ijakay gway nanudtuchu an cha'aju.

³² “Ad san sana, itayo"u cha'aju an Apudyus. Mantayo'a' san ukudna gway nangipaakammu san mipangkop san inawhayuna gway sachi nan mangipapigsa san pammatiju. Nan sachi

ukud sija nan mangipawhayu san whijag chanan losanay takun Apudyus. ³³ Maid kun pangkop'us mangkamkam san wha'yaw, huyagwan ja silup nan osa taku. ³⁴ Sa'ad as cha'aju, sikuchay aagkammuju gway sa'ad nan nallingota' sija nan nanerrun an sa'on ja chanan huhuyun'u. ³⁵ San losanay inggwa'inggwa' impaila' an cha'aju gway maserpu mangkakot ta'u tot agwad iwhachang ta'u sasan manserpus whachang. Ad sosom'on ta'u nan ukud Apu Hesus gway anana, 'Piyan as amod nan mangatod nu nan umagwat.' "

³⁶ Napping kun Pablo iwhaka chachi, nampal-intumongcha losanay nallugwayu. ³⁷ Losancha naniwhil kun ni'agworcha an sija gwot inchoomcha nan apingcha san apingna. ³⁸ Lummagwing nan somsono'cha tan ingwhakanaay achicha kun maila asin as sija. Kun intuyudchas sija san papur.

21

Nan Ummajan Pablo Ad Jerusalem

¹ Nampayang ami kun sasan mangipangpangu sasan namati ad Efeso, namapur ami gwot hummu'nag ami ad Coos. Mawhikat kun chummakus amid Rodas gwot ummoy ami hos ad Patara. ² Inchasanmi kunan papur gway umoy ad Fenicia, namapur ami. ³ Niwhatug ami kun san mailad Cyprus, nangoy nan papurmi san machigwiki gway umoy ad Siria. Kun hummu'nag amid Tiro tan aschi nan mangichissaakan nan papur san ochonna. ⁴ Kun inanapmi chanan pasuyut Hesus ad aschi gwot

iningkaw ami an chicha as pitu erkaw. Kapu san impaakammun nan Ispilitun Apudyus an chicha, ingwhakacha an Pablo gway achi umoy ad Jerusalem. ⁵ Naya'pus kunan erkaw gway ini-ingkagwanmid aschi, intuyuymiyay nangwhaat. Intuyud cha'ami an chicha losan gway nitapi hos chanan asagwacha ja anana'cha ingkana san lasin nan syudad. Nampalintumong ami kun san ikid nan whaywhay, nallugwayu ami. ⁶ Nampipinna'acha ami kun, namapur ami gwot nanagkulincha san hohoyoycha.

⁷ Intuyuymi ku gway namapur nerpu Tiro, hummu'nag ami ad Tolemaida. Kun nanisikinga ami sasan susunud san pammati ad aschi kun in-ingkaw ami an chicha as osa erkaw. ⁸ Mawhikat kun lummajaw amid Tolemaida kun hummu'nag ami ad Cesarea. Kun nanchagwos ami ad aschi san hoyoy Felipe gway mangiwhawhagka san Whayuway Chamag gway osa sasan pitu lallaya'i gway napili ad Jerusalem san nugwan. ⁹ Agwad nan opatay anana'na whabwhawhallas gway mangiwhakawhaka san impaiwhakan Apudyus an chicha. ¹⁰ Sa'ad san iniingkagwanmid aschi san amanaay erkaw, hummu'nag nan osa profetaay mangngachan Agabo gway nerpu Judea. ¹¹ Ummali ku an cha'ami, inayana nan sintuyun Pablo. Kun inta'odna san imana ja i'ina asinaot ananon, "Annaja nan anan nan Ispilitun Apudyus: 'Amasna nan mamungugwan chanan Hudyu ad Jerusalem san sin'ugwa sanna sintuyun ad impayangchas sija sasan wha'on kus Hudyu.' "

¹² Chingngormi kun chi sa'ad as cha'ami

ja chanan uchum gway agwad ad aschi, nampa'pa'aasi ami an Pablo ta achi umoy ad Jerusalem. ¹³ Gwon anana gway summungwhat, “Ka'aju maniwhil ja kaju pergwingon nan som-somo"u? Na'asakanaa' gway mapungu ja uyay matoja' ad Jerusalem kapu san mansilwhiya' an Apu Hesus.”

¹⁴ Achimi kun maayayu' as sija, ingkino'mi ekay kun ananmi, “Sija otjan ma'gwa nan whayugwon Apudyus.”

¹⁵ Neerkagwanan kun nansakana amiyot umoy ami ad Jerusalem. ¹⁶ Kun nihuyog an cha'ami chanan uchumay pasuyut Hesus gway iCesarea. Intuyud cha'ami san nanchawsan-miyay hoyoy Manason gway iCyprus gway osa sasan ummunaay pasuyut Hesus.

Nan Nallagwaan Pablo An Santiago

¹⁷ Hummu'nag ami kud Jerusalem, nayagsa' chanan susunud gway nangipakatong an cha'ami. ¹⁸ Mawhikat kun nihuyog ami an Pablo gway umoy lumagwa an Santiago. Ad gwachagwad chanan mangipangpangu sasan namati ad aschi. ¹⁹ Napping kun Pablo kingaan chicha, impongponganna uulliton nan inggwa'inggan Apudyus sasan wha'on kus Hudyu kapu san nansilwhiyana. ²⁰ Chingngorn ku chanan taku nan ingwhakana, chinaychajawcha as Apudyus.

Kun anancha an sija, “Sunud, akammum gway nilihu chanan Hudyuway namati an Apu Hesus. Akammum ahosay ipapatichaay manuyut san lintog Moses. ²¹ Kun nipachamag an chicha

nan mipangkop an si'a gway insuyum anu sasan losanay Hudyuway iningkaw san ilin chanan wha'on kus Hudyu gway manchu'kancha nan lintog Moses. Ingwhakawhakam anu hos gway achicha pasuglit nan anana'cha ja achicha hos suyuton nan ukalin chanan Hudyu. ²² Ad ngachamma oon ta'u? Maid kun chugwachugwanaay chongyoncha gway hummu'nag'a. ²³ Sija nan oom nan pa'gwami an si'a. Anna chanan opatay lallaya'i sanna nangngilin kapu san ingwhawhagkacha an Apudyus. ²⁴ Ihuyognu chicha san Templo ad inggwaju nan ukaliyay pumor'asan ad si'a nan nangamung san whajad tot papu'yangcha. Ad nangakammugwan nan losan gway maid kun atuttugwaan san chingngorchaay chamag mipangkop an si'a ad anna'a hosay manusuyut san lintog Moses. ²⁵ Nu mipangkop sasan wha'on kus Hudyu gway namati, insuyatmi an chicha nan nanuukuchanmiyay maserpu achicha mansicha san ischaay nichatun sasan sinang'apudyus. Achicha mansicha san chaya ja ajamay achi kun nipachaya. Insuyatmi hosay achicha manggwas whayangna awhawhain ja ina'aisaw gway pijaon nan longag."

²⁶ Sija nan inghuyog Pablo chachay opatay laya'i. Mawhikat kun inggwacha nan ukaliyay pumor'asan. Kun ummoy as sija san sowhan nan Templo tot ipaakammuna nu ma'anu nan erkaw gway mapungpungan nan pumor'asancha ja nu ma'anu hos nan mangatchancha san chatun nan gwaschi osa an chicha.

Nan Nadpapan Pablo San Sowhan Nan Templo

²⁷ Takangay kun mappung nan pitu erkaw gway mampapor'asancha sa'ad chanan Hudyuway ijAsia gway nangila an Pablo san sowhan nan Templo, sinugsukancha chanan taku gwot chimpapcha as Pablo. ²⁸ Inip'awcha gway manggwana, "Ailijanay ijIsrael! Humachang aju! Annaja nan taku gway mansuyusuyu san losanay taku san ailiili san mihursu an chita'uway ijIsrael ja san lintog Moses ja san Templo. Inghuyogna hos chanan wha'on kus Hudyu san sowhan nan Templo kun chinimo'na nan Templo way nat'on as ugwan Apudyus!" ²⁹ Ingwhakacha nannaja tan inilacha san nerrusay chimpu as Trofimo gway ijEfeso gway huyun Pablo ad aschiyay syudad tan anancha kunnu inghuyog Pablo as sija san sowhan nan Templo.

³⁰ Gwot nakuyu chanan losanay umili kun nakabhuur chanan takuway ummoy nanpap an Pablo gwot whinuthutchas sija impayagwa san lasin nan Templo kun na'a'tuub nan onob.

³¹ Anna kunay otojon otjan chanan taku as Pablo, chummakus nan chamag san pangat chanan surchachu gway iRoma gway nakuyu nan losanay takud Jerusalem. ³² Kun nanijajagna sasan apitan ja chanan surchachucha. Kun kinanaschaay umoy san agwachan chanan taku gwot inilan ku chanan taku chicha, iyakaychaay nan mangabchaabchoy an Pablo.

³³ Kun ummoy nan pangat chanan surchachu an Pablo gwot chimpapna kun impapungunas sija san chugwa ayuwhing'i. Gwot nanimus

gway manggwanaon, “Ngachan nannaja taku ja ngachan nan inggwana?”

³⁴ Nan'inayasi nan ip'aip'aw chanan taku ad achina kun maagwatan nu ngachan nan tut-tuwaay na'gwa tan amod nan umiinger. Sija nan impaijoyna as Pablo san ampun chanan surchachu. ³⁵ Chummakuscha kun san erchan intangoy chanan surchachu as Pablo tan amod nan huchu' chanan taku. ³⁶ Tan nituntunud chanan amochay taku gway asipapa'uy gway manggwana, “Otojonjus sija!”

Nan Nana'choyan Pablo San Longagna

³⁷ Takangay ku chanan surchachu ijoy as Pablo san ampu, nanapapat san Grinego say pangat gway manggwana, “Anna nan iwhaka' an si'a.”

Kun anan chay pangat, “Ka akammumay man-apapat san Grinego.” ³⁸ “Ana' kunnu si'a chay ijEgipto gway nangiluki san kuyu san sinerk-agwan ja nangipangu sasan opat lihuway taku gway manootoy gway ummoy san luta gway maid kun ingkaw as taku.”

³⁹ Kun anan Pablo gway summungwhat, “Wha'on! Hudyuwa' gway nijana' ad Tarso ad Silicia gway mawhigwhikay syudad. Ijujamud ta kumingaa' sannachaja taku.”

⁴⁰ Iyujan kun chay pangat, summi'ad as Pablo san erchan asinaot itajag nan imana gway nangipakino' sasan taku. Nakinokino'cha kun losan, anana an chicha san Hinebreo gway apapat,

22

¹ “Susunud ja aamma, chongyonju nannaja sungwhat'u san ipawhersuju an sa'on.”

2 Chingngorcha kunay nanukud an chicha san Hinebreo gway apapatcha, nakinokino'cha' amod. Kun anan Pablo,

3 “Hudyuwa' gway nijana' ad Tarso ad Silicia gwon chumma'orra' ad asna Jerusalem gway usgwilan Gamaliel. Inammana insuyu an sa'on nan lintog chanan nerpugwan ta'u. Impapati' gway nansilwhi an Apudyus gway isuju hosay anna san sana. 4 Pinalpalikata' chicha ingkanas natoy chanan uchum gway summuyut san ma'gwaniyon Mangojan gway intudtuchun Apu Hesus. Impadpap'u ja impawhayud'u chanan lallaya'i ja hubhuwhai. 5 Pano'no'an hos nan angatuwanay pachi ja chanan losanay chacha'orn nan Sanhedrin gway tuttuwa nan iwhakawhaka'. Chicha ahos nan nerpugwan nan suyat gway inaya' ta ijoy'u sasan susunud gway Hudyu ad Damasco. Sija nan ummoja' ad aschi tot chopapo' chanan summuyut san ma'gwaniyon Mangojan gway intudtuchun Apu Hesus ad iyali' chichad asna Jerusalem tot machusacha.”

Nan Nanguullitan Pablo San Namatiyana

6 “Nangwhaata' kunot takangaja' chumakus ad Damasco san takangay as mamatu', maag ekay iningkaw nan amod nan padchana gway naniling an sa'on gway nerpuḍ langit. 7 Kun natugwacha' san luta gwot chingngor' nan kinga gway manggwana an sa'on, ‘Saulo, Saulo, kamman palpalikatan as sa'on?’

8 “Kun summungwhata' gway manggwana, ‘Ngachan'a apu?’

“Kun anana an sa'on, ‘Sa'on as Hesus gway iNazaret gway palpalikatam.’ ⁹ Ad sa'ad chanan nihuyog an sa'on, inilacha nan padcha gwon achicha kun chingngor nan ma'aapaapat an sa'on.

¹⁰ “Kun inimus'u gway manggwana, ‘Ngachan nan oo', Apu?’

“Kun anan Apu Hesus an sa'on, ‘Sumi'ad'a ad ummoy'a ad Damasco. Ad ingwhakacha an si'a ad aschi nan losanay ipa'gwa' an si'a.’ ¹¹ Ad kapu tan na'uyapa' san sumilingay padcha, inigwicha' sasan huyog'u gway ummoy ad Damasco.

¹² “Iningkaw nan osa laya'iyay mangngachan Ananias gway osaay mangikakadto'ay manuyut san lintog ta'u ja whigwhikon nan losanay Hudyuway iningkaw ad Damasco. ¹³ Ummali kus sija an sa'on gwot summi'ad san cherrag'u, anana, ‘Sunud gway Saulo, mansubli nan ilam!’ Ad san sachi hos ekajay uyas nansubli nan ila' kun inila' as sija.

¹⁴ “Kun anana, ‘Sa'ad nan Apudyus nan ner-pugwan ta'u pinili cha'a tot maakamugwam nan whayugwona tot mailam nan Ustu nan O'ona gway Mansilsilwhiyona ancha chongyom nan kingana. ¹⁵ Si'a nan mangipano'no' an sija san losanay taku san mipangkop san inilam ja chingngorm. ¹⁶ Ad san sana, ngachanma uullajom? Sumi'ad'a ad nampahonjag'a ad nal-lugwayu'a an Apu Hesus tot ligwatan Apudyus chanan whersum.’

Nan Ummajan Pablo Sasan Wha'on Kus Hudyu

17 “Nanagkulina' kud asna Jerusalem gwot nallugwayugwayuwa' san sowhan nan Templo, iningkaw nan impailan Apudyus an sa'on san isun chi ininop. 18 Kun inila' as Apu Hesus gway manggwana an sa'on, 'Kanasom, taynam ad asna Jerusalem tan achin ku chanan takud asna tut-tugwaon nan iwhakawhakam gway mipangkop an sa'on.’

19 “Kun ana' gway summungwhat, 'Apu, akam-mucha gway gwaschi sinagoga ummoy'u nilno' gwot chimpap'u ja inabchaabchoy'u chanan namati an si'a. 20 Ad sa'ad san nangtojan chanan taku an Esteban gway nangipano'no' san mipangkop an si'a, iningkagwa' ahos san sachi gway summisi'ad gway nanachun ja nangi-jaachug san silup chanan nangtoy an sija.’

21 “Gwon anana an sa'on, 'T'a, tan iwhaun'u si'a san achajuway ili sasan wha'on kus Hudyu.’ ”

22 Nanchochongngor chanan taku an Pablo ingkana san nangiwhagana san sachi gwot ummorjacha gway manggwana, “Otojonju nat! Wha'on kus lobhongna matakun nat!”

23 Asipapa'uycha kunay nan mangigwas-gwasigwas san lagkoyloy gway silupcha ja mangikabkabur san chapur, 24 ingwhilin nan pangat chanan surchachu gway mijoy as Pablo san ampu ta ipasaplitna tot akammugwona nu ngachan nan kapun nan mama"upa"uwancha an sija. 25 Gwon anna kunay pungugwonchas Pablo san layat, anana san apitan chanan surchachu gway summisi'ad, “Jo'o ijujan nan lintog gway saplitam nan takuway Romano gway chaan masumerja?”

²⁶ Chingngorn kun chay apitan chanan surchachu, ummoy san pangatcha kun ananaon, “Ngachan nan oom? Tan sa'ad nannaja taku Romano!” ²⁷ Sija nan ummoy an Pablo chay pangat kun inimusna an sija gway manggwana, “Iwhakamud an sa'on nu Romano'a?”

Kun anan Pablo, “Oon”.

²⁸ Kun anan chay pangat, “Amod nan kinastu' gway pila' gwot asiya'ot miwhilang as Romano.”

“Gwon nijana'a' gway Romano,” anan Pablo.

²⁹ Gwot sa'ad chachay manumerja otjan an sija, nernajawcha. Isun ahos chay pangat gway ummogjat san inakammunaay Romano as Pablo gway impapunguna.

Nan Nisanguwan Pablo San Sanhedrin

³⁰ Mawhikat kun, kapu tan whayugwon chay pangat akammugwon nan kadto'ay kapu nu kaman pawhasuyon chanan Hudyu as Pablo, impau'whadna nan ayuwhing'i gway impungucha an sija. Kun impaajagna chanan papangat nan papachi ja chanan Sanhedrin gwot impasi'adna as Pablo san sangucha.

23

¹ Intotollong kun Pablo chanan Sanhedrin, anana, “Susunud! Nachayus nan somsono"uway nawhijag san mangilan Apudyus ingkana san sana erkaw.” ² Chingngorn kun Ananias gway angatuwanay pachi na sachi, ingwhakana sasan summisi'ad san cherrag Pablo tot lipa'oncha nan tupo'na. ³ Kun anan Pablo an sija, “As Apudyus nan manusa an si'a,

an'annam gway mampawhayu! Tumu'chu'a san sanatay mangu'um an sa'on san anan nan lintog gwon annatay nilabsingnu nan lintog san nangipalipa'am an sa'on!"

⁴ Sa'ad chanan summisi'achay achani an Pablo anancha, "Kamma pawhainan nan angatuwanay pachin Apudyus?"

⁵ Anan Pablo, "Susunud, achi' kun akamuway sija nan angatuwanay pachi tan nilista san Ukud Apudyus gway ananaon, 'Achi'a manukud as lagwing san mangituyay sasan takum.'* "

⁶ Nadlaw kun Pablo gway Saduceo nan uchum ja Pariseo nan uchum, tinowhagna nan kingana san Sanhedrin gway manggwana, "Susunud, Pariseowa' ja Pariseo hos nan sinana' an sa'on. Kapu san namnamao' gway matakun chanan natoy, anna masumerjaa'."

⁷ Ingwhakana kunan sachi, nalluki chanan Pariseo ja Saduceo gway naniisi' kun nakog-gwa chanan naayus. ⁸ Sa'ad chanan Saduceo ananchaon achi kun matakun nan natoy, maid kun anghel ja chanan isucha gway achi kun maila. Gwon sa'ad chanan Pariseo tuttug-waoncha losan chana. ⁹ Kun ngummonotchaay naniisi'ot summi'ad chanan uchumay mimistuyun nan lintog gway mitapi sasan Pariseo kun tina'choyancha gway manggwana, "Maid kun inchananmis inergwing nannaja taku! Tugwakay tuwa agwad achi maila gwinnu anghel as na'aapat an sija!"

* **23:5** 23:5 Mawhasa san Exodo 22:28.

¹⁰ Ummatung kunan iisi'cha ummogjat chay pangat chanan surchachu tan tugwakay maninnatanchas Pablo. Sija nan ingwhakana sasan surchachuna tot umoycha ugchon as Pablo ta ijachajucha an chicha ad iyoycha san ampucha.

¹¹ Lummawhi kun summi'ad as Apu Hesus san cherrag Pablo kun anana, "Achi'a umogjat! Isun nan nangipano'no'am an sa'on ad Jerusalem, maserpuway ipano'no'nu hos as sa'on ad Roma."

Nantutuyakancha Gway Otojon As Pablo

¹² Mawhikat kun nantutuyag chanan uchumay Hudyu nu ininonchaay mangipaotoy an Pablo. Nansasapatacha gway achicha mangan ja uminum ingkanas ipaotoychas Pablo.

¹³ Nasuyu'chas opat puyuway nantutuyag.

¹⁴ Kun ummoycha san papangat nan pachi ja chacha"orn chanan Hudyu kun anancha, "Nansapata ami gway achi ami kun mangan ingkanas ipaotoymi as Pablo. ¹⁵ Sija nan sa'ad as cha'aju ja chanan Sanhedrin, iwhakaju san pangat chanan surchachu tot paijaliju as sija, ad ananjuwon whayugwonju gway usikon as ustu as sija mipangkop san michayumana. Ad nachacha"an amiyay mangtoy an sija san chaanna umachayukan."

¹⁶ Gwon chingngorn kunan amuna'on Pablo gway ana' nan sunudna huwhai nan pangkopcha, ummoy san ampu gwot ingwhakana an Pablo. ¹⁷ Kun inajakan Pablo nan osaay apitan nan surchachu gwot anana,

“Ijoynu nannaja whawhayu san pangat tan agwad nan ipachamagna an sija.”

¹⁸ Kun whinuyogna iyoy san pangat kun anana, “Sa'ad as Pablo gway whayud inajakana' ta ijali' nannaja whawhayu tan agwad anu nan iwhakana an si'a.”

¹⁹ Kun inigwid chay pangat chay whawhayu gwot inta'iyannaot inimusna gway manggwana, “Ngachan nan iwhakam an sa'on?”

²⁰ Kun anan chay whawhayu, “Nantutuyag chanan uchumay Hudyu gway ochagwoncha an si'as whikat tot ijoynu as Pablo san Sanhedrin tan whayugwoncha anu gway usikon gway ustu nan atuttugwaan mipangkop an sija. ²¹ Gwon achim tuttugwaon chicha kapu tan agwad nan nasuyu' as opat puyu lallaya'iyay nantayu ad uullajonchas sija. Nansasapatachaay achicha mangan ja uminum ingkanas otojoncha as sija. Ad san sana nachacha"anchaay manguullay san mangijujaam.”

²² Kun anan chay pangat, “Achim iwhagwhaka san sinusnatay taku gway ingwhakam an sa'on nannaja.” Kun pinerjawna chay whawhayu.

Miijoy As Pablo An Kuwhinnachur Felix

²³ Awni kun inajakan chay pangat nan chugwaay apitan chanan surchachu kun anana, “Isakanaju chanan chugwangkasutay surchachu ja itapiju chanan pitumpuyu taku manga'abwhaju ja chugwang kasutay natubtuwhajan tot umoycha ad Cesarea san sana lawhi. ²⁴ Isakanaju hos chanan awhaju as mallukanan Pablo ad iyoyyuway maid

ma'ma'gwa an sija an Kuwhinnachur gway Felix.”²⁵ Kun nanuyat hos chay pangat as amasna:

²⁶ “Sa'on as Claudio Lysias gway nanuyat an si'a nachajaw gway Kuwhinnachur Felix.

²⁷ “Nannaja taku tiniliw chanan Hudyu ja otojoncha otjan. Inakammu' kunay Romano as sija, inghuyog'u chanan surchachu kun insaya'mis sija. ²⁸ Whayugwo'ay maakammugwan nu ngachan nan nangisa'yangancha an sija, sija nan iyoy'us sija san Sanhedrin. ²⁹ Kun naakammugwa'ay mipangkop ekay san lintogcha nan nangisa'yangancha gwon maid kun inggwanas lagwing as lobhongnas matojan gwinnu miwhayuchan. ³⁰ Naakammugwa' kunay pangkopchaay otojon as sija, nanipaijali' an si'a. Ingwhaka' ahos sasan nangisa'yang gway iwhakacha an si'a nan chayum gway mihursu an sija.”

³¹ Sija nan tinungpern chanan surchachu nan niwhilin an chicha. Inayacha as Pablo san sachi lawhi kun iyoycha ad Antipatrissa. ³² Mawhikat kun intuyud chanan nangawhaju as Pablo ad sa'ad chachay uchumay surchachu nanagkulincha san ampucha. ³³ Hummu'nagcha kun ad Cesarea inatodcha nan suyat san kuwhinnachur asichaot ipayang as Pablo an sija. ³⁴ Whinasan kunan kuwhinnachur nan suyat inimusna an Pablo nu agwan nan ili gway nerpugwana.

Naakammugwana kunay nerpus sija ad Silicia ³⁵ anana, “Asi' si'a sumerjaon nu humu'nag chanan mangichayum an si'a.” Kun ingwhilinna

gway mawhantajan as Pablo san agagya'janay hoyoy gway impata'chorn Herod.

24

Ichayum Chanan Hudyu As Pablo

¹ Neerkagwanan kus lima, ummoy as Ananias gway angatuwanay pachi ad Cesarea gway huyunna chanan uchumay chacha'orn chanan Hudyu ja nan atorni gway mangngachan Tertullus. Ummoycha impaagwat an Kuwhinnachur Felix nan chayumcha an Pablo.

² Impaajag kunan kuwhinnachur as Pablo, illukin Tertullus gway namawhersu an sija gway manggwana, "Nachajaw gway Kuwhinnachur! Kapu an si'a, nawhajag gway naurnus chanan Hudyu ja angсан nan hummayugwana kapu san laingnuway mantuyay. ³ San losanay chimpu ja san losanay ajanmi gway ili, whigwhikonmi nannaja gway amod nan jamanmi an si'a, nachajaw gway Kuwhinnachur Felix. ⁴ Lagwingo'ay ta'ta'on si'a, sija nan ochagwo' gway anusamud manchongor san sina'itanay iwhakami. ⁵ Naakammugwanmiyay nannaja taku mangkuyukuyu ad sija nan mangilugyuki san kuyu sasan Hudyu san losanay ili san luhung. Sija ahos nan osaay panguyun chanan sumuyut san ma'gwaniyon Nazareno.* ⁶ Pinachasna hos chim'on nan Templo sija nan

* 24:5 24:5 Sa'ad nannaja Nazareno as "Hesus."

chimpapmi. ⁷ † ⁸ Nu sumerjaom as sija, maakammugwam an sija gway tuttuwa losan nan chayummi an sija.”

⁹ Kun nitapi ahos nan uchumay chacha'orn chanan Hudyu gway namawhersu an sija kun ingwhakacha gway tuttuwa losan nan impawhersucha.

Ta'choyan Pablo Nan Longagna San Sangun Felix

¹⁰ Sininjasan kun kuwhinnachur as Pablo tot kuminga, summungwhat as Pablo gway manggwana, “Akammu'ay si'a nan u'um an cha'amiyay Hudyu san angsanay tagwon ad mayagsa'ana' gway manungwhat san impawhersucha an sa'on.

¹¹ Mawhalinay akammugwom gway wha'on kus summuyu' as nasagwayan as chugwa erkaw manipud san ummaja' ad Jerusalem nanchaychajagwan. ¹² Kun maid kun inilan chanan Hudyu ad aschi as na'asinnungwhata' as uyay osa taku san sowhan nan Templo gwinnu nangkuyugwa' sasan taku san sinagoga gwinnu san intiluway syudad. ¹³ Ja maid kun maatodcha an si'a as mamano'no' san impawhersucha an sa'on.

¹⁴ Gwon iwhawhagka' nannaja an si'a gway ichaychajaw'u nan Apudyus nan nerpugwanmi gway suyuto' nan ma'gwaniyon Mangojan gway anan chanan Hudyuwon wha'wha'on. Tuttugwao' chanan losanay nilista san lintog Moses ja san nibyun chanan profeta. ¹⁵ Mannamnamaa'

† 24:7 24:7 Sa'ad san uchumay manyuskriptu intapicha nan v. 7 gway anana: “Mau'um otjan as sija kapu san lintogmi gwon hummijang as Lysias gway pangat chanan surchachu kun pillosna as Pablo an cha'ami.”

an Apudyus as isun ahos nannachaja taku gway manuullay san matakuan chanan natoy gway nalintog ja wha'on kus nalintog gway taku. ¹⁶ Sija nan oo' losan nan lobhong'uway oon tot patinajunay nachayus nan somsono"u an Apudyus ja sasan taku.

¹⁷ "Lummaus kunan angsanay tagwon gway maicha' ad Jerusalem, nanagkulina' ad aschi tot mangijoja' as whachangay pila' sasan whawha'sigwotay ailija' ja tot manchatuna'. ¹⁸ Amaschi chanan inggwa' san nangchasan cha an sa'on san sowhan nan Templo san namungpunga' san ukaliyay pumor'asan. Maid kun angsan as taku san sachi ja maid kuhos kuyu. ¹⁹ Gwon iningkaw san sachi chanan uchumay Hudyu gway ijAsia. Chicha otjan nan maserpu mampayang an si'a tot isa'yangcha nan chayum gway mihursu an sa'on nu agwad. ²⁰ Gwinnu, iwhakan otjan nannachaja taku nan inchasancha lagwingay inggwa' san summisi"acha' san sangun nan Sanhedrin. ²¹ Sija nin manggwanaanchaon lagwing nan inggwa' san impigsa' nan kinga' say nanggwanaa' san sanguchaon, 'Kapu san namnamao' gway matakuan chanan natoy, anna masumerjaa.' "

²² Kapu tan angsan nan akammun Felix mipangkop san annaja ma'gwaniyon Mangojan, impaijakayna jan nan manumerjaana gwot anana, "Asi' iwhanag nan asusnu nu humu'nag as Lysias gway pangat." ²³ Gwot ingwhilinna san apitan chanan surchachu gway ijachugcha as Pablo gwon maatchana' a'it as gwajagwajana ja

mijuja chanan huhuyunna gway mangatod as maserpuna.

Nan Nanukuchan Pablo San Sangun Felix

²⁴ Neerkagwanan kun hummu'nag as Felix ja Drusila gway asagwanaay Hudyu. Kun impaajagna as Pablo gwot nanchongor an sija mipangkop san pammati an Kristu Hesus. ²⁵ Ad sa'ad san manukuukuchan Pablo mipangkop san mangiwhilangan Apudyus san taku as ustus san mangilana, mangijattoman san longag ja humu'nakan nan erkaw gway mangu'uman Apudyus, ummogjat as Felix kun anana, "Lumajaw'a jan san sana, ad nu agwad gwaja' asi' si'a ajakan." ²⁶ Namnamaona hosay pasu'su'an Pablo as sija. Sija nan nadnachi paajagna as Pablo tot ma'aapat an sija.

²⁷ Sa'ad as Kuwhinnachur Felix achina kun impayagwa as Pablo san whawhalluchan tan whayugwona gway ajunan chanan Hudyu. Lumma'pus kunan chugwa tagwon pinasugwan Porcio Festo as Felix san kuwhinnachur.

25

Nan Asus Pablo San Sangun Festo

¹ Neerkagwanan kun as tuyu san hummu'nakan Kuwhinnachur Festo san ituyajana iliyay Cesarea, ummoy as sija ad Jerusalem. ² Kun insa'yang chanan papangat nan papachi ja chanan papangat nan Hudyu nan chayumcha an Pablo gwot nampa'pa'aasicha an Festo ³ gway mangakag otjan as sija tot ipaajagna as Pablo ta umoy ad Jerusalem gwon

annaotay pangkopchaay isanob san chayan ad intoychas sija. ⁴ Gwon sumungwhat as Festo gway manggwana, "Nawhawhantajan gway whayud as Pablo ad Cesarea. Ad pangkop'uway umoy ad aschi nu mernganan." ⁵ Sija nan anana, "Sa'ad chanan papangatju mihuyogcha an sa'on ad Cesarea ad nu agwad lagwing as inggwan nan sachiyay taku ichayumchas sija."

⁶ Iningkaw kus Festo ad Jerusalem as gwayu gwinnu simpuyu erkaw, ummoy ad Cesarea. Mawhikat kun tummu'chu san uu"uman kun impaajagna as Pablo. ⁷ Hummu'nag kus Pablo sa'ad chanan chacha"orn chanan Hudyuway nerpud Jerusalem, naayuschaay nampali'gwos an sija kun angsan nan chagsonay impawhersucha an sija gway maid kun atuttugwaan as mamano'no'cha. ⁸ Gwon tina'choyan Pablo nan longagna gway manggwana, "Maid kun inggwa' as lagwing as mihursu san lintogmiyay Hudyu ja san Templomi gwinnu mihursu san Emperador."

⁹ Gwon sa'ad as Festo ajunana chanan Hudyu, sija nan inimusna an Pablo ananon, "Whayugwomay umoy ad Jerusalem ad aschi nan manumerjaa' an si'a san annachajaay ipawhersucha an si'a?"

¹⁰ Gwon anan Pablo, "Annaa' san sangun nan uu"uman nan Emperador gway sija nan masumerjaa', maid kun inggwa' as lagwing sasan Hudyu gway aagkammum. ¹¹ Ad sa'ad nu agwad inggwa' as lagwing as lobhong'u matojan, achiya' kun umogjat gway matoy. Gwon wha'on kunangkay as tuttuwa nan impawhersucha an sa'on sija nan maid kun osa as anna lobhongnaay

mangijoy an sa'on an chicha. Ipayang'u asus'u san Emperador.”

¹² Na'aapapat kus Festo san huhuyunna tuyay, anana, “Kapu tan chinagwatnuway ipayangnu nan asusnu san Emperador, i'a san Emperador.”

Nan Nisanguwan Pablo San Sangun Cha Agripa An Bernice

¹³ Lummaus kunan amanaay erkaw hummu'nag ad Cesarea cha Ali Agripa an Bernice gway sunudnaay huwhai tot umoycha lagwaon nan whayuway kuwhinnachur gway Festo. ¹⁴ Iningkawcha kus amanaay erkaw ad aschi, inuullit Festo an Ali Agripa nan mipangkop san asus Pablo gway manggwanaon, “Agwad nan osa takud asnaay niwhahwayud san nanguwhinnachuyan Felix. ¹⁵ Ad sa'ad san iningkawga' ad Jerusalem, inchayum chanan papangat nan papachi ja chanan chacha"orn chanan Hudyu as sija. Inchawcha gway mayodchonganay matoy as sija. ¹⁶ Gwot sinungwhata' chicha gway wha'on kus ukalin chanan Romano gway ipawhijang nan osa napawhersu san chaan sumangu sasan nampawhersu an sija tot agwad chimpuna gway manungwhat san impawhersucha an sija.

¹⁷ “Sija nan naayuscha kud asna achi' kun tina'ta' nan asusna. Mawhikat kun tummu'chuwa' san uu"uman kun impaajag'u chay sachi taku. ¹⁸ Summi'ad kun chanan nampawhersu an sija, maid kun ipawhersucha an sija as lagwing. Ana' kunnu agwad gwon annaotay maid kun. ¹⁹ Gwon sa'ad nan

na'asinnungwhatancha an sija mipangkop ekay san pammatichaay Hudyu ja mipangkop san osa takuway mangngachan Hesus gway natoy gwon anan Pabloon natakun anu. ²⁰ Sa'ad tan maid kun akammu' nu ngachan nan inino'ay manumerja san mipangkop san amaschi, inimus'u an sija nu whayugwona umoy ad Jerusalem ad aschi nan mau'umana san impawhersucha an sija. ²¹ Gwon sa'ad tan inchaw Pablo gway mawhantajan san whawhalluchan ad sija mangiwhanag nan Emperador, ingwhilin'uway mawhantajan as sija ingkanas paijoy'us sija san Emperador."

²² Kun anan Agripa an Festo, "Whayugwo'ay ilan nan sanatay taku ta chongyo' as sija."

Kun anana, "Whikat ad asim chongyon as sija."

²³ Mawhikat kun, hummu'nag cha Agripa an Bernice. Gwot nilumno'cha san agagya'janay manghuhuyyaan gway amod nan mangichajaw chanan taku an chicha, mitapi ahos an chicha chanan papangat chanan surchachu ja chanan mawhigwhig gway taku san syudad. Impaijoy kun Festo as Pablo, impayangchas sija. ²⁴ Kun anan Festo, "Ali Agripa ja losanay taku anna ad asna, mailaju nannaja taku! Nan losanay umili Hudyu, inchayumcha an sa'on nannaja taku ad Jerusalem ja ad asna ahosay Cesarea. Ipa'pa'uycha gway matoy otjan as sija. ²⁵ Gwon maid kun inchasa' as na'awhasuyana as lobhongna matojan. Ad sa'ad tan impayangna nan asusna san Emperador, nanomsomo'a' gway ipooy'u as sija ad aschi. ²⁶ Gwon maid kun akammu' as ustaway isuyat'u san Emperador

san mipangkop an sija. Sija nan impayang'u an cha'aju amamod an si'a Ali Agripa tot mapungnu ad sumerjaon nan asusna, mawhalinay agwad isuyat'u san Emperador. ²⁷ Tan akammu'ay achi kun ma'gwaay ipooy'u nan whayud san Emperador nu maid kun ustu as iwhaka' san impawhersucha an sija."

26

Nan Nana'choyan Pablo San Longagna an Ali Agripa

¹ Kun anan Ali Agripa an Pablo, "Mijuja'aay kuminga san mipangkop san longagnu."

Kun intajag Pablo nan imana gwot illukinaay nangita'chor san longagna gway manggwana, ² "Apu Ali Agripa, nayagsa'a' gway sumangu an si'a san sana erkaw gway mangita'chor san longag'u san mipangkop san losanay impawhersun chanan Hudyu. ³ Sa'ad tan akammum losan nan ukali ja maniisi'an chanan Hudyu, akagnuud anusan chongyon as sa'on.

⁴ "Sa'ad nan inino'ay nawhijag malluki san awhanog'u, aagkammun nan losanay Hudyu kapu tan iningkagwa' an chicha san ili' ja ad Jerusalem. ⁵ Nawhajakay aagkammuchas sa'on. Ad nu whayugwoncha, ipano'no'cha gway nitapiya' summuyut sasan mangipapati as amod san pammatin chanan Hudyu ja nawhijaka' as osaay Pariseo. ⁶ Ad san sana kapu san namnamao' nan ingwhawhagkan Apudyus sasan nerpugwan ta'u, anna summisi'acha' gway mamerja. ⁷ Nan sachi ingwhawhagkan Apudyus

sachi hos nan namnamaon chanan nasagwayan as chugwaay kana' Israel san mangipapatiyan-chaay manchajaw an Apudyus san inerkaw ja nilawhi. Ad kapu sannaja namnama, pinawher-suwa' sasan Hudyu, Ali Agripa. ⁸ Ad ka'ajuman ekajay ailija' anchanaay Hudyu achi mamati gway takuwon Apudyus chanan natoy?

⁹ “Uyay as sa'on san sinerkagwan pinati' gway maserpu oo' nan losanay ayobhonga'ay mantangka ta husuyo' as Hesus gway iNazaret. ¹⁰ Amaschi nan inggwa' ad Jerusalem. Angsan sasan takun Apudyus nan impawhayud'u kapu san ayobhongan gway inatod chanan papangat nan papachi an sa'on. Ad nu mapatoycha tachuna' hos. ¹¹ Ad san losanay sinagoga, nad-nachi chusao' chicha. Impapilit'u chicha man-apapaton as lagwing gway mihursu an Hesus. Kapu san chachama huchu"u an chicha um-moy'u pinalikatan chicha uyay sasan sawhaliyay ili.

Nan Nanguullitan Pablo San Namatiyana

¹² “Annaja nan kapun nan ummaja' ad Damasco gway naatchana' as ayobhongan ja iyujaa' sasan papangat nan papachi. ¹³ Ali Agripa, mamatu' kun san agwacha' san chayan inila' nan padcha nerpuḍ langit gway amod sumiling nu san init gway namadcha an sa'on ja chanan huhuyun'u. ¹⁴ Kun losan ami natugwad san luta. Kun chingngor' nan kingaay manggwana an sa'on san Hinebreo gway apapat, 'Saulo, Saulo, kamman palpalikatan as sa'on? Palpalikatamot ekay longagnu san manghushusuyam

an sa'on, isun nan mangopajan nan wha'a san naagagkichanay abchoy nan manayachu.'

¹⁵ "Kun ana' an sija, 'Ngachan'a, Apu?'

"Kun anana, 'Sa'on as Hesus gway palpalikatam. ¹⁶ Sumi'ad'a. Nampailaa' an si'a tot chutu'a' si'a as mansilsilwhiyo' ja mangipano'no' san annaja inilam ja san ipaila' an si'a. ¹⁷ Ilisi' si'a sasan ailijamay ijIsrael ja sasan wha'on kus Hudyu gway mangiwhauna' an si'a. ¹⁸ Ipaakammum an chicha nan ukud'u tot manchu'kancha nan manghulingot ad intuyungnu chicha san padcha ja ituyungnu hos chicha san ayobhongan Apudyus manipud san ayobhongan Satanas tot ligwatan Apudyus chanan whersucha ja mitapicha sasan takuway niit'on as ugwan Apudyus kapu san pammatica an sa'on.'

Nan Nangiwhagan Pablo San O'ona

¹⁹ "Sachi kun, Ali Agripa, achi' kun sinu'il nan inila' gway isun chi ininop gway nerpud langit. ²⁰ Gwon impaakammu'ay ummuna sasan Hudyu ad Damasco asiyot sasan Hudyu ad Jerusalem ja san losanay ili ad Judea ancha sasan wha'on kus Hudyu. Ingwhakawhaka' gway manchu'kancha chanan whersucha ad nanulincha an Apudyus ja ooncha nan wayu as mangipailaay tuttuwa nanchu'kancha chanan whersucha. ²¹ Sijana nan kapuna gway chim-papa' sasan Hudyu san sowhan nan Templo tot otojonchas sa'on. ²² Gwon ingkana san sana erkaw whinadngana' an Apudyus gwot annaa'ay summisi'ad gway mangipano'no' san

atuttugwaan san losanay taku. Maid kun uchum as iwhaka' gway ma'gwa nu achi ahus nan ingwhakan chanan profeta ja ingwhakan Moses²³ gway sa'ad nan Kristu mapalikatan ja sija nan umunaay matakun san otoy tot sija nan mangipaakammu san silaw gway manaku sasan Hudyu ja sasan wha'on kus Hudyu."

²⁴ Anna kunay manapaapat as Pablo gway mana'chor san longagna, tinowhag Festo nan kingana gway manggwana, "Nayapang'a, Pablo! Nayapang'a san amochay inacherm."

²⁵ Gwon anan Pablo, "Wha'ona' kus nayapang, Apu Festo! Nannachaja iwhakawhaka' ustu nan asomsom'ana ja tuttuwa. ²⁶ Aagkammum Ali Agripa nannachaja sija nan natuyocha'ay kuminga an si'a. Mamatiya' gway wha'on kus nitayu an si'a nannachaja tan wha'on kus na'gwa nitayu san osa sungu. ²⁷ Ali Agripa, mamati'a san profeta? Akammu'ay mamati'a!"

²⁸ Gwot anan Ali Agripa an Pablo, "Jo'o maag-wisnus sa'on gway mamati san sina'itan ekay."

²⁹ Kun anan Pablo, "Sina'itan man gwinnu mawhajakay chimpu, ilugwayu' an Apudyus gway wha'on kus ahus'a gwon losan chanan manchochongngor an sa'on san sana, mangn-gachancha otjan isu' gway namati an Hesus maya'sig sannaja niwhayucha'."

³⁰ Kun summi'ad nan ali ja nan kuwhinnachur ja as Bernice ancha chanan na'atu'chu an chicha.

³¹ Lummajawcha kun asi'a'anancha, "Nannaja taku maid kun inggwanas lobhongna matojan gwinnu miwhayuchan." ³² Kun anan Ali Agripa

an Festo, “Mapayuhusan otjan nannaja taku nu achina inchaw gway mampasumerjas sija san Emperador.”

27

Nan Namapuyan Pablo Gway Umoy Ad Roma

¹ Ingwhakan ku chay kuwhinnachur gway mamapur amiyay umoy ad Italia, impawhi-jangcha as Pablo ja chanan uchumay whayud an Julius gway osaay apitan nan Rehimenton* nan Emperador. ² Kun ummoy ami nilumno' san osa papur gway nerpu ad Adrumeto gway na'asakana umoy sasan ailiili gway sa'up nan Asia. Namapur ami gway huyunmi as Aristarchus gway osa iMacedonia san iliyay Tesalonica.

³ Mawhikat kun hummu'nag ami ad Sidon. Whayu nan impailan Julius an Pablo kun iyujanaay umoy sasan huhuyunna tot maatchan as maserpuna. ⁴ Namapur ami kunay nerpud Sidon nalliglig amiyay nangoy san ikid nan ilid Cyprus tan mijahot an cha'ami nan tungnin.

⁵ Nilausanmi kunan whaywhay ad Silicia ja Pamfilia, hummu'nag ami ad Mirra gway sa'up nan Licia. ⁶ Inchasan ku chay apitan chanan surchachu nan papur gway nerpu ad Alejandria gway umoy ad Italia, imperno' cha'ami.

⁷ Iyamjammamiyay namapur san amanaay erkaw kun nalikatan amiyay chummakus ad Sinido. Kapu tan mijahot an cha'ami nan

* **27:1** 27:1 Sa'ad nan Rehimenton nan Emperador osa batalyun gway onom kasut nan surchachuna.

tungnin, nalliglig nan papurmi gway nangoy san ikid nan iliyay Creta gway miidmang san iliyay Salmon. ⁸ Nampalikat ami kunay namapur gway nangiikid, hummu'nag ami san osa ili gway ma'gwaniyon Whayuway Iillongan Chanan Papur, gway achani san syudad gway Lasea.

⁹ Nawhajag ami ad aschi ingkana san lum-magwing as amod nan tayun kun a'oogjat as mamapur tan chimpun nan ingwhahwhali ad lumma'puson nan Pijasta gway ma'gwaniyon Mallaunan.† Sija nan impaupannan Pablo anan an chicha, ¹⁰ “Huhuyun, maila' gway nannaja whijasi ta'u a'oogjat nu ituyuy ta'u san sana. Ad wha'on kus ahus as matangkaan nan ochon ja papur gwon uyay ahos nan whijag ta'u.” ¹¹ Gwon achin ku chay apitan chanan surchachu pinati nan ingwhakan Pablo. Sija pinatina nan apitan nan papur ja simpapur. ¹² Sa'ad tan wha'on kus whayu as umillongan san amiyan nan sachiyay ummillongan nan papurcha, aachugwan nan manggwanaon ituyuycha mamapur tot tugwakay chumakuscha ad Finix gway aschi nan iillongan nan papur ad Creta gway wha'on kus misusuyab san whidwhid.

Nan Whali San Whaywhay

¹³ Nanungnin kus pojaaw gway nerpuḍ apyay, anancha kunnu mawhalinay mantuyuycha san umajancha. Sija nan ingkudcha impangatu nan angkurn nan papur kun namapurchaay nan nangiikid ad Creta. ¹⁴ Gwon panopanos kun,

† **27:9** 27:9 Ma'gwani hoson Pijasta gway ma'gwaniyon Mallig-watan Apudyus sasan whersu.

hummu'nag nan amochay whaliyay nerpu san apot san lakud nan Creta. ¹⁵ Nachapyut kunan papur gwot achi kun ma'iilusyus san tungnin, intuyu'mi ekay gway ituyung nan tungnin.

¹⁶ Nituyung kunan papurmi san ikid nan osaay wha"iyutay ili gway ma'gwaniyon Cauda gway napali'gwosan san whaywhay, nampalikam amiyay nangipata'chang san whang'aay uugchon nan papur tot achi migwa"i. ¹⁷ Nappingcha kun ipata'chang san papur, pinutiputan cha ta'chon san tali nan papur tot achi migwa"i. Ad kapu tan umogjatcha as mantuyungcha san kakallis san whaywhay ad Sirte, incho"oyacha nan layag‡ tot mija"aa"it nan mangichu'yangan nan tungnin san papur.

¹⁸ Sissija nan amochay whali gway mangichu'yachu'yang san papur, sija nan mawhikat kun illukichaay mangitoper sasan erka san chanum. ¹⁹ Mi'atlu kunay erkaw intopercha hos san chanum nan uchumay lamintan nan papur. ²⁰ Lummaus kunan amana erkaw gway maid kun lumollosgwa san init gwinnu chanan whituwon gwot sissija ekay whali, maid kunon namnamaonmiyay matak.

²¹ Nawhajag kunay maid nangnangananmi, summi'ad as Pablo san sangun chanan taku gway manggwana, "Susunud, sa'ad otjan nu pinatiju chay ingwhaka' gway achi ta'u jan lumiggwat ad Creta, achi ta'u otjan nachachailan ja nam-inan. ²² Ad san sana, iwhaka' an cha'ajuway

‡ 27:17 27:17 Sa'ad nan layag ergwa luput gway ita'odcha whitwhiton san ngatugwon nan papur tot ichu'yang nan tungnin ad intuyungna nan papur.

papigsaonju nan somsono'ju tan maid kun osa as matoy an cha'aju, ahus nan papur as migwa'i. ²³ Tan sa'ad say lawhid kanad, sa'ad as Apudyus gway sin'ugwa an sa'on ja manchaychajagwa' impaalina nan anghelna ²⁴ gway nanggwanaon, 'Achi'a umogjat, Pablo! Maserpuway sumi'ad'a san sangun nan Emperador. Chongyom na! Iwhawhagkan Apudyus an si'a gway takuwona nan losanay huyunnu san papur.' ²⁵ Sija nan, susunud, papigsaonju nan somsono'ju tan mamiya' an Apudyus gway ustu'ustuway ma'gwa nan ingwhakana an sa'on. ²⁶ Gwon maserpuway misadsad ta'u san osa luta gway napali'gwosan san whaywhay."

²⁷ Mi'asergwa kus opatay lawhi, sissija mitapitapiya' nan papurmi san whaywhay gway Adriatico. Kagwan kunan lawhi amas kini'nan chanan manterterwhasu san papur gway umachaachani ami san luta. ²⁸ Kun kinisongcha nan aachayo' nan chanum kun naakammugwanchaay chugwampuyu chopa nan aachayo'na. Panopanos kun inasinha hos kisngon kun nasagwayan as lima chopa. ²⁹ Sa'ad tan ummogjatcha gway tugwakay michongper ami sasan puchig, intopercha nan opatay angkur san oppoyan nan papur gwot illugwayucha gway mawhikat otjan. ³⁰ Sa'ad chanan manterterwhasu san papur, whayugwonchaay umagwid sija nan incho"oyacha nan whang'a san whaywhay gway an'annanchaay umotchag sasan angkur gway merpu san sangun nan papur. ³¹ Gwon anan Pablo san apitan ja

chanan surchachuna, “Sa'ad nu achi ingkaw nannachaja san papur, maid kun miligtas an cha'aju.” ³² Kun whinsat chanan surchachu nan tali gway nitajunan nan whang'a kun naotchag.

³³ Anna kunay takangay mawhikat, impapilit Pablo an chicha losanay mangancha. Kun Anana, “Mi'asergwa as opat gway erkaw san sana gway nanuullay aju ad maid kun in'nanju.

³⁴ Sija nan mangan aju tot pumigsa aju tan maid kun ma'gwas lagwing an cha'aju.”

³⁵ Napping kun Pablo iwhaka chi, nangaya san tinapay kun nanjaman an Apudyus san sangun nan losan kun asinaot pi'pi''iyon nan tinapajot illukinaay nangan. ³⁶ Kun pummigsa nan somsono'cha losan gwot nangancha hos. ³⁷ Chugwangkasut ja pitumpuyu ja onom nan amungmiyay nan namapur. ³⁸ Nabsugcha kun losan, intopercha nan ochonchaay kerkerkwit san whaywhay tot jumapaw nan papur.

Nan Nigwa''iyan Nan Papur

³⁹ Anna kunay mawhikat, chimmang chanan manterterwhasu san papur nan luta gwon achicha kun naimatunan nu ngachan nichiyay ili. Sija inilacha nan pu'ung gway anna nan tayantagna gway sachi nan pangkopcha mangijajan san papur. ⁴⁰ Gwot whinsatcha nan ta'od chanan angkur kun tinaynancha san whaywhay. Gwot inu'whadcha hos nan tali gway mangipukod sasan mangituyung kun impangatucha nan ergwaay layag nan papur tot ichu'yang nan tungnin ad intuyungcha san ikid nan tayantag. ⁴¹ Gwon nichongper nan papur

san mugkaur gway kakallis gwot nisadsad. Ad nan sanguna nisuhu' gway achi kun mangkichu ja nan oppoyanna iwwa'in chanan napigsaay tapiya'.

⁴² Sa'ad nan pangkop chanan surchachu otojoncha losan nan whayud tot maid osa an chicha as man'ijat ja umagwid. ⁴³ Gwon sa'ad nan apitan chanan surchachu, whayugwona takuwon as Pablo sija nan tinupapana chicha. Kun ingwhilinna sasan mangakammu man'ijat gway umunacha pumsu' umoy san ikid. ⁴⁴ Ad sa'ad chanan uchum, nisu'nubcha namataw san aju ja uchumay chokan nan nigwa''iyay papur. Gwot chummormang ami losan san ikid gway maid kun na'na'gwas lagwing an cha'ami.

28

Nan Ummajan Pablo Ad Malta

¹ Chummakus ami kusan tayantag gway maid kun na'gwa an cha'ami, naakammugwanmiyay Malta nan ngachan nan sachi ili. ² Ad sa'ad chanan umili san sachi, whawhalluwan nan impailacha an cha'ami. Nanapuycha kun inajakan cha'ami losan gway mananichu tan umuduchan ja mantakaliyong. ³ Namerru kus Pablo gwot itunguna, maag ekay lummagwa nan uyog san nachangchang kun intobna nan iman Pablo. ⁴ Inilan ku chachay umili nan uyog gway nitatayyun san imana, asi'a'anancha, "Maid kun chugwachugwanaay manootoy nannaja taku. Ta'on nu lummasat san whaywhay, achin kunan ma'gwaniyon manguu'um ijuja gway matakus as

sija.” ⁵ Gwon iwwersin Pablo chay uyog san apuy kun maid kun in'alina an sija. ⁶ Inuullay chachay taku nu lumtog nan longagna gwinnu maag ekay matugwad ad natoy. Gwon nawhajag kunan manguullajanchaot maid na'gwa an sija, nanohos nan somsomo'cha kun anancha, “Osa apudyus as sija.”

⁷ Achani san agwachanmi chanan tayun Publico gway pangat san sachiyay ili. Inajakana cha'ami san hoyoyna gwot inamman cha'ami mangiliyon san tuyuway erkaw. ⁸ Nijaspur gway nasa'it nan aman Publico gway inuumhokay naangod ja nam-puju'. Sija nan nilagwan Pablo gwot impatayna chanan imana an sija kun nallugwayuwot hummayu as sija. ⁹ Na'gwa kunan sachi, sa'ad chanan uchumay nasa'it san sachiyay ili ummalicha hos kun hummayucha. ¹⁰ Angsan nan inatodcha gway mangipaila san mamigwhikancha an cha'ami. Anna kunay lumiggwat nan papurmi, inatodcha nan losanay maserpumi.

Nan Hummu'nakan Pablo Ad Roma

¹¹ Lumma'pus kunan tuyu huyan, namapur ami san osaay papur gway nerpuad Alejandria gway iniingkaw san sachiyay ili san chimpun nan amian. Ad nikili san sangun nan sachiyay papur nan Tagtagkun nan nanapa'ay sinang'apudyuscha gway Castro ja Polux. ¹² Hummu'nag ami kud Siracusa, iningkaw ami ad aschi as tuyu erkaw. ¹³ Manipud ad aschi, intuyuymiyay namapur gwot hummu'nag ami ad Regio. Mawhikat kun, nanungnin gway nerpu san apot san apyay sija nan asin ku mawhikat,

hummu'nag ami ad Puteoli. ¹⁴ Inchasanmid aschi chanan susunud san pammati gwot inajakan cha'ami gway ingkaw an chicha as sinchumingkugwan. Anunu kun hummu'nag amid Roma.

¹⁵ Chingngorn ku chanan susunud gway namati ad aschi nan mipangkop an cha'ami, in- ingkaw nan nangahot an cha'ami san Plasan Appio gway laya'uwan ja iningkaw ahos nan nangahot an cha'ami ad Tres Tabernas gway susuypan. Inilan ku Pablo chicha nanjaman an Apudyus gwot pummigsa nan somсомо'na.

Nan Agwachan Pablo Ad Roma

¹⁶ Hummu'nag ami kun ad Roma, nijuja as Pablo gway umahus ingkaw san osa hoyoy gway anna nan osa surchachu mangijaachug an sija.

¹⁷ Mi'atlu ku erkaw san hu'nagna, impaa- jagna lamang chanan papangat nan Hudyu. Naayuscha kun, anana, "Susunud, ta'on nu maid inggwa' as lagwing sasan ailijan ta'u gwinnu san ukali ta'u gway tinagwid ta'u sasan nerpugwan ta'u, nipuyanga' gway niwhayud ad Jerusalem sasan iRoma. ¹⁸ Sinumerjaa' kun, payagwaona' otjan tan maid kun inggwa' as lagwing as lobhong'u matojan. ¹⁹ Gwon kapu tan ijachin chanan Hudyu, napatuta'ay nangipayang san asus'u an Emperador ta'on nu maid chayum'u as lagwing mipangkop sasan ailija'. ²⁰ Annaja nan kapuna gway impaajag'u cha'aju tot ila' ja aapapat'u cha'aju kapu tan naayuwhing'iyana' san sana tan mamatiya' an Kristu gway namnaman chanan ijIsrael."

²¹ Kun anancha an sija, “Maid kun inagwatmi as suyat as nerpu ad Judea san mipangkop an si'a ja maid kuhos chingngormi sasan susunud gway hummu'nag gway nerpu aschi as lagwing mipangkop an si'a. ²² Gwon whayugwonmiyay chongyon an si'a nu ngachan nan anam tan akammumi nan mipangkop san annaja pammatiyay nihuyunam gway sa'ad san ailili lagwing nan anancha gway mihursu sannaja pammati.”

²³ Whintongcha kunan erkaw gway asincha mijahotan an Pablo, ummoychaay angan san agwachana hoyoy. Iyerkawna ingkanas maschom impaagwat ja impaakammu an chicha nan mipangkop san Mantuyajan Apudyus. Inagwisna chicha san mipangkop an Hesus san iwhakanaay merpu san nilistaay lintog Moses ja chanan nibyun chanan profeta. ²⁴ Iningkaw nan uchum gway naagwis san ingwhakana gwon achi kunan uchum mamati. ²⁵ Achicha kun naninnagwatan, nahu'ercha san udchina san nangiwhagan Pablo san amasna, “Tuttuwa nan ingwhakan nan Ispilitun Apudyus sasan nerpugwan ta'u kapu an profeta Isaias* gway anan Apudyus,

²⁶ 'Ta san annachaja taku ad anamon,
Ta'on nu chochongyonju

maid kun maagwatanju,
iillanju

gwon achiju kun maimatunan.

²⁷ Tan hummatu nan somsono' nannachaja taku

* **28:25** 28:25 Mawhasa san Isaias 6:9-10.

ja impupcha nan ingacha
 ancha inimitcha nan atacha.
 Tan tugwakay lagwa nu ma'aimatuncha
 ja chongyoncha
 ja maagwatancha
 ancha manulincha an sa'on
 ad impawhayu' chicha.' "

²⁸ Ad pinungpung Pablo gway manggwana,
 "Sija nan maserpu akammugwonju gway ni-
 paakammu sasan wha'on kus Hudyu nan ukud
 Apudyus gway mipangkop san matakuan ad
 nanchongorcha." ²⁹ †

³⁰ Kun iningkaw as Pablo san inawhangana
 hoyoy as chugwa tagwon. Kun sinanguna
 nan losanay ummuummoy lummagwa an sija.

³¹ Nagwaja ja natuyod as sija gway nangi-
 whakawhaka san mipangkop san Mantuyajan
 Apudyus ja nangisuyu san mipangkop an Apu
 Hesu Kristu.

† **28:29** 28:29 Sa'ad san uchumay manyuskriptu intapicha nan
 v. 29 gway anana: "Napping kun Pablo iwhaka nan sachi,
 nahu'erchaay maniisi'."

Nan Ukud Apudyus
Kalinga, Butbut: Nan Ukud Apudyus (New
Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Butbut Kalinga

Contributor: TAP Philippines

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

cffc8f8f-c832-513b-bc0d-76208ec72485